

* နန္ဒလေး၊ ရတနာပုံပထမမြို့တည်နှင့် တည်ပဋိပသင်္ဂါယနာတင်၊
 အသျှင်ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးဘုရား၊ မင်္ဂလာအိပ်တော်ပါး၊ ရဲလက်စွဲကြီး၊
 အနောက်မြင်ထောင်စွဲ၊ နတ်ရှင်ရွှေ၊ သေနတ်ပုလိ၊
 အမြင့်ငါးမြို့ဝန်းတပယ်၊ ဝန်းပိုး၊ နတ်စစ်ကတော်ကြီး၊
 အဏ္ဏကပ္ပနှင့်မြေ၊ မြို့စား၊
 မင်းကြီးမဟာမင်းသွင်မင်း၊ ခေါင်းကျော်အိ-မြေ၊
 မြန်မာရာဇဝင်စာစု၊
 ရွှေပြည် - နှီး တတင်း၊
 စီရင်ရေးသားအပ်သော၊
 သာသနာ့လက်ကံအိပဒို့-မည်သော၊

စိန်ကိုင်စီးတောင်

သမိုင်း

၁၂၉၇-ခု၊ တန်ခူးလ၊ ပထမပုံနှိပ်ခြင်း။

* နန္ဒလေးမြို့-နန္ဒလာဘုမ္မိအုပ်စိုက်၊
 ၁၄-လမ်း၊ ကျောက်သွေးတန်း၊ နန္ဒလေးမြို့။

* နှလေးရတနာပုံထမရွှေတည်နန်းတည်ပစ္စည်းသင်္ဂါယနာတင်
 အသျှင်တဝရင်းမင်းတရားကြီးဘုရားမင်္ဂလာအိမ်တော်ပါးရံလက်စွဲကြီး
 အနောက်ပြင်ထောင်မှူးနတ်ရှင်ရွှေသေနတ်ဗိုလ်
 အမြင့်ငါးရွှေဝန်းတပယင်းဝန်းမိုးနဲတပ်စစ်ကဲတော်ကြီး
 အလွကပ္ပနှင့်မြေဥူးရွှေစား
 မင်းကြီးမဟာမင်းသွမင်းခေါင်ကျော်၏-မြေး
 မြန်မာရာဇဝင်ဆရာ
 ရွှေပြည်-ဦး တတင်း
 ပီရင်ရေးသားအပ်သော
 သာသနာ့လက်ကံအိပဇ္ဇိ-မည်သော

စိန်ကျင်းတောင်

သမိုင်း

၁၂၉၇-ခု တန်ခူးလ ပထမပုံနှိပ်ခြင်း

* နှလေးရွှေ-ဓမ္မလာဘူဋိစာပုံနှိပ်တိုက်
 ၈၄-လမ်း၊ ကျောက်သွေးတန်း၊ နှလေးရွှေ

မာတိကာ

စာမျက်နှာ

၁	နိဒါန်း	၁
၂	ညောင်ပင်သာဆရာကြီးဦးပုညအကြောင်း	၄
၃	စစ်ကိုင်းရာဇဝင်အကျဉ်းချုပ်	၇
၄	ဇေတဝန်ဘုရားသမိုင်း	၁၆
၅	ကျမ်းကတ်ပညာရှိဇေတဝန်ဆရာတော်များအကြောင်း	၁၈
၆	ရှင်တိဿသနဓဇအကြောင်း	၁၉
၇	ဇေတဝန်ဆရာတော်တို့နှင့်စိတ်တော်မွေတော်	၂၁
၈	ချောင်-၉-ချောင်နှင့်တောင်-၉-လုံးသမိုင်း	၂၂
၉	ပရက္ကံချောင်အကြောင်း	၂၃
၁၀	ဥပင်-၃၀-ဘုရားသမိုင်း	၂၅
၁၁	ဥပင်-၃၀ ဘုရားကိုတည်တော်မူသောပတူကြီး သယ်ရာဇာအကြောင်း	၂၆
၁၂	သတိုးပင်းများသိပ်မက်ကိုပတူကြီးသယ်ရာဇာ ဘတ်ခြင်းအကြောင်း	၂၇
၁၃	သယ်ရာဇာဟူသောစကားအဓိပ္ပါယ်နှင့်။ သယ်ရာဇာပုဂ္ဂိုလ်တို့အကြောင်း	၂၉
၁၄	မင်းခေါင်ကြီးလက်ထက်လက်ရွှေ့သတ်ရဟန်းကြီး သယ်ရာဇာအကြောင်း	၃၀
၁၅	ဥပင်-၃၀-တောင်ညွှန်း	၃၁
၁၆	ပတ္တမြားဝေတီဘုရားသမိုင်းနှင့်၄င်းတောင်ညွှန်း	၃၂
၁၇	ရွှေမင်းဝံဘုရားသမိုင်း	၃၅
၁၈	ရွှေတောင်ဦးပေဘုရားသမိုင်း	၃၇
၁၉	ရှင်ပင်နဲကိုင်းဘုရားသမိုင်း	၃၈
၂၀	ချမ်းသာကြီး၊ ချမ်းသာရဘုရား ၂-ဆူသမိုင်း	၄၀
၂၁	ရှင်မဟာအရိယာဝံသအကြောင်း	၄၁
၂၂	ရေငုံဆရာတော်သိရှင်မဟာအရိယာဝံသ စာဝါတောင်းခြင်းအကြောင်း	၄၂

မာတိကာ

စာမျက်နှာ

၂၃	ရှင်မဟာအရိယာဝံသကျမ်းဂန်ပြုစုတော်မူခြင်း အကြောင်း	၄၃
၂၄	ရှင်မဟာအရိယာဝံသချောင်အိုးဘုရင်မင်းခေါင် ထွက်တော်မူ၍စာရာ၊ နာတော်မူခြင်းအကြောင်း	၄၅
၂၅	ရှင်မဟာအရိယာဝံသပြုစုသောကျမ်းပျားအကြောင်း	၄၆
၂၆	ပဲပုံတောင်ဘုရားသမိုင်း	၄၇
၂၇	ဝေတီလှဘုရားသမိုင်းနှင့်ဝေတီလှတောင်ညွှန်း	၄၈
၂၈	ဝတ်ရုံတောင်နှင့်ဝတ်ရုံကျောင်းဘွဲ့ဖော်ကွန်း	၅၀
၂၉	နန်းဦးဘုရားသမိုင်း	၅၃
၃၀	ရှင်ဖြူ၊ ရှင်လှ၊ ရွှေမြင်မိ၊ ရွှေမြင်တော်၊ ကြက်ငါးဆူ ဘုရားသမိုင်း	၅၄
၃၁	တိလောကဂုဏ်ဆရာတော်နှင့်တိလောကဂုဏ်အကြောင်း	၅၇
၃၂	ဆွမ်းဦးပုညရှင်ဘုရားသမိုင်း	၆၀
၃၃	ရာဇမဏိဂူဠာကောင်း၊ နှုတ်ဘုရားသမိုင်း	၆၃
၃၄	စင်ကိုင်းငါးထပ်ကြီးဘုရားသမိုင်း	၆၆
၃၅	သာ၊ ပန်ဘုရားသမိုင်း	၆၇
၃၆	မင်းကွန်းဘုရားကြီးနှင့်ခေါင်းလောင်းတော်ကြီး မြသေ့တော်ကြီးသမိုင်း	၆၈
၃၇	ပြာပုံတောင်အကြောင်း	၇၁
၃၈	သေလာဂီရိဘိလူးတောင်နှင့်၊ ဣန္ဒာသယတောင် နတ်ဘုံတောင်ပျားအညွှန်း	၇၁
၃၉	ထူပါရုံဘုရားသမိုင်း၊ မြန်မာ့တို့ဆောက်လုပ်သော ဧရာဝတီမြစ်ကူးကြိုးတံတားကြီးနှင့်-တရုတ်ဂူဝေကျော် တို့အရေးတော်ပုံ	၇၄
၄၀	အောင်မြေလောကဘုရားသမိုင်း	၇၆
၄၁	အဘယဝေတီဘုရားသမိုင်း	၇၈
၄၂	ဆင်ပျားရှင်ဘုရားသမိုင်းနှင့်၊ ဖိုမ်းညှင်းမင်းတရား သက္ကရာဇ်ဖြူခြင်း	၇၉

စာမျက်နှာ

၄၃	ခါဝဲတောင်သဗ္ဗာဓေတီဘုရားသမိုင်း	၈၃
၄၄	မဟာဓေတီဘုရားသမိုင်း	၈၄
၄၅	ခါဝဲတောင်ဘုရားသမိုင်း	၈၅
၄၆	ညီအစ်မကောင်းမှုဘုရားသမိုင်း	၈၇
၄၇	ရွှေဂူကြီးဘုရားသမိုင်း	၈၈
၄၈	ရေသွန်းကုန်းဘုရားသမိုင်း	၈၉
၄၉	ဗညားဘုရားသမိုင်း	၉၀
၅၀	စကြိုမုဋ္ဌောဘုရားသမိုင်း	၉၂
၅၁	ရန်ဘောင်မြင်ဘုရားသမိုင်း	၉၃
၅၂	လေးကျွန်းမာရ်ဘောင်ဘုရားသမိုင်း	၉၄
၅၃	ရတနာမြစည်ခုံဘုရားသမိုင်း	၉၇
၅၄	စကြိုအတွင်းမုဋ္ဌောဘုရားသမိုင်း	၉၉
၅၅	တောင်ဘီလာဘုရားသမိုင်း	၁၀၀
၅၆	တောင်ဘီလာဆရာတော်၏အဖြစ်တော်စဉ်များ	၁၀၁
၅၇	တောင်ဘီလာဆရာတော်နှင့်ခါးမကူးကန်အကြောင်း	၁၀၉
၅၈	တောင်ဘီလာဆရာတော်ပြုစုခဲ့သောကျမ်းများ	၁၁၂
၅၉	တောင်ဘီလာတောင်၊ ဗျက်ရှုတောင်နှင့်၊ နတ်သွီး တောင်များအညွှန်း	၁၁၃
၆၀	စစ်ကိုင်းအတွင်းမုဋ္ဌော ၉ ဆူ ဘုရားသမိုင်း	၁၁၆
၆၁	စစ်ကိုင်းပော် ၉ မော်ဘုရားသမိုင်း	၁၁၈
၆၂	စစ်ကိုင်းမြို့အတွင်း ၉ ကုန်းမြင် ၉ ကုန်းဘုရားသမိုင်း	၁၁၉
၆၃	စစ်ကိုင်းမြို့အတွင်း ၉ ကျင်းမြင် ၉ ကျင်းသမိုင်း	၁၂၁
၆၄	စစ်ကိုင်းမြို့ချောင်း ၉ ချောင်း ၈၂ ၉ လုံး နတ်ကြီး ၉ ပါး တို့သမိုင်း	၁၂၂
၆၅	စစ်ကိုင်းမြို့သိကြား ၉ ဆူ-တီ ၃ တီ-တည် ၉ တည်- ရုံ ၃ ရုံသမိုင်း	၁၂၄
၆၆	စစ်ကိုင်းမြို့ညောင် ၉ ဗျိုး-ဘင်း ၉ ဘင်းအကြောင်း	၁၂၆
၆၇	ဘင်းဝမြို့လောကသယန္တူဘုရားသမိုင်း	၁၂၆

မာတိကာ

	စာမျက်နှာ	
၆၈	အင်းဝတံတားဦးမင်္ဂလာစေတီဘုရားသမိုင်း	၁၂၈
၆၉	မင်းပူးစက်စတင်ရာဘုရားသမိုင်းနှင့် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဏိ-ပါဌနက်သန်ဘုရားရှိခိုး	၁၃၀
၇၀	မန္တလေးမဟာမြတ်ပုနိဘုရားကြီးသမိုင်းချုပ်-ဘုရားရှင် ၌ ကြောသားတော် ပေါင်သားတော်မပါဟူသောစကား နှင့်-ဦးကျော်လှ သမိုင်းသံချို	၁၃၃
၇၀	မန္တလေးမြို့ သကျသီဟဘုရားသမိုင်း။	၁၃၇
၇၂	မန္တလေးမြို့ အိမ်တော်ဘုရားသမိုင်း	၁၃၈
၇၃	ကျောက်တော်ကြီး၊ ဓမ္မာပုနိနှင့်၊ ကုသိုလ်တော် ဘုရား ၃ ဆူသမိုင်းချုပ်	၁၃၉
၇၄	ဝါခင်းကုန်းဘုရားသမိုင်း	၁၄၁
၇၅	ပုဂံမင်းရှင်စောကောင်းမှုတော်များနှင့်ရန်ကင်းတောင် အကြောင်း	၁၄၁
၇၆	အမရပူရ ပုထိုးတော်ကြီး ဘုရားသမိုင်း	၁၄၄
၇၇	အမရပူရတောင်မင်းကြီးဘုရားသမိုင်း	၁၄၄
၇၈	စစ်ကိုင်းတောင် ထောက်ပန်ရေးအသင်းကြီးများ	၁၄၇
၇၉	စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးရှိချောင်များစာရင်း	၁၅၁

စစ်ကိုင်းတောင်သမိုင်း။

နိဒါန်း ။

နမောတဿံဘဂဝတောအရဟတောသမ္ဘာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဇယထု၊ မဟာဇေယျာပူရ၊ သာစွ ဝေဟိုင်း၊ ရေညိုဆိုင်းသော စစ်ကိုင်းတောင်ကြီးသို့ မြန်မာပြည် တထွားအထက်အေခံနိုင်ငံသားတို့သည်၎င်း၊ တိုင်းတပါး သားတို့သည်၎င်း၊ ဗုဒ္ဓရှင်တော်တရား၏ သင်္ချီရခါတ်မွေ တော်မြတ်တို့ ကိန်းဝပ်စံပယ်ရာ ပြဿနိတန်ဆောင်း ဂုကျောင်း ကဆွန်၊ ဥမင်ပုထိုး စေတီတော် အမျိုးမျိုး တို့အားရှိခိုးဝတ်ပြုရန်အတွက်ဖြစ်စေ၊ ဂန္တောဓုရ၊ ဝိပဿ နာဓုရနှစ်ပါးကိုအားထုတ်တော်မူကြကုန်သောသီလဝန် ဂုဏဝန်အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ်တို့ကို ဆည်းကပ်ရန် အတွက်ဖြစ်စေ၊ မဟာဒါန၊ သံသရဓိက္ခာ၊ ကလိနိစသော ကောင်းမှု အရတို့ကို ပြုလုပ်ရွှေခါန်းကြရန် ဖြစ်စေ၊ ဒေသန္တရ သုတကြွယ်ကု လေခံလုံဆည်းဘူး ကြရန် ဖြစ်စေ၊ ဤတောင်တန်းကြီးတလျှော်သို့ ရောက်ကြငြား သော်လည်း၊ ရောက်ခါမတ္တ၊ မြင်ခါမတ္တ၊ တွေခါမတ္တမျှ သာဖြစ်၍၊ ကြောင်းရာစစ်မြစ် သနပ်မူလအခြေပါဒကံ့ မထိမမြင်ကြရဘဲသာ မြန်လည် ကြရ သူများ သဖြင့်၊

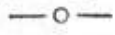
ရတနာသုံးပါး၏ကိစ္စကို မူလဘူတနှင့်တကွ သိမြင်ကြ
 ရလျှင် အထူးအနန္တ၊ အကျိုးမဟူမူလ ရကြီးရကြစေရန်
 ရည်သန်သောအား သဘောထား၍၎င်း၊ သုတသည်းရ၊
 သုတေသန၊ သုတဂဝေထိ၊ ဒေသန္တရဗဟုသုတကာမီ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့အကျိုးဌာငှါ၎င်း၊ ရည်စောင်စိုးရင်း၊ နှလုံးသွင်းဖြင့်
 ရှေးမှတ်သား၎င်း၊ ညောင်ပင်သာဆရာကြီးဦးပုည၏ စေ
 တီဝင်တေးထပ်များကို အခြေထားပြီးလျှင် စပ်ဆိုရာ
 ရာ၊ ရာဇဝင်၊ မဟာဝင်စသောဂန္ထနိရများနှင့်၊ ပိဋကတ်
 စာပေတို့ကိုမှီငြမ်းပြုပြီးလျှင်ရေးသားပေအံ့။

ဤ စစ်ကိုင်း တောင်တန်း ကြီးသည် မြန်မာပြည်
 အတွင်းမြောက်မှတောင်သို့ စီးဆင်းသောဧရာဝတီမြစ်
 ကြီး၏ လကျာဘက် - သို့မဟုတ် အနောက်ဘက်သို့သာ
 ပရန္တတိုင်း အရှေ့စွန်ကရှိ၍၊ မြစ်ကြောအတိုင်းတောင်
 မြောက်အလျားလိုက်သွယ်တန်းနေလေသည်။ စစ်ကိုင်း
 မြို့တွင် တောင်ဆက်ပြတ်၍၊ မြောက်သို့ မူကား တိုင်
 ပေါင်းများစွာ ရှည်လျားပြီးလျှင် စစ်ကိုင်းနှင့် မင်းကွန်း
 သာသာလောကမှာ မြင့်မောက်၍ ၎င်းမှမြောက်သို့ တ
 ဖြေးဖြေး နိဗ္ဗိဇ္ဈောသွားရာ ကျောက်မြောင်း နယ်တွင်
 မူကား၊ ပြန်ကျယ်ပြီးလျှင်ကုန်းခင်စိုးတန်ဖျံသာ ဖြစ်၍၊
 ဧရာဝတီမြစ်အရှေ့ဘက်ကရှိသော တမ္ပဇီပတိုင်းနှင့်
 များနှာချင်းဆိုင် ယှဉ်ပြိုင်ကာ မြန်မာပြည်၏ဗဟို - စစ်
 ကိုင်း၊ ဣဒါနယ်ကြီးများအတွင်းမှာတည်ရှိလေသည်။
 ဤစာသည် စစ်ကိုင်းတောင်သမိုင်း ဆိုသော်လည်းစစ်
 ကိုင်းမြို့နှင့် အနီးအပါးရှိ ထုရားပုထိုးများ ရှေးဟောင်း

အမှတ်အသားများလည်းပါဝင်ပေလိမ့်မည်ဖြစ်၍ တမ္ပဒီပတိုင်းဘက်ကရှိသောအင်းဝမြို့အမရပူရမြို့၊ မန္တလေးမြို့များမှ အချို့ ဗုဒ္ဓသားရန် များကဲ့လည်း မူလရင်းဥောင်ပင်သာဆရာကြီး၏စာကိုယ်မှပင်ပါရှိနေ၍ နေ့စဉ်ဆက်တွဲအဖြစ်ဆက်လက်ရေးသား ထားရပေမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤတောင်တန်းကြီးကို မင်းစံတောင်တန်းဟူ၍၎င်း၊ စစ်ကိုင်းတောင်တန်းဟူ၍၎င်း ခေါ်ဝေါ်ကြလေသည်။ အထူးမှာ မင်းစံတောင်တန်းကလေးသည် စစ်ကိုင်းတောင်တန်းကြီး၏ အနောက်ဘက်က ယှဉ်လျက် သီးခြားတည်ရှိပေ၏။ ဘုရားလောင်း စံသတ္တဝါဖြစ်စဉ် ကကျင်လည်နေထိုင်ဘူးသဖြင့် မင်းစံတောင်ခေါ်သည် ဟုရေးမှတ် ပြောဆိုကြ၏။ သို့ရာတွင် ဂေါတမဘုရား အလောင်း၏ အဖြစ်တော်-၅၄၇-ဇာတ်တွင် ဘုရားလောင်းစံသတ္တဝါ ဖြစ်သည်ဟုမပါမရှိပေ။ ရှေးအမှတ်အသားမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းပြင်ရှေးစာဟောင်းတော်စောင်၌ ဂေါတမ ဘုရား ဤတောင်တန်းသို့ ညီတော်အာနန္ဒာနှင့် ဓေသစာရီ ကြွချီတော်မူလာရာ၊ စံသတ္တဝါ တကောင်သည် သစ်သီးများကိုကပ်လှူရာတွင်၊ နောင်အခါသံလျက်ချိကျွန်း၌ မင်းဖြစ်၍ စည်းချိကြီးကို တည်လိမ့်မည်ဟုဗျာဒိတ်ထားတော်မူကြောင်း၊ ထိုမင်းလည်း မင်းကြီးစွာ စေင်ကဲ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြဆို လေသည်။ (ဤ၌သံလျက်ချိကျွန်း ဆိုသည်မှာ အင်းဝမြို့ တည်ရာအရပ်ကိုဆိုလိုသည်။) ဤသို့အထွေထွေ ရှိသော်လည်း အများသုံး စကားကို လိုက်၍ စစ်ကိုင်းတောင် ဟုပင်

ခေါ်ဝေါ်ရေးသားပါသည်။ ဤတောင်တန်းကြီးဝယ်တန်း
 ခိုးကြီးသောဆေးမျိုးကျောက်မျိုးများစွာရှိ၏။ ပဋ္ဌမြား
 ကျောက်ရွှေငွေစသော သတ္တုကျောက်များလည်း ရှိ၏။
 နတ်နဂါးဘိလူးတို့လည်း ရှေးကအထင်အရှား နေထိုင်
 ဘူး၏။ မုန်-အရည်း-ဦးပြည်း-တပထိ-ဗေရာဇ်နှင့်ဇော်
 ဝိပိဇ္ဇာများစွာသော လောကီလောကုတ် အားထုတ်ကြီး
 ပန်း ထွက်ရပ်လမ်း ပေါက်ကြ ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး
 ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ နေထိုင်ရာစစ်ကိုင်း တောင်တန်းကြီးအ
 ချင်းအရာတို့ကိုသိမြဲစွမ်းဆောင်နိုင်သလောက်ရေးသား
 ထားပေအံ့။ ။

နိဒါန်းပြီး၏

မူလစေတီဝင်သမိုင်း တေးထပ်များကို စီကူးရေးသား
 ခဲ့သောပညာရှိ-ညောင်ပင်သာဆရာကြီး-ဦးပုည
 အတ္ထုပ္ပတ္တိ-အကျဉ်းချုပ်။

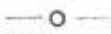
မန္တလေးမြို့ အိမ်တော်ရာမဟာလောကရုံထိစေတီ
 တော် ဒါယကာမင်းတရားလက်ထက်၊ စစ်ကိုင်းမြို့အ
 စေခံရပ်၊ ဝဲ နှင်းကြီးဦးရွှေဇော်၊ ဝဲ နှင်းကံတော်ဒေါ်ထွဦး
 တို့မှ၊ သက္ကရာဇ်-၁၁၉၀-ပြည့်ပြာသိုလတွင်၊ ဦးပုည
 အလောင်းဖြစ်သော၊ တတိယမြောက်သားတယောက်
 ဖွားမြင် လေသည်။ ငယ်မည်ကား မောင်စို ဖြစ်သည်။
 မိဘနှစ်ပါးသည် မောင်စိုအား၊ ဆင်နှင်းကျောင်းတွင်
 ပညာသင်ကြားစေရာမှ-၉-နှစ်သားအရွယ်တွင်၊ သာ

ဣန္ဒြာဏ်ပင်သာဆရာကြီး-ဦးစုညပုံ။

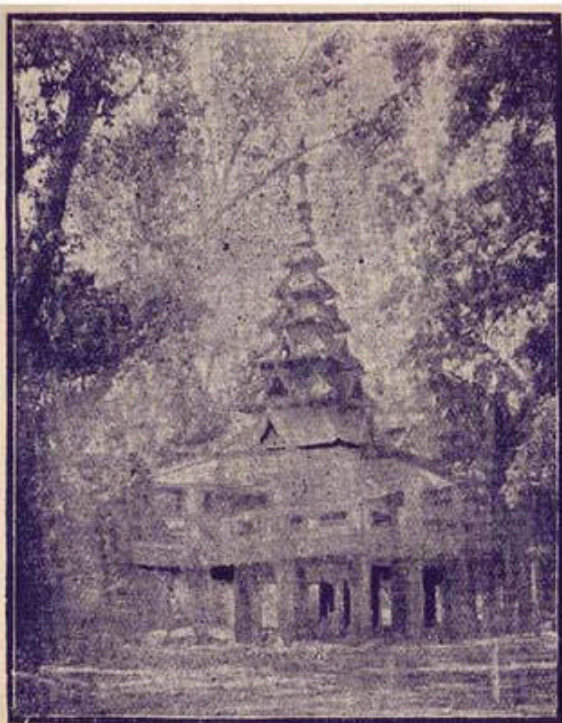
မဏေအဖြစ်သွတ်သွင်းချိုးမြင့်သောအခါ၊ ဆင်နင်းဆရာ
 တော်ဦးပညာက ကြာသပတေးသားဖြစ်သည့်အတိုင်း၊
 ရှင်ဂုဏ္ဍဘုရားပေးတော်မူသည်၊ ရှင်ဂုဏ္ဍသည် (၁၁)နှစ်
 ရွယ်တွင်သဒ္ဓါသင်္ဂြိုဟ်ကိုအာရုံဆောင်နိုင်၏။ အသက်
 ၁၉ နှစ်၊ ၁၂၀၉-ခုတွင် မိဘနှစ်ပါးက၊ ဥပသမ္ပဒကံ
 ဆောင်၍ရဟန်းဘောင်သို့ သွတ်သွင်းချိုးမြင့် ကြပြန်၏။
 တပန်ဇယ်ဆရာ ဦးပညာက၊ သာသနာပိုင် ဆရာတော်
 ဦးညေယျထံ ပို့လွှတ်ပြန်သဖြင့်၊ သာသနာပိုင် ဆရာ
 တော်ထံ မိဂုဏ္ဍတ် ပညာ များကို-၉-ဝါနှင့် ပေါက်
 မြောက်အောင် သင်ကြားခဲ့၏။ ပဉ္စမ သင်္ဂါယနာတင်
 မင်းတရားကြီး နှင့်လည်း၊ သာသနာပိုင် ဆရာတော်၏
 ကျေးဇူးကြောင့် တန်းမှန်းခဲ့လေ၏။ ၁၂၂၁-ခုနှစ်တွင်
 အတပဲ နင်းကြီးကွယ်လွန်၍၊ မူလဆင်နင်းကျောင်းသို့
 ပြန်ကြွခဲ့ရာ၊ အစေခံရပ်ဦးရွှေအောင်-ဒေါ်ထွောက်တို့က၊
 ၁၂၂၃-ခုတွင် ကျောင်းဆောက် ကိုးကွယ်သဖြင့်၊ ထို
 ကျောင်းသို့ပြောင်းရွှေ့ သတင်းသုံးကာ တပည့်တို့အား
 စာပေပို ချခဲ့ကြောင်း၊ အဆိုပါကျောင်းကား၊ ဆရာကြီး
 အမည်နှင့်တွဲကာကျန်ရစ်သော်၊ (ညောင်ပင်သာကျောင်း)
 ဟုပညပ်ခဲ့သတည်း။ နောက်-၅-နှစ်ကြာသော အခါ
 လေဆရာဂါကြောင့် ၁၂၂၉-ခုတွင် ထိုးသူတော်ဝတ်သို့
 ပြောင်းဆဲကာ ကျောင်းကြီးအနီးတွင် ကျောင်းငယ် က
 လေးနှင့်နေထိုင်ရင်း၊ ဆေးကျမ်း၊ ခါတ်ကျမ်း၊ ဖျို ကဗျာ
 လင်္ကာအမျိုးမျိုးတို့ကိုရေးသားခဲ့ကြောင်း၊ ၁၂၄၇-ခု
 အရေးတော်တွင်ပါတော်မူကဗျာများကိုဝင်ရောက်ရေး

ဆားခဲ၍၊ ၁၂၅၈-ခုတွင် ရန်ကုန်မော်လမြိုင် ပုသိမ်မြို့တွင်ပန်ထောက်ဦးဘဘုပင့်ခေါ်၍တနှစ်ကျော်မျှနေထိုင်ခဲ့ဘူးကြောင်း၊ ၁၂၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် စစ်ကိုင်းသို့ပြန်ရောက်လာသောအခါ၊ မူလကျောင်းငယ်တွင်မနေဘဲ၊ လင်းဇင်းရပ်ဥယျာဉ်ထဲတွင်နေထိုင်ရာ ၁၂၆၂-ခုတွင်လေရောဂါ ပေါ်လာသည်တကြောင်း အရွယ်ကြီးရင့်သည်တကြောင်းကြောင့်၊ ရောဂါမှ ထမြောက်ခြင်း မရှိတော့ဘဲ၊ ၁၂၆၃-ခု ပြာသိုလပြည့်ကျော် -၅-ရက် အင်္ဂါနေ့ည-၃-ချက်တိုးကျော်အချိန်၊ အသက် ၇၃-နှစ်တွင်ကွယ်လွန်ခဲ့လေသတည်း။

၎င်းဆရာကြီးပြုခဲ့သောစာများကား။

- (၁) နဝရုပ်ခိုင်ခေါင်ဘု-၆-ဆင့်တက်ကျမ်းကြီး။
- (၂) သာမဗုဒ္ဓရိက လက္ခဏာကျမ်းကြီးကို သက္ကဋတာသာမှဖြန်မာဘာသာပြန်ခဲ့ခြင်း။
- (၃) သာသနဟိတမေတ္တာစာများ။
- (၄) လောကမဇ္ဈဆေးကျမ်း။
- (၅) ရာဇဝံသကဗျာကျမ်းနှင့်။
- (၆) ပျို့ကဗျာ လင်္ကာ-ရတု၊ တေးထပ်၊ သာသနာလျှောက်စသော မြောက်မြားစွာသော မြန်မာစာပေတို့ကိုရေးသားတော်မူခဲ့သတည်း။

ညောင်ပင်သာဆရာကြီးသတင်းသုံးသော
'ညောင်ပင်သာ' ကျောင်းကြီးပုံ။

စစ်ကိုင်းရေဇင်အကျဉ်းချုပ် ။

စစ်ကိုင်းရာဇဝင်ကို ထည့်သွင်းပြုရခြင်းသည်၊ ရှေ့
 ရေးလတ် သောအချင်းအရာရုတို့၌ ရာဇဝင်နှင့်စပ်ယှဉ်
 နေသည်တကြောင်း၊ စစ်ကိုင်းမြို့ကိုပင်အမှီပြု၍စစ်ကိုင်း
 တောင်ဟု ခေါ်ဝေါ်နေရခြင်းကြောင့် တကြောင်း၊ စစ်
 ကိုင်းရာဇဝင်ကိုအကျဉ်းပြဆိုရန် လိုအပ်သည် ဖြစ်ပါ
 ကြောင်း၊ သို့ပြဆိုရမည်ဖြစ်ရာ၊ ၎င်းရာဇဝင်ကိုယုတ်တ
 ရက်မပြမဆိုမီ၊ ထိုအချိန်အတန်အချိန်၌ မြန်မာပြည်မည်
 သည့်အခြေတွင် ရောက်နေသည်ကို ပဋ္ဌမစရ ပေမည်၊
 ပုဂံပြည်တွင် နုရသီဟပတေ့ ဘုရင် တရုပ်ပြေးမင်းသည်
 တရုပ်တို့နှင့် တိုက်ရာတွင် စစ်ရှုံးပြီးသည့်အချိန်ကစ၍
 မြန်မာပြည်ကြီးသည် ဖရိုဖရဲ ပျက်သုဉ်း ဖြစ်၍၊ ဆက်ခံ
 သောကျော်စွာမင်း၊ စောနစ်မင်း၊ စောမွန်နစ်မင်းတို့ရှိနေ
 သေး သော်လည်း တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ် မရှိကြတော့ ပေ၊
 ရာမညတိုင်း တလိုင်းသုံးရပ်—အနောက်တလွှား ရခိုင်၊
 သက်၊ မြုံ၊ ပန်းတဝါး တို့လည်း၊ ခြားနားကြပြီးလျှင်၊
 အရှေ့တလွှားယိုးဒယား၊ ဇင်းမယ်စသောနယ်အပေါင်း
 တို့လွတ်ထွက်ကြ၍၊ ရှမ်းပြည်များကိုပင် ကောင်းစွာ
 မစိုးပိုင်နိုင်တော့ချေ၊ မြန်မာပြည်သည်အလွန်ကျဉ်းသွား
 သည့်ပြင်ပုဂံတရု၊ မြင်စိုင်းတရုဖြစ်ကြပြီးနောက်၊ တစ်
 ရှင်မင်းကြီးသည်သက္ကရာဇ်- ၆၄၇-ခုတွင်၊ ပန်းယမြို့ကို
 တည်၍၊ ထိုနန်းအသစ်စိုက်ထူတော်မူပြီးနောက်၊ မြောက်
 ပက်လင်းယဉ်ရွာသူရတနာပုံမည်သောမြော်နန်းမိဘုရား

မှဗ္ဗားမြင်တော်မူသောသားတော်၊ အသင်္ခယာစောယွမ်းမင်းသည်၊ သက္ကရာဇ် ၆၇၇-ခုတွင်စစ်ကိုင်းမှမြောက်တထွားကိုမင်းမူလျက်စစ်ကိုင်းကို ဇေယျာပုရမြို့တော်သမုတ်ပြီးလျှင် ခမည်တော်နှင့်အပြိုင် မင်းပြုတော်မူ၏။ သီရိအသင်္ခယာဟူသော အမည်ကိုလည်း ခံတော်မူ၏။ သားတော်သွီးတော်ကား မိဘုရားကြီးတွင်း၊ သွီးတော်စိုးမင်းကိုတော်ကြီး(၁) မောင်တော်ကျွစွာမင်း(၁)ညီတော်နော်ရထာမင်းရဲ(၁) ညီတော်တရားဇယား(၁) ပေါင်း-၄-ပါးတည်း၊ သက္ကရာဇ်-၆၈၀-တွင်ထောင်သင်းအစုနှင့် မြင်း-၉-သင်းဖွဲ့တော်မူ၏။ ၆၈၂-ခုနှစ် စင်္ကြံကျောင်းကို ဆောက်လုပ်တော်မူသည်။ ၆၈၄-ခုတွင်နတ်ရွာစံတော်မူ၏။

(၂) တရားဇယားကြီး-မင်းအကြောင်း

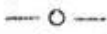
သက္ကရာဇ်-၆၈၄-ခုကဆုန်လတွင်အသင်္ခယာစောယွမ်းမင်း နောင်တော် တရားဇယားကြီးသည် ညီတော်၏ မိဘုရားနှင့်နန်းတက်တော်မူ၏။ (ထိုမင်းကားအသင်္ခယာစောယွမ်း မယ်တော်တွင် ပါရင်းအထက် သားတည်း၊ ပင်းယထီဟသူမင်း၏သားဟောင်းရင်းမထုတ်) မင်းဖြစ်တော်မူလျှင် အရှေ့သာသနာကျောင်းကို ဆောက်လုပ်တော်မူ၏။ နန်းစဉ်-၁၄-နှစ်၊ သက္ကရာဇ်-၆၉၈-ခုတွင်သားတော် ရွှေတောင်တက်သည်။ မိဘုရားငယ်တို့

နှင့်စကားဝင်ကြသောကြောင့်၊ ခမည်းတော်ကိုဘမ်း၍
သံမြေကျဉ်းနှင့်အမြဲထားပြီးလျှင် ထိုထိဟသူရအမည်
ခံ၍မင်းပြု၏။ တရားဖျားကြီးသည် အချုပ်တွင်-၃-နှစ်
နေရပြီးနောက် သက်တော်-၄၁-နှစ်တွင် အမတ်ကြီး
အနန္တပကြိ နန်းသို့တက်၍လုပ်ကြံသဖြင့် အနိစ္စရောက်
တော်မူ၏။

(၃) ရွှေတောင်တက်မင်းအကြောင်း ။

သက္ကရာဇ်-၆၆၀-ခုတွင် တရားဖျားကြီးသား ရွှေ
တောင်တက်သည်။ ခမည်းတော်ကိုဘမ်း၍ အချုပ်နှင့်
ထားပြီးလျှင်၊ ထိုထိဟသူရ အမည်ကို ခံသည်။ ရွှေ
တောင် တက် မင်းဖြစ်လျှင်၊ အသင်္ခယာ စော ယွမ်း
မိဘုရား၊ သားတော်ကျစွာ၊ မင်းညီနောင် တရုတ်နှင့်၊
ယောက်ဖတော်သတိုးစိုးမင်းကိုတော်ကြီးတို့၊စစ်ကိုင်း
တွင်မနေဝံ့၍၊ အနောက်ဘက်မင်းစူးမင်းတုန်းအရပ်မှာ
ပုန်းထွဲရှောင်ရှား၍နေကြ၏။ နောက်မှ ရွှေတောင်တက်
သို့ခတ်၍ယူသဖြင့်၊ အမြင့်သမန္တဇာတုရားအရှင်ထံ၌၊
သားမယ်တော်တရုတို့ ဖူးမည်ဝင်ကြရာ၊ ကျစွာမင်း
ဘုရားရှင်သို့မဝင်နိုင်ရှိသည်ကို၊ မယ်တော်သည်၊ သား
တော်ဝတ်တော်မူသောဖျစ်ကို၊ ဘုရားရှင်အားလွှမ်း၍၊
ငါ့သားတော်အသက်မသေအနာမှထမြော်၍ မင်းအဖြစ်
သို့ရေခံပါမူကား၊ ကြီးစွာသောကောင်းမှုကိုပြုပါအံ့ဟု
ပန်နက်၏၊စစ်ကိုင်းသို့ရောက်လျှင်၊ အမတ်ကြီးအနန္တပ

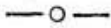
ကြီးနှင့်တွေ့၍ ဝှက်ထားပေ၏။ တရားများကြီး၏ိတုရား
 ဖြစ်သောပင်းယမ်တုရားကြီးသည်၊ ချစ်ကျမ်းဝင်သော
 အမတ်ဘိုကို သေပိုလေသည့်အဟန်း၊ သေအိုးထဲဝယ်
 ရွှေငွေအများထည့်၍ မပြတ်ပို့ရလေ၏။ ထိုသို့ပိုသော
 ရွှေငွေတို့ဖြင့်စွမ်းသန်မြန်မာသူတို့ကိုရှာဖွေရွေးကောက်
 ၍ပေးသည်။ ထိုအခါစစ်ကိုင်း တမြို့လုံးပင် ငွေစားသူ
 ချည်းဖြစ်သဖြင့်၊ တရားများကြီးကညှိ၍၊ နံနက်အိပ်ဖန်
 ထွက်ကိုနန်းသို့ဝင်ကြလေ၏။ ရွှေတောင်တက်ကျွန်ရှမ်း
 တယောက်သည်၊ ကာတချပ်နှင့်ငွေကားက ဟန်တား
 နှင့်သည်ကို၊ နင်လည်း တံစိုးစားသူဖြစ်လျက်၊ ဘယ်
 ကြောင့်ငါတို့နှင့်မညီရန် တဘက်ပြုသနည်းဟု ဆိုလျှင်၊
 ထိုရှမ်းလည်းအတူတချက်တည်းဝင်၍၊ ရွှေတောင်တက်
 ကိုအောက်သို့ချပြီးလျှင်အသေသတ်လေ၏။ ရွှေတောင်
 တက်ကား-၇၀၁-ခုတွင်အနိစ္စရောက်လေ၏။

မင်းစည်းစိမ်ကားရေပွက်မမာတသကိလျာတည်း။

တရားများကြီးမှာ၊ အချုပ်မှလွတ်၍ထိုးနန်းကိုပြန်ရ
 သည့်အခါ၊ တရားများကြီးကျွန်တို့သည်၊ ရွှေတောင်တက်
 ကျွန်တို့ကိုဘမ်းမဉ်ဟုသွားလေသည့်အခိုက်၊ ရွှေတောင်
 တက်ကျွန်အမတ်အနန္တပကြံသည်၊ ကော်စိုက်ရာကအ
 ပြန်ရွှေတောင်တက်ကိုသတ်၍ တရားများကြီးနန်းတက်
 သည်ဟုကြားလျှင်၊ ဆင်ချစ်နောင်ရင်းကိုစီး၍လာသော
 ဦးစီးကို၊ ဗဒိဆောင်သည့်အွကွမ်းခွက်ကိုပေး၍ဆင်ကို

စီးပြီးသော်၊ တရားဇာတ်ကြီးနန်းထက်ဝယ် တယောက်
 ထည်းနေရာ ဆင်ယဉ်ကတက်လေ၏။ တရားဇာတ်ကြီး
 လည်း၊ အနန္တပဏ္ဍိတအောင်ခေါင်းစားလျှင် ငါအမြီးစား
 ပါမည်၊ အောင်အမြီးစားလျှင် ငါခေါင်းစား ပါမည်၊
 ငါ့ကိုမသေပါစေနှင့်ဟုဆို၏။ အနန္တပဏ္ဍိတလည်းမင်းကြီး
 သည်၊ မင်းဖြစ်လျှင်ပြည်ရွာနှင့် ဆန့်ကျင်သောအမှုကို
 သာပြုသောကြောင့်မင်းကြီးကိုနန်းချ၍ ရွှေတောင်တက်
 ကို ငါနန်းတင်လည်၊ ယခုမင်းကြီး မင်းဖြစ်တပြီးကား
 ငါတို့ အမျိုးအနွယ်အားလုံး ပျက်စီးအံ့ဟူ၍၊ နန်းထက်
 ပွင့်ပင်လုပ်ကြံ၍အနိစ္စရောက်လေ၏။

(၄) ကျစွာမင်းအကြောင်း။

သက္ကရာဇ်-၇၀၁-ခု သော် အသီးယာ စောယွမ်း
 မင်းသားတော်အကြီးကျစွာကို၊ အနန္တပဏ္ဍိတ ဝှက်ထား
 ရာကယူ၍နန်းတင်လေ၏။ (သီရိတရိဘဝနာဇိတပဝရ
 ဓမ္မရာဇာ) ဟူသောထံဆိပ်နာမံခံ၍ မင်းပြုတော်မူ၏။
 မင်းဖြစ်လျှင် အနန္တပဏ္ဍိတအမတ်ကြီးကို ကျေးဇူးရှိပေ
 သည်ဟု၊ သူတရားဟူသောအမည်နှင့်ပြည်အလုံးကိုနှင်း
 ၍စစ်သူကြီးအရာထား၏။ မင်းတုန်းကအပြန်သမန္တဇာ
 တုရားရှင်၌၊ မယ်တော်မိတုရားကြီး ဆုပန်ခဲ့သည့် အ
 တိုင်း မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပေ သည်ဟု၊ သက္ကရာဇ်
 ၇၀၅-ခုတွင် ဝတ်ဇိုးဝတ်မြေ ဖြူတော်မူ၏။ ကျစွာ
 ကျောင်းကို မိတုရား-၂-ပါး တဆောင်စီ ဆောက်၍၊

မြေမိုးဖြူတောင်မူ၏၊ ထိုကျောင်းကိုအဘယဂိရိတွင်၏၊
ကျွန်းစားမင်းသည်-၇၁၁-သော်အနိစ္စရောက်တောင်မူ၏၊

(၅) နေရံရထားမင်းရဲ့အကြောင်း ။

သက္ကရာဇ်-၇၁၁-ခုသော် ကျွန်းစားမင်းညီတော် ဆင်ဖြူ
ရှင်နေရံရထားမင်းရဲ့မင်းဖြစ်တောင်မူ၏၊ မင်းဖြစ်လျှင်မင်း
ရဲ့ကျောင်းကို ဆောက်တောင်မူ၏၊ ၇-လမျှနှင့် နတ်ရွာ
လားတောင်မူသတည်း၊

**(၆) ဆင်ဖြူရှင်တရားဖျားငယ်
အကြောင်း ။**

သက္ကရာဇ်-၇၁၁-ခုတွင်ပင် နေရံရထား မင်းရဲ့ညီ
တော်၊ ဆင်ဖြူရှင်တရားဖျားငယ်မင်းဖြစ်တောင်မူ၏၊ မင်း
ဖြစ်လျှင် စကားကျောင်းကိုတည်တောင်မူ၏၊ သက္ကရာဇ်
၇၁၄-ခုတွင်နတ်ရွာစံတောင်မူသတည်း၊

**(၇) သီဟပတိဘူမိမင်းပြောက်
အကြောင်း ။**

သက္ကရာဇ်-၇၁၄-ခုတွင် အသင်္ခယာစောယွမ်းထီး
မိုးမင်းကိုတော်ကြီးမြောက်သားတော် မင်းပြောက်မင်း

ဖြစ်တော်မူ၏။ မင်းဖြစ်လျှင် စည်းခုံကြီးကို တည်တော်မူ
 ၏။ မင်းပြောက်ကားမင်းရိုးမဟုတ်၊ ဂုဏ်တရုပ်ပြေးမင်း
 မိဘုရားဘွား စောအစ်မတော် မြေးရင်းတည်း။ အသစ်
 ယာစောယွမ်းသွီးတော် ရိုးမင်းကိုတော်ကြီးသည်။ တ
 ကောင်းမင်းရိုးသတိုးဆင်ထိန်းနှင့်သင့်၍။ သားတော်ရာ
 ဟုလာ(၁) နှစ်မတော်ရှင်စောကြီး(၁) ညီမတော်စော
 ဥဇ္ဇာ(၁) မောင်နှမ-၃-ယောက်ကို မြင်လျှင်။ သတိုးဆင်
 ထိန်းအနိစ္စရောက်၏။ သီဟပတိမင်းကြီးမိဘုရားမြှောက်
 ရာတွင်သွီးတော် စောတော်ဦးကို မြင်ပြန်သည်။ ထိုမင်း
 သွီး ၃-ယောက်တို့ကား မင်းကြီးစွာစေင်ကဲ မိဘုရား
 ချည်းတည်း။ သားတော်ရာဟုလာကို-၁၆-နှစ်အရွယ်
 သို့ရောက်လျှင်။ တကောင်းမင်းရိုးသတိုးမင်းမျိုးဖြစ်ပေ
 သည်။ သတိုးအနွယ်အဆက် မပျက်ကောင်းပလေဟု
 သတိုးမင်းများ အမည်နှင့်။ တကောင်းမြို့ကို။ ဘထွေး
 တော်သီဟပတိပေး၍စားရသည်။ သီဟပတိနန်းတက်
 သည့်ကာလ သတိုးမင်းများ-၇-နှစ် အရွယ် မျှသာရှိ
 သေးသတည်း။

မြန်မာမင်းတို့မညီညွတ်ကြလဲသူ ကိုမနာလိုကိုယ်
 အကျိုးမရှိဖြစ်၍။ ပင်းယ စစ်ကိုင်း - ၂-ပြည်လုံးနွားကွ
 ကျားကိုက်-ရှမ်းတိုက်၍ပျက်ခြင်းအကြောင်း။ ပင်းယ
 မင်းနုရသူကလည်း မင်းရိုးမဟုတ်သသူ စစ်ကိုင်းမြို့ကို
 မင်းပြုသည်ဟူ၍ သက္ကရာဇ်-၇၂၅-ခုတွင်။ ကိုးသိန်း
 သခင်သိုဟန်ဘွားညီ၊ သိုချည်ဘွားသို့။ စစ်ကိုင်းကိုထိုး
 တော်မူပါ။ ရလျှင်အကာလိုသာယူ၍ အနှစ်ကို ပေးပါ

မည်ဟု စေလိုက်၏။ သိုချည်ဘွားလည်း အလုံးအရင်း ဆင်မြင်းအများနှင့်ချီလာ၍၊ သတိုးမင်းဖျားလည်းအလုံး အရင်းဆင်မြင်းအများနှင့် တကောင်းကန်၍ တိုက်၏။ မတိုက်နိုင်ပျက်ချေ၍ ဆင်တစ်စီးနှင့်သာ စစ်ကိုင်း မြို့သို့ ရောက်လာ သည်ကို၊ ဘထွေးတော် မင်းပြောက်က၊ တကောင်းမြို့ ပျက်ရာသလောဟု၊ သံခြေကျဉ်းခတ်ပြီး လျှင်ကြခပ်ဝရာသို့ပို့ လေ၏။ သတိုးမင်းဖျားလည်းမင်း ကြီးငါ့ကိုမခံဟုခံနိုင်တော်မူသည်။ ငါ့ကိုထားဦးမင်းကြီး မြို့နှင့်မင်းကြီးခံနိုင်အောင်ခံတော်မူဟူ၍ဆို၏။ မင်းပြော လည်းကတတ်ရင်တား မြို့ပြုကျုံးမြောင်း ခိုင်ခန့်အောင် စီရင်၍ရှမ်းတို့ကိုတိုက်သည်။ ရှမ်းတို့လည်းစစ်ကိုင်းသို့ ရောက်လျှင်မြို့သုံးမျက်နှာကိုတပ်တည်၍လုပ်ကြံ၏။ မင်း ပြောက်လည်း ဆင်ချစ် နောင်ရင်းကို ကစေပ်ဖတ်ရစ် အောင်ကျေးပြီးသော်တံခါးကိုထွန်ဖွင့်၍လွှတ်၏။ ဆင်ချစ် နောင်ရင်းလည်းရှမ်းတို့ကထိုးပစ်လျှင်တံခါးကိုဝှေ့ပေါ် ၍မြို့တွင်းသို့ဝင်ပြန်လာ၏။ မြို့တွင်းသို့ရောက်လျှင်၊ အိပ် ရာကျောင်းကန်တို့ကိုတိုးဝှေ့ လေ၏။ ပြည်သူတို့လည်း မြို့တွင်းကားဆင်းမြို့ပြင်ကားရှမ်းဖြစ်ခဲ့ပြီဟုဆိုစကုန်၏။ ရှည်လသော်မင်းပြောက်လည်းမခံနိုင်ဟု ဘောင်ပန်း ထွေတော်ထက်စီ၍ တမြို့လုံးကြခပ်ဝရာသို့ ရန်လေ၏။ အချို့သောသူတို့လည်း ပင်းယသို့အိုးဘောင်စီး၍ ကူး ကြလေ၏။ သိုချည်ဘွားလည်းစစ်ကိုင်းကိုပင်းယနုရသူ က ချီပင့်လာသောကြောင့် လုပ်ကြံမည် လာသည်။ နုရသူလည်းမကျမညီလာ။ စစ်ကိုင်းကိုထိုးသည်လည်း။

သူ့အိမ်နစ်ယောက်အပမရဖြစ်သောကြောင့်၊ ပင်းယသည်
 ဆင်ဖြူသုံးစီးရှိသည်ဟု တပယ်ထောက်ရစ်က ကူးပြီး
 ထွင်၊ ပင်းယကိုတိုက်လေ၏။ နုရသူလည်းသိုချည်ဘွား
 သည်ငါကချီပင့်၍စစ်ကိုင်းကိုလုပ်ကြံလာသည် ငါတို့မှာ
 အခင်းမရှိဟု အလေ့အမေ နေချေ၏။ သိုချည်ဘွား
 လည်းပင်းယမြို့ကိုရွတ်ရွတ်ချွန်ချွန်လုပ်ကြံပြီးထွင်၊ ဆင်
 ဖြူသုံးစီးနှင့်တကွ၊ နုရသူကိုယူ၍ရှမ်းတို့ ပြန်လေထွင်
 အမှူးအမတ်တို့ရုံးဝတိုင်ပင်၍နုရသူ နောင်တော်ဥဇနာ
 ပြောင်ကို မိထုရားစောဥဗ္ဗာနှင့် ဝံတက်၍မင်းမြှောက်
 ကြ၏။

**မင်းပြောက်ကြီးဆုံး၍သတိုးမင်းဖျား
 မင်းဖြစ်ခြင်း။**

သတိုးမင်းဖျားလည်း ကြိမ်ဝရာသို့ ဘထွေးတော်
 မင်းပြောက် ရောက်လာထွင်၊ နှလုံးတူညီသော အမှူး
 အမတ်တို့နှင့်တိုင်ပင်၍၊ မင်းပြောက်ကိုလုပ်ကြံ လေ၏။
 သတိုးမင်းဖျားလည်း ဘထွေးတော်မင်းပြောက် အလုံး
 အရင်းကိုယူ၍ ပင်းယသို့ချီလာ၏။ ပင်းယသို့ ရောက်
 သော် ဥဇနာပြောင်ကို လုပ်ကြံ ပြီးထွင် စောဥဗ္ဗာကို
 မိထုရားမြှောက်၍မင်းပြုတော်မူ၏။ သက္ကရာဇ်-၇၂၆-ခု
 ကဆုန်လ စစ်ကိုင်းပျက်သည်။ နယုန်လ ပင်းယပျက်
 သည်။ ဝါဆိုလ ဥဇနာပြောင် နန်းတက်သည်။ ၎င်း

သက္ကရာဇ် တော်သလင်းလ ဥဇနာပြောင်နန်းကျသည်။
သတိုးမင်းများနန်းတက်သည်။ တပေါင်းလအင်းမြို့ကို
သတိုးမင်းများတည်သည်။ စစ်ကိုင်းပျက်သည်။ ပင်းယ
ပျက်သည်။ အင်းမြို့တည်သည်။ တသက္ကရာဇ်တည်းဖြစ်
သည်။

စစ်ကိုင်းရာဇဝင်ပြီး၏။

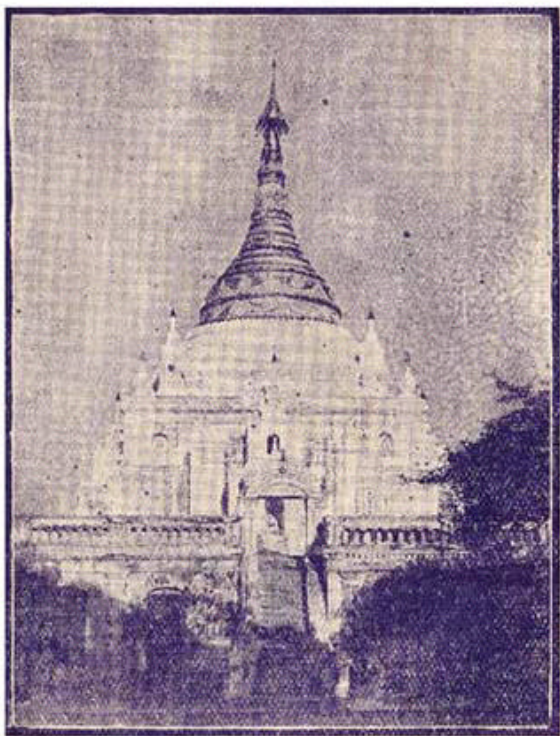
ဇေတဝန်ဘုရားအကြောင်း။

စစ်ကိုင်း ရာဇဝင် ချုပ်ကို ပြုပြီးနောက် စစ်ကိုင်း
တောင်ရိုး တာလျောက်ရှိ၊ ဘုရားပုထိုးများ၊ ချောင်များ
ကျမ်းတတ်ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်များ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ
ရာ၊ ရှေးဟောင်းစာပေအမှတ်အသား၊ ရာဇဝင်များနှင့်
တကွပြဆိုပေအံ့။ ဇေတဝန်ဘုရားကို ရှေးဦးစွာပြရခြင်း
သည်ဤတောင်ရိုးရှိ အရပ်ရပ် ဘုရားပုထိုးများ အနက်
ဇေတဝန်ဘုရားသည်ရှေးအကျဆုံး ဝါတော်အကြီးဆုံး
ဖြစ်၍ပြဆိုပေသည်။

ဇေတဝန်ဘုရားသမိုင်းခွဲတေးထပ်

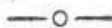
{ ၈၀ } ပေါ်။

စိန္တေလေးဘော်-၉-ဂုဏ် လင်းတယ်၊ သုံးဘုံမှန်
ကင်းထွတ်သကျာ၊ အာနန္ဒထေရ်မြတ် နောက်တော်ပါ

ဇေတဝန်တော်၊ ကောင်းမွန်စေတီတော်၊ နဂါးတော်

တယ်၊ စက်မြတ်ရတနာ ကြွချီထွမ်း၊ သုနာပရန္တတိုင်း
 အောင်ချာကို၊ နောင်ညီမကွာတူကွဒေဇာမြန်း၊ ရွှေကိုင်း
 သာထွသောတာပန်မှာ၊ လောကမျက်မှန်ရပ်စခန်း၊ ဧရာ
 ဝတီရေယဉ်သန်းတဲ၊ မြခန်းဌာနရောက်သောခါ၊ ကိုး
 ကျိပ်ကိုးယောက်ယက္ခမှူးတယ်၊ ဇေတဘီလူးကြည်နူး
 ဘူးရွှေလား၊ တရားချိုမြ၊ ဟောပြီးခါသော်၊ ရေစင်သီ
 တာသပ္ပိယံပြီးမှ၊ အံ့ချီးရောင်ကြွရေသနွပ်တော်၊ ပပအပ်
 လိုက်လေသော်၊ ဇေတဝန်မည်ရ စေတီကျော်မှာ၊ သွင်း
 ထားပူဇော်ရှိဦးတင်ကြလေး၊

၎င်းတေးထပ်၏အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

အစိန္တေယျ၊ သုံးလောကထွတ်ထား၊ ဂေါတမထုရားရှင်
 သည်၊ ညီတော်အာနန္ဒာနှင့်အတူ၊ ဒေသစာရီကြွချီတော်
 မူလာရာ ဤစစ်ကိုင်းတောင်သို့ရောက်တော်မူလျှင် ဇေ
 တဘီလူး အမှူးရှိသော ကိုးကျိပ် ကိုးယောက် သော
 ဘီလူးတို့သည်တရားတော်ကိုကြားနာကြရ၍ သောတာ
 ပန်တည်ကြလေ၏၊ ထို့ကြောင့် စစ်ကိုင်းတွင် သောတာ
 ပန်အရပ်ဟူ၍ရှိ၏၊ ဘုရားသခင်ရေသပ္ပိယံ တော်မူ၍
 ရေသနွပ်တော်ကို ဇေတဘီလူးအား ချီးမြှောက် တော်
 မူရာ၊ ဇေတဘီလူးသည် စေတီတည်၍ ရေသနွပ်တော်
 ကိုပွာပနာလေ၏၊ ဇေတဘီလူးကိုအစွဲပြု၍၊ ဇေတဝန်
 ဘုရားဟုအမည်တွင်လေသည်၊ ဘုရားသခင်ရေသပ္ပိယံ

တော်မူသောဆိပ်ကိုလည်း ဇေတဝန်ဆိပ်ကမ်းဟုတွင်
လေ၏။

ကျမ်းတတ်ပညာရှိဇေတဝန်ဆရာ တော်များအကြောင်း၊

သက္ကရာဇ်-၈၆၃-ခုအင်းဝတွင် မင်းပြုသောရွှေနန်း
ကြော့ရှင် နရပတိလက်ထက်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတွင်
ရှင်သဗ္ဗဗ္ဗ ကိတ္တိထံ၊ ရှင်တိသာသနဝေ- ပုဂံမဟာပူ
တော်ကြီးတို့စာပေသင်ကြားကြ၏။ သက္ကရာဇ်-၈၈၈ ခု
သို့ရောက်လျှင်၊ မိုးညှင်းဇေတဝန်သွားသည့်အခါ
ဝဋ္ဋိနန်းတင်လေ၏။ သို့ဟန်သွားလည်းရဟန်းတို့မှာသား
မယားမရှိဘဲလျက် တပည့်တပန်း ထား၍ အချွေအရံ
ဆည်းပူးကြသည်။ ပုန်ကန်သောင်းကျန်းသော်လည်း၊ ပုန်
ကန်သောင်းကျန်းနိုင်ဘွယ်ရှိသည်။ ရဟန်းတို့ကို ဘမ်း
၍သတ်မှသင့်မည်ကြံပြီးလျှင်၊ တောင်ဘီလူး လယ်ပြင်
တံတားဦး မြောက် ကန်ဘောင်ရိုး အရှေ့ဘက်၌၊
မဏ္ဍပ် အဆောင် ဆောင် ဆောက် စေ ပြီး မှ၊ ကျွ
နွား ဝက် ကြက် သတ်စေ၍၊ ဆွမ်းလုပ် ကျွေး မည်
အဟန်နှင့်စစ်ကိုင်းပင်းယအင်းဝပတ်လည်တွင်၊ ရဟန်း
တို့ကိုပင့်ခေါ်၍ တပည့်သင်္ဃာနှင့်တကွ မဏ္ဍပ်ဝယ်နေ
စေပြီးမှ ဆင်မြင်းမိုလ်ပါဝန်းရံ၍ သတ်လေသည်။ တ
ထောင့်သုံးရာကျော် သေလေသောဟူ၏။ ပဋ္ဌင်းရဟန်း
ပင်-၃၆၀-ကျော်သည်၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာကျမ်းဂန်

ကျနသောကျမ်းတတ်ပုဂ္ဂိုလ်ပင်သုံးကျပ်ကျော်ပါလေ
သတည်း၊ ရဟန်းတို့ကိုသတ်ပြီးလျှင်စာပေကျမ်းဂန်များ
ကိုဖီးတိုက်လေ၏။ စေတီပုထိုးများကိုတူးမြို့၍ဋ္ဌာပနာ
ကိုယူလေ၏။ ထိုရောအခါရှင်သဒ္ဓမ္မကိတ္တိ-တပည့်ရှင်
တိသာသနစေ- ပုဂံမဟာ သူတော်ကြီးတို့ ပင့်ခေါ်ရာ
သို့မလိုက်မပါ-တောင်ငူသို့ ကြွသွားကြလေ သည်။
နောက် ရှင်သဒ္ဓမ္မကိတ္တိနှင့်-ပုဂံမဟာ သူတော်ကြီးတို့
တောင်ငူမှာလွန်တော်မူကြသည်။

ရှင်တိသာသနစေအကြောင်း။

သက္ကရာဇ်- ၉၁၂-ခုတွင်ဆင်ဖြူများရှင် မင်းတရား
ကြီး ဟံသာတီကို မိုးအုပ်တော်မူမှ ရှင်တိသာသနစေ
ဟံသာဝတီသို့ရောက်သည်။ ထိုနောက်အသက်- ၄၃
နှစ်ရှိမှ သက္ကရာဇ်- ၉၁၃-ခုတွင် မိုးပြန်ရပတ် လက်
ထက်စစ်ကိုင်းသို့တစ်ခရီးပြန်၍စေတဝန်ကျောင်း
တိုက်အနီး စကားဥမင်တွင်နေသည်။ ရှင်မဟာအဓိယာ
ဝံသဂိုဏ်းဝင် စေတဝန်ထူးကြီး မှာလည်း တက်သက်
ဆည်းကပ်သည်။ ထိုရောအခါ စေတဝန် ထူးကြီးနာ၍
ငါ့အရာကိုဟံသာဝတီကရောက်လာ၍ ဥမင်မှာတဲနေ
သောပုဂ္ဂိုလ်အားအပ်မည်ဟုကြံဆဲတွင်၊ ရှင်တိသာသန
စေဤသို့အိပ်မက်မြင်သည်။ ညဉ့်ဦးယံမှာလူကောင်ကို
မြင်မက်သည်။ သန်းခေါင်ယံတွင် လူကောင်ကို ဥမင်
တွင်းသို့သွင်းမက်သည်။ မိုးသောက်ယံတွင်လူသားကို

ခါးနှင့်ထိုး၍စားရမက်သည်။ ဤသို့ အိပ်မက်မြင်သည်ကို ပြန်ပြောမှအိပ်မက်မြင်သည်အကျိုးပေးသည်ဟု ထူးစံရှိသည်အတိုင်း၊ အပါးတွင်အိပ်သော တပည့်သူ့ယေကို နှိုး၍ပြန်ပြောသည်။ ၈၈၉ ခုကပင်ငါတို့အဝကခွါချေ၍ ယခုမှရောက်စသာဖြစ်သည်။ သို့စဉ်မြင်မက်သောအိပ်မက်၏အကျိုးကို ခံရမည်လောမခံရလော အောက်မေ့ပြီးလျှင်ပရိတ်မေတ္တာရွတ်၍နေခိုက်။ စောစောကပင်ဇေတဝန်တန်းကြီးကခေါ်လာ၍လိုက်ရသည်။ ရောက်လျှင် ငါ့အရပ်ကိုသူ့မြတ်အုပ်ချုပ်မှရှေ့သို့စည်ပင်မည်။ ကံမကုန်မီ ငါပေးအပ်တော့သည်ဟူ၍ ဇေတဝန် ကျောင်းအရပ်ကိုပေးအပ်တော်မူသည်။ ရှင်တိဿာသနဇေလည်း ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကိုအုပ်ချုပ်၍၊ စာပေကျမ်းဂန်ပိုသထင်ကြားသည်။ မိုးမြို့နုရပတိ၊ စလင်းနုရပတိ၊ မင်းနှစ်ဆက်လည်း ကိုးကွယ်ချီးမြှင့်သည်။ ၉၁၆-ခုလည်း ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူများ ရှင်အဝကို အလိုတော်ပြည့်လျှင် ဇေတဝန် ရွှေကျောင်းဆောက်၍ တင်ထူတော်မူသည်။ တိဿာသနဇေဟူသော တံဆိပ်ကိုလည်း အပ်တော်မူသည် ဤသို့ ဆရာစဉ် စာတမောင်တွင် ဆိုသည်။

ဇေတဝန်ဆရာတော်တို့နှင့် ခေတ်တော်မွေတော်။

တရံဆရာအခါမင်းမှာ ဝက်အမြူတေရသည်ကို မွေတော်စစ်ဟုရတနာပန်းတောင်းနှင့်အရိအသေကိုးကွယ်သည်။ ရှင်ကံသာသနဇေနန်းတော်သို့ဝင်ရာတွင် ရတနာပန်းတောင်းနှင့်ပြုသည်ကို လက်ဝါးပေါ်တွင်တင်၍သာကြည့်သည့်ပူဇော်တော်မူမင်းကလည်း ဆရာတော်မယုံဟုအမှတ်ရှိ၍ မိဋ္ဌာန်တော်မူလျက် ဥသျှောင်တော်မှာ နားစေသည်ရတနာပန်းတောင်းမှာလည်း နားစေသည်။ ထိုသို့ပြုခိုက်ဝယ်ဆရာတော်က ပကာရေသွင်းခဲ့စေမိန့်တော်မူ၍ ပကာရေသွင်းခဲ့သည်တွင် ဝက်အမြူတေကို လက်ဖြင့်ဆုပ်ထားပြီးမှ ယခင်ကနည်းမိဋ္ဌာန်စေ၍လက်ဘဲဖြန့်သော် မိဋ္ဌာန်ရာသို့မသွားဘဲ ပကာရေသို့ဆင်း၍ နေလေသည်။ သည်အကြောင်းကို မြင်ရာတွင် မွေတော်မဟုတ်။ ဝက်အမြူတေဖြစ်သည်ဟူ၍ သိကြသည်။ ကိုးကွယ်တော်မူသင့်၊ တန်ခိုးရှိသောဝတ္ထုဖြစ်၍ အဆောင်အရွက်သာပြုတော်မူသင့်သည်ဟု ဆရာတော်လည်း မိန့်တော်မူ၏။ (အမြူတေ ဆိုရာမှာ အမတေပင်) ထိုအကြောင်းကို စွဲသဖြင့် ထိုကစ၍ မင်းအဆက်ဆက်စေတီပုထိုးတည်မည်ခတ်တော်မူတော် ရွေးချယ်ရန်ရှိလျှင် ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကရဟန်းငါးကျိပ် မြေနန်းတော်သို့ပင့်၍ ခေတ်တော်မွေတော်ရွေးချယ်စေဖြင့် ထူးစံဖြစ်သည်ဟူ၍ စာဟောင်းစာတမ်းရှိ၏။

ချောင်-ဇ-ချောင်နှင့်တောင်ကိုးလုံး သရိုင်းဘွဲ့တေးထပ်-၈၀-ပေါ်

ပိတောက်၊ ရွှေဝါ၊ ကောဏ္ဍညနှင့်၊ ပရက္ကမရုဇ္ဈါ၊
ပတာဗောဓိလွန်သာယာတယ်၊ ယုန်ဖြူဝေါဟာဥပါထိ၊
မူတင်ကျင့်မြတ်မာန်မျက်ချွေတယ်၊ ဖျာန်မဂ်အခြေဘိုး
ချောင်သရိုင်းရှိ၊ ပတ္တမြားတော လဲလဲ မှောင်တယ်၊ နံ
ကိုင်းမြရောင် ပြောင်ပြောင်ငြိ၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ငွေရိုင်းအိ
သို့လေးကျွန်းဆီမီးဝဲပုံတောင်၊ ဘီလူးသေလာပဗ္ဗတ၊ ဝေ
တာတချွန်ဝကိုးတောင်ဝင်၊ စေယျာပြည်မကြာဘာထင်
တယ်၊ အံ့ဘွယ်ရုံလင်သာယာဖြိုးလို၊ ကိုးပါးကိုးဆင့်
ဝေမြိုင်ထွစွာ၊ ထွန်းလင်းသာသနာ၊ ရွှေဗျာဒိတ်ရသရိုင်း
လာကိုးတေးဘွဲ့ချိုသာစီးကိုးဘော်ပြလေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ်တော်ပြချက်။

ချောင်-ဇ-ချောင်ဆိုသည်မှာ (၁)ပိတောက်ချောင်
(၂)ရွှေဝါချောင်၊ (၃)ကောဏ္ဍညချောင်၊ (၄)ပရက္ကမ
ချောင်၊ (၅)အနုရုဇ္ဈါချောင်၊ (၆)ပတာချောင်၊ (၇)ဗောဓိ
ချောင်၊ (၈)ယုန်ဖြူချောင်၊ (၉)ဥပါထိချောင်များဖြစ်လေ
သည်။

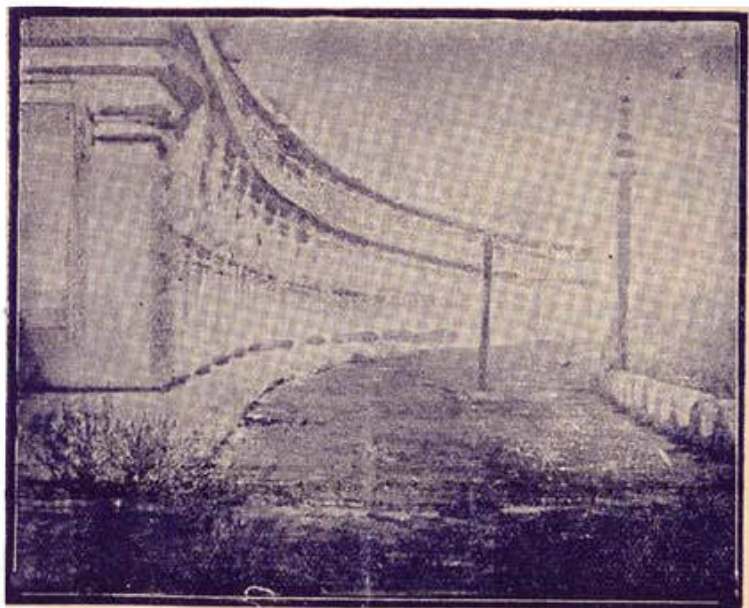
တောင်-ဇ-လုံးမှာ (၁)ပတ္တမြားတောင် (၂)နံကိုင်း
တောင် (၃)ဗောဓိမဏ္ဍိုင်တောင် (၄)လေးကျွန်းဆီမီး
တောင် (၅)ဝဲပုံတောင် (၆)ဘီလူးတောင် (၇)သေလာ

တောင် (၈)ပတ္တတတောင် (၉)ဝေဘာရတောင်-တေး
သပ်အတိုင်းသာဆိုလျှင်၊ ဤအတိုင်းသာတွက်၍ရသည်။
အခြားမှတ်သားဘူးသောတောင်ကြီး ၉-လုံးစာရင်းမှာ
(၁)ဝတ်ရုံတောင်(၂)တောင်ဘိုလာတောင် (၃)ပုည
ရှင်တောင် (၄) ပတ္တမြားတောင် (၅) တောင်ဘိုလူး
တောင် (၆)ရွှေတောင်ဦးတောင် (၇)ခါစတောင် (၈)နံ
ကိုင်းတောင် (၉)မင်းစံတောင်တို့ဖြစ်သည်။ သင့်သ
လိုမှတ်သားတော်မူကြပါကုန်။

၉-ချောင်အဝင်ပရက္ကမချောင် အကြောင်း။

သက္ကရာဇ်-၆၈၄-ခုတွင်ဥက္ကနာမင်းကြီးသည်ပင်းဟ
တွင်မင်းဖြစ်တော်မူသောအခါ ပင်းကျားအရပ်၌စကား
သစ်တို့ဖြင့်ကျောင်းကြီး၊ ခုနစ်ကျောင်းဆောက်တော်မူ၍
စကား၊ ခုနစ်ကျောင်းတွင်၏။ လစ္စိပေသလ သိက္ခာကာမ
ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော ကျမ်းဂန်တတ် ပုဂ္ဂိုလ်များကို
တင်ဖွဲ့မူ၍။ ဝတ္ထုကံမိုးမြေများစွာ ဖွဲ့တော်မူ၏။
ကျောင်းမတော်နေရှင်သုဓမ္မမဟာသာဝိဆရာက။ ဝတ်
မိုးဝတ်မြေအတို့ အပုအခွန်တဏှာများကို တောင်းခံအံ့
သောဌါဥဿာဟမပြုလို၍။ ဝတ္ထုကံသိမ်းသာသနာစိုး။
ဝတ်စားသဏ်ဟူ၍သီးသန့်ခြားနားခန့်ထားလေသည်။
ဝတ္ထုကံ သိမ်းကား။ အခွန်တဏှာကို ကောက်ခံသိမ်း

ဆည်းရသောရဟန်းတည်း။ သာသနာစိုးကားတရားနှင့် အညီကျင့်ဆောင်ကြအောင် ဆုံးမရသောရဟန်းတည်း။ ဝတ်စားကား၊ အဘို့အရဝေဘန်သည်ကို ခံစားရသော ရဟန်းတည်း။ ထိုရောအခါ ဝတ္ထုကံမိုးမြေကံမိုး၍ အမှု အခင်းပွားများသောကြောင့်၊ ပရိယတ်ပဋိပတ်လျော့လေ သည်ကို မကြိုက်မနှစ်သက်ဟူ၍ ရှင်သာသနဝရ၊ ရှင် ပရက္ခမ ညီနောင်တို့ စကားကျောင်းက ထွက်ပြီးလျှင်၊ တူးရွင်းခြေ တောင်တွင် ရှင်သာသနဝရ နေလေသည်။ ရှင်ပရက္ခမ ညီနောင်တို့မှာ တောင်ဘီလူးကုန်းသို့ပြောင်း ရွှေ့နေထိုင်ကြသည်။ ထိုကာလအင်းဝမြို့ မထည်သေး ကျန်စစ်သားကောင်းမှု လီးလျှင်ရှင်ဘုရားသာ ရှိသည်။ ထိုဘုရားအနီးတွင်ရွာလည်းရှိ၏။ ထိုရွာကို ဆွမ်းခံအဖွဲ့ပြု ချ်ပရက္ခမတို့က သစ်ာတို့နေကြလေ၏။ ၇၂၆-ခုတွင် သတိုးမင်းဖျားသည်အင်းဝမြို့ကို တည်ထောင်ရာတွင်မှာ တောင်ဘီလူးမှာငါတို့နေ၍မသင့်ပြီဟု၊ စစ်ကိုင်းသို့ကူး ပြီးလျှင်၊ အံ့တော်မူဘုရားအနောက်ချောက်မှာနေကြလေ ၏။ အရှေ့အနောက်နှစ်တိုက်တည်၍ နေသောကြောင့်၊ အရှေ့ပရက္ခမ၊ အနောက်ပရက္ခမဟုတွင်လေသည်။ ထို ကျောင်းတိုက်သစ်ာတို့ကို ကျောင်းကအရှေ့မြစ် အ နောက်ဘက်၊ လက်ပံရွာတွင်၊ မင်းခေါင်ကြီးက ဆွမ်း ဝတ်တည်သည်။ ဆွမ်းတော်ဝတ်ချက်တို့နေကြသည်ကို စွဲ၍ ရှေးကလက်ပန်ရွာသည်၊ နောက်မှ ယခုထက်တိုင် ဝတ်ချက်ရွာ တွင်လေသည်ဟု၊ အစဉ်စကား ရှိသည်။ ထိုဆရာတို့သည်၊ ပုဂံရှင်အရဟံအနွယ်ရှေ့သစ်ာရှင်

ပတုသဗ်ရာဇာကောင်းမှု၊ ဥမင်-၃၀-တုရားအပြင်ဘက်ပုံ၊

ဆပဒတို့ အနွယ်နောက် သင်္ဘောအဝင်အပါ တောနေ
ရဟန်းကောင်းရဟန်းမြတ်တို့ဖြစ်ကြသတည်း။

ဥမင်-၃၀ - ဘုရားသမိုင်းသို့ တေးထပ်

စာမဇီတောင်ဖျားမှာ ကိုယ်စားတော်ဘုန်းလူလေး
ဆယ်နှင့်နှစ်ဆုမှာ။ ဥမင်ဂူဝံကျောင်း၊ ပတုကြီးသစ်
ဇာငယ်၊ ရှေးဦးတည်ကာ ကျမ်းထွက်စာဟောင်း၊ တ
ထောင့်ရှစ်ဆဲ ငါးခုကျော်၊ စံပွင့်တော်မူကြောင်း၊ သုံးဆူ
လူညွတ်ခပြောင်းတယ်၊ ကိုးဂုဏ်ပေါင်းထွန်းရှိန်၊ ဥမင်
သုံးဆယ်ဘွဲ့တော်မြို့၊ တယ်ခါမညှိုးတန်းခိုး ကွန်ကွန်
ထိန်၊ တထောင့်နှစ်ခုတဆယ်ချိန်မှာ၊ သဒ္ဓါမမြှင့်စေယျာ
သားတို့၊ ဖျက်ပြားသရွှထပ်မံသေချာ၊ ပြုလုပ်ပြင်ကြပါ။
ဝါခေါင်လပြည့်ပုဏ္ဏမာမှာ၊ ဆွမ်းတော် ဩဇာပွဲကြီး
ခါပလေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကို အဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

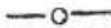
စာမဇီတောင်ဖျားမှာ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်စား
တော်ရှပ်ပွားဆင်းထု ၄၂ ဆူကဲ့ဥမင်တည်၍ ပတုကြီး
သစ်ရာဇာသည် တည်ထားတော်မူခဲ့သတည်း။ ဥမင်
၃၀-ဘွဲ့တော်တွင်ကြောင်း-၁၂၁၀-ခုနှစ်မှာစစ်ကိုင်း
သူ စစ်ကိုင်းသားတို့က ပြင်ဆင်ခဲ့ကြကြောင်း၊ ၎င်းပြင်

ဝါခေါင်လပြည့်နေ့မှာလည်း ဆွမ်းချပွဲတော်များပြုလုပ်
 ကြလေသည်ဟုဆိုလိုသည်။ (၅၄-ချက်တထောင့်ရှစ်ဆဲ
 ငါးချကျော်မှာ စံပွင့်တော်မူကြောင်း ဆိုသောစကား၌
 ၎င်း-၁၀၈၅-ခုမှတည်သည်ဟုမယူဆသင့်။ ၎င်းအချိန်
 မှာတကြိမ် ပြင်ဆင် ပြုလုပ်ကြသည်ဟု သာယူဆသင့်
 သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်ပတူကြီး သစ်ရာဇာ
 သည် ၇၂၆-ခု နန်းတက်သော အင်းဝသတိုးမင်းဗျား
 လက်ထက်က ၎င်းမင်း၏ဆရာဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။
 အကယ်၍ ၁၀၈၅-ခုမှာ မှ ၉မင်း-၃၀-ကုပးတူကြီး
 သစ်ရာဇာ တည်နေ့လျှင် ဘုရားတည်သော အချိန်မှာ
 ပန်းထူးကြီးသစ်ရာဇာ အသက်-၃၀၀-ကျော်-၄၀၀
 ဖြစ်နေမည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

**ဥမင်-၃၀-ဘုရားကိုတည်တော်မူသောပတူကြီး
 သစ်ရာဇာအကြောင်း။**

ပတူကြီးသစ်ရာဇာသည်၊ စစ်ကိုင်းမြောက်ပတူ
 ရွာတွင်သတင်းသုံးသော ဆရာတော်တည်း သက္ကရာဇ်
 ၇၂၆-တွင်သတိုးမင်းဗျားသည် စစ်ကိုင်းပင်းယနွှစ်ပြည်
 တောင်အားနှင့်တပ်ကြီးအရပ်တွင် တပ်ခိုင်တပ်လုံတည်
 ၍ရဲမက်တော်တို့ကိုနေစေပြီးလျှင်၊ သတိုးမင်းဗျားမှာ၊
 ၄,ရာဝတွင် နဝရတ်ရွှေဘောင်နှင့် နေတော်မူ၏။ ယင်း
 သောအခါ သဘင်တဲတော်နှင့်နေတော်မူခိုက်၊ မြာထိပ်
 ခန့်အတိုင်း အရှည်ရှိသော စပါးကြီးမြွေတစ်ချောင်း၊ မြေ
 အတွင်းကထဲတော်တိုင်ကိုပတ်၍မကြာမကြာလှန့်သော

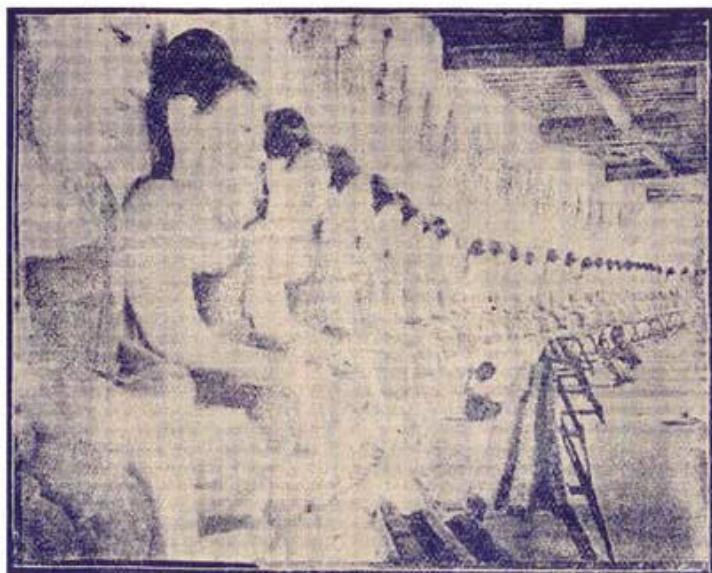
အခါတဲတော်အလုံး သိမ့်သိမ့်နဲ့ နှိ၍၊ မြေကိုတူးကြည့်
 သော်စပါးကြီးမြွေကိုတွေ့လေ၏။ သတိုးမင်းဖျားလည်းဝိ
 နုကတ်ဗေဒင်တတ်သော ပတုကြီး သဗ်ရာဇာကဲ့မေး
 တော်မူသော်၊ မြို့တည်မည်ဟူ၍ အရပ်အနေပြုတော်မူ
 သောတဲတော်ကို၊ စပါးကြီးမြွေထဲကအသာအသာတိုး
 သည့်အလိုသော်ကား၊ ဤမြစ်ဆုံဝ၌ပြည်ကြီးဖြစ်၍၊ သာ
 သနာတော်၏ထွန်းပရာဖြစ်လတံ့ ၊ ပြည်သူ့ပြည်သားတို့
 သည်လည်း၊ ချမ်းသာစွာဖြစ်လတံ့ ဟု နိဗိတ်ဘတ်တော်
 မူ၏။ စပါးကြီးမြွေကိုလည်းဘေးမှ ရာအရပ်သို့ အစာရေ
 စာနှင့်ပို ရလေ၏။

**သတိုးမင်းဖျားအိပ်မက်ကိုပတု
 ကြီးသဗ်ရာဇာဘတ်ခြင်းအကြောင်း**

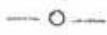
သတိုးမင်းဖျားလည်း၊ ယင်းသည့်ည၌ပင်အိပ်မက်
 မြင်မက်တော်မူပြန်၏။ အိပ်မက်ကား၊ အင်းဝမြို့တည်ရာ
 အရပ်၌လက်ပန်ပင်ကြီးတပင်သည်ရောက်၏။ ထိုလက်
 ပန်ပင်ဖျား၌ဆွန်ဆင်ယု နား၏၊ ခက်မလေးဖြာ၌လည်း၊
 ပရိက္ခရာရှပ်ပါးနှင့်တကွသော ရဟန္တာမြတ်လေးပါးတို့
 သည် သတင်းသုံးတော်မူ၏။ အပင်ရင်း၌ကား ခြင်္သေ့
 စောင့်၏။ အမြစ်ဖျား၌ကား နဂါးစောင့်၏။ ခက်မလေးဖြာ
 ၌သတင်းသုံး နေတော်မူသော ရဟန္တာလေးပါး တို့ကို
 ဂဠုန်သုတ်၍ယူသည့်ကို မြင်မက်တော်မူ၏။ သတိုးမင်း

ဖျားလည်း မိုးသောက်လျှင် ပတုကြီး သမင်ရာဇာကို
 ပင့်၍၊ အိပ်မက်ကို ပြန်တော်မူ၏။ သမင်ရာဇာလည်း၊
 တရားမင်းကြီး မြို့တော် တည်ရာအရပ်၌ လက်ပန်ပင်
 ရောက်သော အိပ်မက်အလိုသော်ကား၊ လက်ပန်ပင်တို့
 သဘောဖွဲ့ ကျိုင်း ကြီးမားသည်သာ အနှစ်မရှိ၍ သုံးနှစ်
 တကြိမ်လည်း၊ အရွက်အပွင့်အသီးတို့နှင့်ပြည့်စုံသည်။
 ပြည်တေ့၌ နေသောသူတို့သည် အဝှန်အဝါ အကျော်
 အစောရှိမည်၊ စည်းစိမ် ဥစ္စာနည်းအံ့၊ သုံးနှစ် တကြိမ်
 လည်းထူး၍သာယာစည်ပင်လိတံ့။ လက်ပန်ပင်ဈေး၌
 ဆန္ဒနိဆင်ပျံနားမက်သည့် အလိုသော်ကား၊ တရားမင်း
 ကြီးသည်တုန်းလက်ရုံးအာဏာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော
 ဆင်မင်းနိဗ္ဗဟူးသားဤမြို့ကိုတည်တော်မူသည်။ ခက်
 မလေးဖြာ၌ ရဟန္တာမြတ်လေးပါး သတင်းသုံးတော်မူ
 မက်သည့် အလိုသော်ကား၊ နိုင်ငံတော် လေးမျက်နှာ
 အလုံး၌၊ သာသနာတော်ထွန်းပစည်ပင်ရာဖြစ်မည်။ ထို
 ရဟန္တာမြတ်လေးပါးကို ဂဠုန်သုတ်ယူမက်သည့်အလို
 သော်ကား၊ တနင်္ဂနွေသားမင်းပြုသောအခါ၊ သာသနာ
 တော်ကိုသုတ်ဆင်ချီးမြှောက်လိတံ့။ အပင်ရင်း၌ခြံထော်
 စောင့်မက်သည့်အလိုသော်ကား၊ မြည်ရွာထောင်တက်
 စသောရန်သူအပေါင်းတို့ခန့်ညားရွှေ့ရှားသည့်ဖြစ်လိတံ့
 အမြစ်ဖျား၌ နဂါးစောင့်မက်သည့် အလိုသော်ကား၊ ဤ
 ပြည်ဝယ် အဆုံးစွန်သောစနေနံမင်းလက်ထက်၊ မြို့ရွာ
 ပြောင်းလွှဲ၍တည်လိတံ့ သည်ဟု နိဗ္ဗိတ်ဘတ်တော်မူ၏။
 အထူးမှတ်ရန်မှာ အဆုံးစွန်သော မင်းသည် စနေနံမြင်

ပတုသဗ်ရာဇာကောင်းမှု၊ ဥမင် - ၃၀။ တုရားအတွင်းပုံ။

မည်ဟူသည်ကား၊ စနေနံမင်းလက်ထက် ပြောင်းလဲမှ
 ဤပြည် သုဉ်ဖျင်းမည်၊ တပါးနံ မင်းတို့ လက်ထက်
 ပြောင်းလဲ သော်လည်း ဤပြည်မသုဉ်မဖျင်းနိုင် ဆိုလို
 သည်၊ ပတုကြီးသစ်ရာဇာကား ဗေဒင်ဒွိအလွန်လိမ္မာ
 ဖြစ်လောကဗဟုသုတများစွာရှိ၏၊ ထို ကြောင့်ဗေဒင်နည်း
 ကိုမှီ၍ လောကီဒီပဏီကျမ်းကို စီရင်တော် မူသည်၊
 ၎င်းပြင် ပတုကြီးသစ်ရာဇာသည် ထွက်ရပ်ပေါက်၍
 ဝိဇ္ဇာဖြစ်သည်ဟု- ဝိဇ္ဇာဓရ ကျမ်းများမှာ အဆို ရှိပေ
 ကြောင်း၊

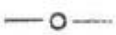
**သစ်ရာဇာဟူသော-ဓကားအဓိပ္ပာယ်
 နှင့်သစ်ရာဇာပုဂ္ဂိုလ်တို့အကြောင်း
 ကိုဘေဇပြချက်၊**

သစ်ရာဇာဟူသောစကားမှာ၊ ကျောင်းကန်တုရား
 တို့ကိုလှူဒါန်းသော ဝတ္ထုကံမိုးမြေပစ္စည်းများကို ကော်
 ခံသိမ်းဆည်း စိုးမိုး ဖုပ်ချုပ်ရသော ရဟန်းကို၊ သစ်
 ရာဇာ၊ သစ်ရာဇာဟူ၍ပင်းယခေတ်လောက်ကတင်ပေါ်
 ပေါက်လာလေသည်၊ သစ်ရာဇာအမည်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်များ
 မှာအချို့ မင်းဧကရာဇ်ကိုးကွယ်ခြင်းကို ခံရလေသည်၊
 အကျင့်အမူ ကောင်းသည် လည်းရှိ၏ မကောင်း သည်
 လည်းရှိ၏ ဦးထုပ်ဒေါက်ချာများကိုလည်း ဆောင်းကြ
 ကုန်၏၊

မင်းခေါင်ကြီးလက်ထက်လက်ဌေ
သတ်ရဟန်းကြီးသစ်ရာဇာတို့
အကြောင်း။

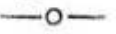
သက္ကရာဇ်-၂၆၃-ခုတွင် ပဋိမာဘုရင် မင်းခေါင်ကြီး
သည်အင်းဝတွင်မင်းပြုတော်မူ၏။ ထိုကာလ၌ကျောင်း
ဂါမဝါသီတို့သည်၊ ဝှံ့လမ်းဝင်၍ လက်ဌေ လက်ပန်း
လည်းသတ်ခတ်ကြကုန်၏။ အောင်စည်းခုံ သစ်ရာဇာ
သည်လက်ဌေ ဆုဖြင့် နှစ်တိုင်းမြင်း-၁၅-စီး-၂၀-ပင်
ရသည်ဟူ၏။ မင်းခေါင်ကြီးလက်ထက်အုန်းပေါင်စော်
ဘွားက လက်ဌေကောင်းရှမ်းကြီးကို အဝသို့ခေါ်ခဲ့၍
လက်ဌေ မှော်ကွန်းတင်မည်လာသည်ကို အဝစစ်ကုင်း
သတ်ဘက်မရှိ၍ သစ်ရာဇာသို့ရံစမ်းစေသော်၊ ငါကား
အထက်မင်းများလက်ထက် လူမျိုလူရွယ်ဖြစ်၍ကျော်
စောရုံမျှသာ သတ်သည် ယခုမှာ အသက်-၆၉ နှစ်အ
ရွယ်ကြီးပြီဖြစ်၍ သေအောင်သတ်ကော့မည် ဆိုလိုက်
သည်။ မသေပါစေနှင့် တန်ရုံသာသတ်ပါဆင့်ဆိုပြီးမှ၊
စကားကျောင်းတော် မော်ကွန်း စိုက်သော မုတ်တံခါး
အရှေ့ငါးတာ ခြားကုန်းတွင်၊ မင်းနှင့်စော်ဘွား နေ၏။
ရဟန်းရှင်လူများလည်းထိုကုန်းပြည်မျှကြည့်ရှုကြသည်။
ရှမ်းကြီးနှင့် အောင်စည်းခုံသစ်ရာဇာလည်း သတ်ခတ်
ကြမည့်အရေးအရာ၊ ဟိုဟာဆို၍ကုန်ပြီးလျှင်၊ သစ်
ရာဇာကခြေခတ်ယောင်ယောင်ချောက်၍ လက်ျာလက်

နှင့်ရှမ်းကြီးကိုသတ်လိုက်သည်။ရှမ်းကြီးမျက်နှာနောက်
 မှာနေထေ၏၊အုန်းပေါင်စော်ဘွားကသေသော်ပင်အမြင်
 ကောင်းသေး၏၊ ယခုမှာအမြင်မကောင်းပါတကားဆို
 သည်တွင်လက်ဝဲလက်နှင့်သတ်လိုက်ပြန်သည်။ရှမ်းကြီး
 မျက်နှာ ၅၅ မှာနေမြဲနေပြန်လေ၏၊ မင်းနှင့် စော်ဘွား
 လည်း၊အံ့ဘွယ်ရှိထပေသည်ဆို၍၊မြင်း- ၂ ဦးဖြင့် ၃ လိပ်
 ငွေတပိသာာဆုလာဘ်ပေးကြလေ၏၊ ဤစကားရပ်များ
 မှာနေသားတို့ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်ယခုခေတ်နှင့် နှိုင်း
 စာချိန်ဆ၍သိသနာတော်ရေးကိုအာရုံစောကြရန်တော်
 ပြရခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဥမင်-၃၀-တောင်ညွန့်-

သုဝဏ္ဏဂီရိတောင်၊ စာမဒီတောင် ဟူ၍လည်းခေါ်
 ဝေါ်သောဥမင်-၃၀တောင်၌ သုဝဏ္ဏမာချိပ်ကျောက်ရှိ
 ၏၊ သုဝဏ္ဏပထာကျောက်၊ သုဝဏ္ဏသုန္ဒြိ ကျောက်များ
 ရှိ၏၊ဥမင်-၃၀-တောင်အနောက်၊ ၂-လုံးသောတောင်
 ကိုအညွန့်တောင်ခေါ်သည်၊အဓွနရာထိကျောက်ရုလျက်
 ရှိ၏၊ တောင်တလုံးကိုမဏိသေလာတောင် ခေါ်သည်၊
 ကျောက်သေလာ၊ ကျောက်ဟို၊ကျောက်ဆန်၊ ကျော်
 စပါး၊ ရုလျက်ရုလျက်ရှိ၏၊ ကျောက်ပွင့်ကျောက်ယား
 လည်ရှိ၏၊ ကျောက်ဟို တွင်းလည်းရှိ၏ဟု ရှေးစာ
 ဟောင်းများမှာဆိုသတည်း။

ပတ္တမြားစေတီဘုရားသမိုင်းခွဲ တေးထပ်-၈၀-ပေါ်။

စစ်ကိုင်းဇေယျာတောင်အများတွင်၊ မားမားစွင့်စွင့်
မောက်လို၊ မို၊ ပတ္တမြားခေါ် ကြတောင်ညိုညို၊ မှာ၊ ဝိဇ္ဇာ
လိုလိုပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပန်းထူးသိရိထေရ်မဟာသည်၊ တပည့်
သင်္ဃာဂိုဏ်းရှိ စိုးပိုင်မျိုး၊ မြောက်ရ၃ မြောက်ဆဲ၊ နှစ်ခု
ပေါ်မှာ၊ နိဗ္ဗာန်ရည်ရော် ဆုမြတ်ချး၊ သာသနာရောင်
ပြောင်ပြောင်မြူးအောင်၊ သိုတောင်ဦးထက်စေတီတည်၊
တောင်ဇာအမည်စေတီမြတ်မှာ၊ ပညတ်ရွှေခွဲထက်ဝန်း
ထင်ပေါ်သည်၊ ဥမင်-၃၀-မြောက်ရောင်မြည်ကို၊ သူပင်
စည်စည်တည်ခဲ့ထားဟု၊ စာဟောင်းအများ သမိုင်းအ
လာ၊ ယုံထောက်တန်စွပါ၊ တော်သလင်းလပုဏ္ဏမာမှာ၊
ဓမ္မံပွဲတော်ခါမျိုးအုန်းညံ့ထွလေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် တော်ပြချက်။

စစ်ကိုင်းတောင်တန်းပေါ်ရှိ တောင်ထွတ် အများတို့
တွင် မြင့်စွင့်စွာသော ပတ္တမြား တောင်ထိပ်ဝယ် ပထု
ကြီးသစ်ရာဇာသည်၊ သက္ကရာဇ်-၆၆၂-ခုတွင်စေတီ
တည်တော်မူသည်၊ တောင်ဇာအမည်ကိုစွဲ၍ ပတ္တမြား

စေတီဟုခွဲမည်တော်တွင်သည်၊ရှေးစာဟောင်းအများ
ပင်အဆို အလားရှိသည့် တော်သလင်း လပြည့်နေ့မှာ
ဆွမ်းချ ပွဲတော်ပြုလုပ်ကြ၍ အလွန်စည်ကားစွာ သ
တည်း။

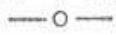

ပတ္တမြားစေတီတောင်ညွှန်း

မန်ကန္တနဂေါ်ပတ္တမြားစေတီတောင်သည် ပတ္တမြား
တို့ဖြင့်ပြီး၏၊လူတို့လောတရမ္မက်အားကြီး၍နတ်တို့ဝှက်
ထားသည်၊ထိုတောင်၌ဂဝံပတေ ရသေ့ သည်၊ဆေးဝါး
အင်းအိုင် ယတြာ အနှံအထား ပြုခဲ့သည်၊ ထိုတောင်
အဆင်း၌လူတို့ သောက်ချိုးသုံးစွဲစေရန် ရာဇမုနိရသေ့
သည်၊ ဆေးတန်ခိုးဖြင့်၊ ကျောက်ကံစိပြီးလျှင် သိကြား
ရေတွင်းဟု အမည်ပေး၍ ရေတွင်းတူးသည်၊ ပတ္တမြား
တောင်ယံမြောက်တွင် ချောက်ဝယ်၊ အထီးစင်ရွေးခန့်
ရှိ၏၊အပင့်ကား နှစ်ထပ်ပွင့်၏၊ အရွက်မှာအမွှေးဖွားဖွား
ရှိ၏၊အပင်ကားတတောင်ခန့်ရှိ၏၊၎င်းအပင်ကိုကမ္မလာ
နီဟုခေါ်သတည်း၊ထံလမ်းပြီး၏၊၎င်းအနီး၌ကြက်မအုတ်
များစွာရှိ၏၊ကျောက်ချဉ်လည်းရှိ၏၊ ထိုအရှေ့မြောက်
တောင်ကို၊ဆေးခန်းတောင်ခေါ်သည်၊ ဆေးခန်းများစွာ
ရှိ၏၊ထိုတောင်၏အရှေ့တောင်ကို၊မြေဖြူတောင်ခေါ်သ
တည်း၊ မြေဖြူတူးယူသော တွင်းကျင်း များစွာ ရှိ၏၊
ပတ္တမြား စေတီတောင် သိကြား ရေတွင်း အနောက်
ကျောက်ဂူဟောင်းတခုရှိ၏၊ ၎င်းအနောက် မန်ကျည်း

မောင်နှံ့ရှိ၏။ ၎င်းအနီး ကျောက်လုံးကြီး ဒိမ်ခန့်ရှိ၏။ ထိုကျောက်ကြီးကိုရှား၍တူးသော် နှစ်တောင်ခန့်ရောက်
 ထျှင်၊ ကြေးနီကျောက်အချပ် များစွာတွေ့လိမ့်မည်။ ၎င်း
 ကိုခွါသော်ကျောက်မောင်းကျောက်စည်ရှိ၏။ ကြေးဖြူ
 ကြေးနီ ခန့်စသောနန္ဒာလောဟာပုရပိုက်၊ လောကီဝိဇ္ဇာ
 စသော ရသေ့ကျမ်း ပုရပိုက်အသေ အချာ ရေးသား
 ထုတ် တွေ့လိမ့်မည်။ အချိန်-၁၀၀၀-ကျော်ခန့် ရှိသော
 ရွှေဘားရုပ်ကြီးရှိ၏။ ပတ္တမြား ပုထိုးစသော ရတနာတို့
 လည်းအိုးနှင့် ထည့်ထားလျက်ရှိ၏။ ရွှေကြက်ဥလုံးပတ်
 ၃-တောင်ခန့်ရှိတွေ့လိမ့်မည်။ ဟူးရားရသေ့ မုနိတို့သည်
 ပုရပိုက်ကိုတူးယူ၍၊ သုံးဆောင်စေလိုဟူသောကမ္မည်း
 လည်းတွေ့လိမ့်မည်။ ၎င်းကိုတူးသော် ပဋ္ဌမရေထွက်
 လိမ့်မည်။ ၎င်းကျောက်ကြီးအနောက်တောင် ကန္တာယံ
 ကြီး၌ကျောက်ဖြာကြီး တသားတည်းရှိ၏။ ၎င်းအတွင်း
 တူးခွါသော်၊ သန္တာနက်၊ ကန့်တိုက်နက်၊ ဟုန်းနက်များ
 ရှိ၏။ အင်းဝတုရင်မင်းကြီးစွာစော်ကဲလက်ထက်၊ ဆေး
 ဇော်ဂျီတဦးသည်၊ အထူးထူး အပြားပြား တန်ခိုးတန်
 ဆင်းခြင်းဖြင့်၊ ပျော်ပါး၍နေဘူး၏။ အင်းဝမြို့တည်သတိုး
 မင်းဖျား လက်ထက်၊ ဆေးဝါးလုပ်ရပ်ကဲ့ အပြီးတိုင်
 ပေါက်လောစိတ္တကျော်တန်းတော်ကြီးနေဘူး၏။ ညောင်
 ရမ်းမင်းတရား လက်ထက်၊ ဗါးမဲ၊ ဗါးကြဲ၊ ဗါးတ
 ဗွတ်၊ ဗါးတမေ၊ ပွန်ခင်ကြီး၊ ခင်ကြီးမုနိတို့ ထိုတောင်
 ထွင်နေ၍၊ ဆေးဝါးစီရင်ရာ အပြီးတိုင်ရောက်ဘူးကြ၏။
 ပတ္တမြားစေတီတောင်အနောက်ဘက် ကန္တာယံပွင်

လည်း၊ချောက်ကြီးရှိ၏။ ၎င်းချောက်ဝယ်၊ကန်ချုပ်နက်
 သမန်းနက်၊ဆေးပင်များစွာရှိ၏။ အဆင်းကားကန်ချုပ်
 ပင်ကဲ့သို့သန္တာန်ရှိ၏။အဆင်းနက်၏၊အရွက်လည်းနက်
 ၏။ အပွင့်လည်းနက်၏။ အမြစ်လည်းနက်၏။ ကန်ချုပ်
 နက်ကို သံပုရာရေနှင့်သွေး၍၊ သုတနှင့်စရနယ်၊ သုတ
 ဆားကဲ့သို့ဖြစ်၏။အထက်အောက်နှိုင်း၍ထိုးသုတသေ၏
 ၎င်းဆေးပင်ကိုအထက်အောက်နှိုင်း၍ခန့်တဆယ်နှင့်ထိုး
 ခန့်တူးလုံးသေ၏။ကြေးနီတဆယ်တွင်တပဲပစ်၊ ရတနာ
 ဖြစ်၏။ ထိုပတ္တမြားစေတီတောင်နှင့်အစပ် ရောဝတ်
 မြစ်ကမ်းတွင်၊ဆေးခါးကြီးပင်ရှိ၏။၆၆-ပါးပျောက်၏။
 ၎င်းဆေးခါးကြီးကိုပျားရေနှင့်တနှစ်စိမ်၍စားရသော်အ
 သက် ၁၂၀-ရှည်၏ဟုရှေးစာဟောင်းတို့တွင် ဣဒ်းသ
 တည်း၊(မှတ်ချက်)ထိုဆေးခါးကြီးပင်မှာ-၁၂၀၇-ခုနှစ်
 လောက်ကသေပြီဖြစ်၍ယခုမရှိပြီ။

ရွှေမင်းဓံဘုရားသမိုင်းညွှဲတေးထပ် ၈၀-ပေါ်။

မာယာသုဋ္ဌေါရွှေရင်နှစ်၊ငါးမာရ်ပယ်တွစ်စိန္တေယျာ
 ညီချစ်ရှင် မြတ်အာနန္ဒာဝယ်။ ထုက္ကမက္ခာ ဒေဇာတြ၊
 အပရန္တတိုင်းအောင်ချာဝယ်၊စစ်ကိုင်းစေယျာပဏ္ဍမြား
 တောင်သို့ကျ၊ ဒက္ခိန္ဒတ္တရန္တာဝယ်တည်သည်၊ ဤသည်

တောင်ရှည်ပဗ္ဗတ၊ ဝံဇာတ်ဖြစ်ခါရှေးကာလက၊ ဗုဒ္ဓကို
 ရငါမြတ်စွာ၊ ကျက်စားကျင်လည်ပျော်ဋ္ဌာနုရိ၊ မင်းဝံ
 တွင်ထင်ရိမြသေလာ၊ ဓမ္မာသောကရာဇိန္ဒာသည်၊ နောင်
 သောအခါ၍တောင်ညွန့်ထက်၊ ပြီးကွန်ရောင်ကြွမြောက်
 လျှံစည်စည်၊ စေတီတည်လိမ့်မည်၊ ဗျာဓိတ်တော်ခွန်း
 သွေမတ်သည်၊ စေတီဘွဲ့မည်ရွှေမင်းဝံတဲ့လေး။

**အထက်ပါ တေးထပ်ကို
 အဓိပ္ပာယ်တော်ပြချက်။**

ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား သင်သည် ညီတော်အာ
 နန္ဒာနှင့်အတူ ဤစစ်ကိုင်းတောင်တန်း ပတ္တမြားတောင်
 သို့ရေခဲတော်မူ၍၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ၊ ငါသည်ရှေးကာလ
 က-ဤအရပ်ဝယ် ဝံသူတော်ကောင်းဖြစ်၍ ကျက်စား
 နေထိုင်ဘူး၏၊ ထို့ကြောင့် ဤတောင်ကို မင်းဝံတောင်
 ဟူ၍ခေါ်တွင်လေသည်၊ ငါဘုရားမရှိနောက် သိရိဓမ္မာ
 သောက မင်းကြီးသည် ဤမင်းဝံတောင်ဝယ် စေတီ
 တည်လိမ့်မည် ဗျာဓိတ်တော်ရှိခဲ့သောအတိုင်း သိရိဓမ္မာ
 သောကမင်းကြီးသည် ယခု ရွှေမင်းဝံစေတီကို တည်
 တော်မူခဲ့ သေသတည်း၊ ၎င်းမင်းဝံတောင်၌ ဘော်ဖြူ
 ကျောက်ရှိ၏၊ လေလာဇယျကျောက်လည်းရှိ၏၊ ကျောက်
 ကွမ်းသီးလည်း ရှိ၏၊ ပတ္တမြားကျောက်လည်း ရှိ၏၊ ဘူ၍
 ရှေးကာလောင်းများမှာဆိုသတည်း။

ရွှေတောင်ဦးမော်ဘုရားသရိုင်း၌ တေးထပ်-၈၀-ပေါ်။

သေလာမှာရောခတယ်၊ ဇေယျာနဂရကြိုက်သရေ၊
ရွှေတောင်ဦးထိပ်ဗွေမှာ၊ ခြောက်ရောင် ထွေထန်လင်း၊
အသောကရာဇာသည်၊ သူရိန်စန္ဒာချဉ်းကာတည်ခဲ့ရင်း၊
ရှစ်သောင်း လေးထောင် စေတီတော်မှာ၊ တဆူထင်
ပေါ်ရှိန်ကုန်ဝင်း၊ တောင်စောင့်ဒေဝါ ပန်းမွေခင်းလို့၊
ဘယ်ခါမယွင်းမွှေးလှိုင်စွာ၊ စစ်ကိုင်းမြို့မှာပြင်မုဋ္ဌော
ရယ်လို့၊ ကျော်စောမာရ်နှိပ် တံဆိပ်၌တော်သာ၊ အရ
ဟံထေရ်မြတ်ရဟန္တာသည်၊ သက္ကရာဇ်လေးရာကျော်
ကာလ၌၊ ကြပ်မကြည့်ရှုပြင်ဆင်တော်မူ၊ လှနတ်သာဒု
ယူ၊ ရွှေတောင်ဦးမော်ထွတ်မှန်ကူကို၊ မော်တွန်းစိုက်ထူ
သရိုင်းတင်ပြလေး၊

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် တော်ပြချက်။

စစ်ကိုင်းသင်္ဘောဆိပ်ကမ်းအနီးရှိ ရွှေတောင်ဦးမော်
တောင်ပေါ်မှာ၊ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည်၊ လက်
အသူရိန် ဘမ်းသောအခါ ဤရွှေတောင်ဦးမော် စေတီ
ကိုတည်တော်မူခဲ့သည်၊ စေတီ- ၇၄၀၀၀-တွင်တဆူ

အပါအဝင်ဖြစ်၏။ တောင်စောင့်နတ်ပန်းမွေ ရာခင်းထွ။
 သဖြင့်မပြတ် မွှေးကြူးလျက်ရှိ၏။ စစ်ကိုင်းမြို့တွင် မြင်
 မုရွှေခ-ဧ-ဆူ အပါအဝင်ဖြစ်၏။ ပုဂံပြည်နော်ရထာ
 မင်းစောကိုးကွယ်တော်မူသော ရဟန္တာဓမ္မဒဿီမည်
 သောရှင်အရဟံမထေရ်သည်သန္တရာဇ် ၄၀၀-ကျော်၌
 ကြိမ်မကြည့်ရှု မြင်ဆင်တော်မူခဲ့သတည်း။ ဤတောင်
 သည်တုရားသခင် ကြွလာတော်မူစဉ်က ရေကြည်သာ
 ပွတ်တော်မူသဖြင့် ဦးခေါင်း တော်ကို မော်၍ မျှော်၍
 ကြည့်တော်မူရာ အရပ်ဖြစ်သဖြင့် ရွှေခေါင်းဦးမျှော်မှ၊
 ရွှေတောင်ဦးမော်ဟုကာလရွေ့၍ အမည်ပြောင်းသည်
 ဟုလည်းရေးသားကြသတည်း။

**ရှင်မင်းနံကိုင်းဘုရားသီရိင်းသို့
 တေးတစ်-၈၀-ပေါ်။**

ဧရာဝတီ ခွေကာသိုင်းတယ်၊ ဇေယျာ ရွှေကိုင်း
 ကြက်သရေ၊ ခြောက်ရောင်ရွန်းလို ထွန်းလှင်းဝေသည်
 ကိုးဂုဏ် ပရမေဓာတ်ဖွေကိန်း၊ တင့်ထူးမြင့်ဖြူးလဲလဲ
 ရိသည်၊ ဣန္ဒြိယိုထက်ဝန်းညိုမြိမ်း၊ နံကိုင်းပဋ္ဌတသေ
 လာပေါ်မှာ၊ တေဇာယွမ်းကျော်ငါးမာရ်ငြိမ်းဖူးမြင်ကြ
 သူလူခပ်သိမ်းကျို၊ ဣဟ်ကိန်း ကြည်စုသဒ္ဓါရှင်၊ သက္က
 ရာဇ်လေးဘုရားဆယ်မောက်တယ်၊ ခြောက်သွယ်ရောင်
 တောက်သွေတော်ရန်အောင်မြင်၊ ငါးကျပ်နှင့်ငါး ဖြူရိပ်

ဆင်တယ်။ ပေါက္ကံ့ခေါ်တွင်ရိမ်းတိုင်းက၊ ကြံ့ထိုင်းအမတ်မဇ္ဇတည်တာ၊ တန်ခိုးထွန်းကျ မြာ၊ ငါခေါင်မာသလကွယ်မှာမှ၊ ပွဲတော်အခါစည်လွန်းပါစွလေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် တော်ပြချက်။

စစ်ကိုင်း ရောဝတီကမ်းစမှာ နံ့ကိုင်းတောင်ဟူ၍ ရှိ၏။ ၎င်းတောင်ထပ်ကတုရားစေတီကို ရှင်ပင်နံ့ကိုင်း ဘုရားဟုခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ နံ့ကိုင်းတောင်ကို အစွဲပြု၍ရှင်ပင်နံ့ကိုင်းဘုရားဟု ခေါ်ကြသည်။ ဘုရား၏အဖွဲ့တော်မှာ ရန်အောင်မြင်ဘုရားဖြစ်သတည်း။ ပေါက္ကံ့မြည်တွင် ကျန်စစ်မင်းကြီးဦးတော် ရွှေအိမ်သည်ကဲ့ထိန်းရသော အထိန်းတော်အမတ်ကြီးမှာ ကြံ့ထိုင်းအမည်ရှိ၏။ ထိုအမတ်ကြီးပင် တည်ဟန်လက္ခဏာရှိသည်။ ရာဇဝင်တွင် ပုဂံ၌ကြံ့ထိုင်းဟူသောအမည်နှင့်အခြားတဦးရှိသည်ကို မတွေ့ရဘူးပေ။ ထိုအမတ် ကြီးသည် ရွှေအိမ် သည်နှင့် ပဋိက္ကရားကုလားမင်းသားကို အောင်သွယ်၍ပေးသဖြင့် ကုလားမင်းသားက ငွေဆယ်တင်းပေးသည်ဟုရာဇဝင်တွင်တွေ့ရသဖြင့်၊ ထိုငွေများနှင့်ပင် ဤဘုရားကိုတည်လေသလောဟုထံသယမကင်းစရာဖြစ်၏။ နံ့ကိုင်းတောင် မြောက် တောင်တန်းကို နဂါးရှို တောင်ဟုခေါ်၏။

ချမ်းသာကြီးချမ်းသာရ-ဘုရားနှင့်ဆူ သရိုင်းခွဲတေးထပ် ၈၀-ပေါ်

ဗဟန်းသေလာ လျှံဖြာညို၊ ဟံသာ ဝိရိ မြစ်စင်း
တောင်၊ ညိုညိုမျှိုင်းလိုရို ဆိုင်းမှောင်သည်၊ လည်
ခေါင်ထိပ်ဗွေဝေဝေလျှမ်း၊ ချမ်းသာကြီး ချမ်းသာရက္ခ
တော်ကြူသည်၊ ညိုနှောင်နှစ်ဆူသုံးဆူ ထိပ်ပန်းကြိုသိုင်း
အမတ်တည် ကိုးကွယ်သည်၊ လေးရာနှစ်ဆယ်ကျော်
ဂဏန်း၊ ဖူးရွှေကြံသုစိတ်ရှင်လန်းလို၊ ဘေးတျှမ်း
မငြိကင်းလွတ်စင်၊ သက္ကရာဇ်ကောဝိန်သော်ကာလမှာ
ပန်းယအမတ်ဦးပုညကပြင်တန်းခိုးကြီးတဲ့စေတီရှင်ကို
သဒ္ဓါကြည်လင် ရှင်စိတ်ထားနှင့်၊ နိဗ္ဗူမြည်သားမြစ်ကြ
စေ့ငါ့ဆုမြတ်ဌပနာ၊ ဝါခေါင်လဆန်း ရှစ်ရက်ခါမှာ၊
ဇွမ်းပွဲညညာတူဒါန်းတင်ကြလေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

ဟံသာဝိရိတောင်ထက်၌တည်ရှိသော၊ ချမ်းသာကြီး
ချမ်းသာရဘုရားနှစ်ဆူကို နဲ့ကိုင်းဘုရားဒါယကာ ပုဂံ
ကြိုသိုင်းအမတ်ကြီးပင်လျှင်သက္ကရာဇ်-၄၂၀-ကျော်က
တည်ထား ကိုးကွယ်ခဲ့ရာ၊ ၎င်းနောက် ပုညရှင် ဘုရား
ဒါယကာ၊ ပင်းယအမတ်ကြီးဦးပုညက ဆက်လက်ပြုရ
မြင်ဆင်လေသည်၊ ဝါခေါင်လဆန်းရှစ်ရက်မှာ၊ ဇွမ်း
တော်ကပ်တူသောပွဲလမ်းသဘင်ပြုလုပ်ကြလေသည်။

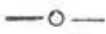
ရှင်မဟာအရိယာဝံသအကြောင်း။

ထူပါရုံဒါယကာနုရပတိမင်းကြီး လက်ထက်ဆီက ရတနာပူရ အဝပြည်ထဲတွင် ကျမ်းဂန်တတ်မြောက်ဟု သောရှင်မဟာအရိယာဝံသဆရာ ကျော်စောစွာဖြစ်၏။ ထိုဆရာကား ပင်းယ စကား ခုနစ်ကျောင်းမှ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်တို့က သက်ဆင်းခဲ့သော ပုဂံရှေ့သာသနာ၊ နောက်သာသနာ အနွယ်အဆက် အဝင်ပေတည်း။ ထိုဆရာသည် ပင်းယစကားကျောင်းကပင်ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာကျမ်းဂန်များကိုသင်ကြား၍၊ ဝိဇ္ဇာကိုယ်ဝန်ဆောင်တရွက်ခန့် ရွက်ဆောင်လောက်အောင် နှုတ်တက်အာရုံဆောင်ပါလျက်၊ ကျမ်းဂန်တတ်သည်စာပေတတ်သည်ဆိုသည့်သဘောကိုပင်မသိသေး၍၊ စစ်ကိုင်းအရပ်ဝယ်ကျမ်းဂန်တတ်သည့်ဆရာများထံ၊ နည်းနာခံမည်ဟု၊ စစ်ကိုင်းသို့ကူးလေ၏။ ထိုရောအခါပုညစေတီမြောက်တွင်း ကျမ်းဂန် အလွန်တတ်သော ခေတ်ဉာဏ်တော်ကြီးအထင်အရှားရှိသည်။ လိုလို ရာရာ ဟုတ်ဟုတ် ငြားငြား စကားမပြောလို၍ ရေကိုသု၍ နေလေ့ရှိသောကြောင့် ခေတ်ဉာဏ်တော်ကြီးထုတွင်သတည်း။

ရေငုံဆရာတော်ထံ ရှင်မဟာအရိယာ
ဝံသစာဝါတောင်းခြင်း
အကြောင်း၊

ရှင်မဟာအရိယာဝံသလည်း၊ ထိုရေငုံ ဘုန်းကြီးထံ
စာဝါတောင်းမည်ဆည်းကပ်သည်၊ ၂-ရက်တိုင်အောင်
စကားမပြောရ ဝတ်ဖြည့်၍သာပြန်ခဲ့ရသည်၊ ၃-ရက်
မြောက်သန့သားရေ့နွယ်ကိုခေါက်သည့်တူင်မှ အသံ
ကိုကြားရ၍ ရေကိုထွေးပြီးလျှင်၊ မေးမြန်းသဖြင့် စာဝါ
တောင်းမည်ရောက်ကြောင်းကိုဆိုသော်၊ သင်ကြားလေ
ကျက်ဘူးသော ကျမ်းဂန်များကိုမေးသည်တွင်၊ မသင်
ကြားမလေ ကျက်ဘူးသော သင်ရိုးကျမ်းဂန်ပင် မရှိပြီ
ဆရာကဆိုသည်ကို၊ ကျမ်းဂန်တတ်သည်စာတတ်သည်
ဆိုသည့်အကြောင်းကိုမသိပါသေးသောကြောင့်ရောက်
ပါသည်ဆိုလျှင်၊ ငါ့မှာစာ-၃-ဂါထို ရသည်၊ မွန်းယိမ်း
လျှင်ပုညစေတီသို့တက်၍၊ တံမြက် ဝတ်လည်း ပြုရ
သည်၊ မအားမလပ်ပြီ၊ သို့သော်လည်း စာတတ်မှန်းမသိ
ဆိုသည်ကိုတံမြက်ဝတ်ပျက်ပစေဦး၊ ငိုကင်လက်သန်း
ကိုသင်တော့ဟု၊ စာဝါပေး၍ငိုကာလက်သန်းကိုသင်ရ
သည်၊ ရေငုံဘုန်းကြီးလည်း၊ နည်းနာနာယအထူးထူးအ
ပြားပြားပြုသသင်ကြားတော်မူသည်၊ သုံးရက်မြောက်
အောင်သင်ကြားပြီးလျှင်၊ ပြုသသည့်နည်းအတိုင်း ဆင်
ခြင်၍၊ ၂ရက်၃ရက်မလောနေသည်၊ ကျမ်းဂန်တတ်သည်

စာတတ်သည် ဆိုသည့် အကြောင်းကို သတိရမှ၊ အကြောင်းကိုမျှောက်မည် ရှင်မဟာအရိယာဝံသလည်း လါ၏။ ရေငုံထူးကြီးကလည်းပင်းယပုဂ္ဂိုလ်သည် ခုရက် မြောက်စာသင်ပြီးလျှင်မလာ၊ မကျန်းမမာရှိလေသလော ပုညစေတီအရှေ့မြောက်၊ မာန်ကျည်းပင်တောတွင်၊ တဲဆောက်၍ နေသည်ဆိုသည် သွား၍ကြည့်ရှုမေးမြန်းကြ ပါချေစာသင်တပည့်တို့ကိုစေ၏။ ထိုကအလာနှင့်သည် ကစေးပူတို့အသွား၊ ခရီးအကြားတွင်တွေ့ကြ၍ အတူ လာကြသဖြင့် ဆရာအထံသို့ရောက်သော်-၂ ရက် ၃ ရက်မလာကြောင်းကိုမေးလျှင်၊ ပြုသပေသော နည်းကို မှီ၍၊ ဆင်ခြင်ကြံစည်သောကြောင့်၊ စာတတ်သည် ဆိုသည့်အကြောင်းကို သိရပေပြီ မျှောက်၏။ ရေငုံထူးကြီးကလည်း ယင်းသို့တပြီးကား၊ ဝိကာလက်သန်းကို၊ အရင်းအစနှစ်ကန့်ပတ်လောက်သင်ကာမျှဖြင့် စာတတ်ပေသည် ကျေးဇူးကိုဆပ်ပေ ဝိကာလက်သန်းကိုပင်ဖွင့်လေဆို၏။

ရှင်မဟာအရိယာဝံသကျမ်း ဝန်ပြုစု
တော်မူခြင်းအကြောင်း၊

ရှင်မဟာအရိယာဝံသလည်း၊ ဆရာဆိုတိုင်းဝိကာလက်သန်း အဖွင့် မဏိသာရမဗ္ဗူသာကျမ်းကို စီရင်၏။ ပုညစေတီအရှေ့မြောက်ချောက်တွင်နေ၍ စီရင်သည်။

စာပေလည်း ပိုချဲ့တင်မှုသည်၊ တပည့်သင်္ဘောအများ
 ပြန့်ပွားစည်ပင်သည်ဟူ၍၊ မဏိသာရမဂ္ဂ၊သာကျမ်းကို
 စီရင်စဉ်၊ ပြီးသမျှကိုလပြည့်လကွယ်၍ရက်သတင်းနေ့
 တိုင်းပုညစေတီရင်ပြင်တွင်၊ သင်္ဘောအများနှင့်ဘတ်နာ
 ကြ၍၊ ထိုရေအခါပုဂံက ဘုရားပုထိုး ရှိခိုးမည်လာ
 သည့်ပုဂ္ဂိုလ်တဦးလည်း အစွန်ကနေ၍နာလျက်၊ ဇေယျ
 ၂-ကြိမ်တိုင်အောင်ဆိုသည်ကိုမှတ်သားရသည်။ တည်း
 နေသည့်အရပ်ကိုလည်းမေးစေသည်။ ကျောင်းသို့ရောက်
 ၍မှတ်ရာတွင် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သော်၊ တချက်မှာဝါကျ
 ထပ်သည်၊ တချက်မှာအမိန့်ခွဲရမည်ကို အမိန့်ခွဲ
 ပျက်သည်ကိုမြင်လေ၍ဇေဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်ရလေ
 သည်။ ရောက်လျှင်ဤသို့မိန့်ဆို၍၊ ငါ့ရှင်ဤကျမ်းကိုငါ
 သည်သာမညမပြု၊ သူသံဌကံသံစွဲမှည့်၍ကို ပုရပိုက်ကို
 ဖွင့်၍ရေးသည်။ လူသံဌကံသံကြားမှနေ့ကိုပုရပိုက်အုပ်၍
 နေသည်။ သို့စဉ်ကြိုးစားအားထုတ်ပါသည်ကို ဇေဆို
 ပြန်ရလေသည်။ ဤသို့မိန့်ဆိုလျှင်၊ ဇေဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်က
 လည်း ဤသို့လျှောက်၍၊ အရှင်ဘုရား စီရင်ပြုရသော
 ကျမ်းသည် ဆိုသွယ်အများပင်မရှိပေ။ သူတယောက်
 သည်ကျောက်စစ်ကိုဆုပ်၍တိုက်နံရံကိုပစ်သော်တစေ၊
 မကျန် တိုက်နံရံကိုချည်း မှန်လေသကဲ့သို့၊ မိန့်ဆိုသမျှ
 စကားသည်၊ အလိုရှိအပ်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်သို့ချည်း
 ရောက်ပလေသည်။ ဝါကျတချက်ထပ်သည်။ အစွဲတ
 ချက်ပျက်သည်ကိုသာ ဇေဆိုပေသည်ဟု လျှောက်လျှင်၊
 အားရနှစ်သက်ရှိတော်မူ၍ ကိုယ်တွင်သုံးသောဒုက္ခကို

ပေးတော်မူသည်၊ ငါ့ရှင်ကို ငါပူဇော်သည်မဟုတ်၊ ငါ့ရှင်
၏ဂုဏ်ကိုသာ ငါပူဇော်သည်ဟု၊ ထိုဂုဏ်ထက်စွာ အောင်
လည်းမိန့်တော်မူသည်၊ နောက်လည်း ဘုရင်မင်းခေါင်
အားပြောကြား၍ တံဆိပ်အဖွဲ့ခံရသည်ဟု အစဉ်စကား
ရှိသည်။

**ရှင်မဟာအရိယာဝင်္ဂသင်္ချေခင်သို့
ဘုရင်မင်းခေါင်ထွက်တော်မူ၍ တရား
နာတော်မူခြင်းအကြောင်း။**

တရုတ်ရောအခါ ဘုရင်မင်းခေါင် ကျောင်း တော်သို့
ထွက်၍ တရားနာတော်မူသည်။ တရားဟော ဆုံးတွင်
စစ်ကိုင်းယဉ်ခွန်ကိုချမ်းသာပါစေအဖွဲ့ခံတော်မူသည်
ဘုရင်မင်းခေါင်လည်း ဣတော်မူ တောင်တော်စိုး၍
အပြန်တွင်ရှေ့ကြက်ယက်ဝယ် ဘောင်တော်တက်ကော်
မိကျောင်းခံ၍ မရွှေနိုင်ရှိချေသည်။ ယဉ်ခွန်ကိုအဖွဲ့ခံ
တော်မူသည့်အတိုင်း ဖွဲ့ပါ၏ဟု ဟစ်ကြော်၍ ဘုရား
သည်ထွင်မှဘောင်တော်တက်မကို မိကျောင်းထွတ်လေ
သတည်း။ တကြိမ်ထွက်တော်မူရာတွင်လည်း၊ ကျောင်း
တော်အနီး ဗောဓိပင်အခက်ကိုစိုးတော်ဆင် မယဉ်သာ
ချိုး၍စားလေသည်။ ထိုအရပ်တွင်ပင်ဆင်မလည်း၍သေ
သည်။ ဆရာတော်သဒ္ဓါပြု၍ မေတ္တာရေသွန်းမှပက. တိ

ချမ်းသာသည်။ ထုရင်မင်းခေါင်လည်း။ ဆင်မတစ်စီးထိုး
တန်အောင်။ ကျောင်းတော်က ဖြစ်ဆိပ်သို့ သွားသည့်
လမ်းကိုကျောက်ဖြာခင်းစိရှိဖြူတော်မူသည်ဟူ၏။

ရှင်မဟာအရိယာဝံသပြုစုသော ကျမ်းများအကြောင်း။

ရှင်မဟာအရိယာဝံသသည်။ မဏိသာရ မဂ္ဂူသာ
ကျမ်း၊ မဏိဇိပကျမ်း။ ဂန္ဓာဘရဏကျမ်း၊ မဟာနိဿ
ယကျမ်း၊ ဇာတကဝိသောနေကျမ်းများကို စီရင်တော်မူ
၏။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကို လက်သန်း အဋ္ဌကထာဆို
သည်။ ထိုအဋ္ဌကထာ၏ အဖွင့်ကို ငိုကာ သက်သန်းဆို
သည်။ ထိုငိုကာသည်အဖွင့်အပြု ထိသာခြားနားထွသော
ကြောင့်၊ ငိုကာထုဟူ၍လည်းရှေးသူဟောင်းတို့ ခေါ်ဝေါ်
ကုန်သည်။ ထိုငိုကာကိုသင်ရာတွင်၊ ရှင်မဟာအရိယာ
ဝံသကျမ်းဂန်တတ်လေသောကြောင့်၊ ရှင်မဟာအရိယာ
ဝံသတွင်စ၍ငိုကာကျော်ဟု ယခုထက်တိုင်အောင်တွင်
သည်။ မဏိသာရမဂ္ဂူသာကား၊ ထိုငိုကာကျော်၏အဖွင့်
ကျမ်းတည်း။ မဏိဇိပကား၊ ခွါကထာမူလ ငိုကာ၏
အဖွင့်ကျမ်း။ ဂန္ဓာဘရဏကား၊ ဥပသာရနိပါတ်တို့၏
အနက်အနေးအထားကိုဆိုသောသဒ္ဓါကျမ်း။ မဟာနိဿ
ယကား၊ မူလငိုကာနှင့်အခွဲငိုကာကို စပ်ယှဉ်၍ဖွင့်သော

နိဿယည်းကျမ်း၊ ဇာတကဝိသောဓနကား၊ ဇာတ်ဆယ်
စောင်ကိုပုန်ပါဌ်အဆစ်အဖုသုတ်သင်သောဂဏ္ဍိကျမ်း
တည်း၊ ရေငုံဆရာတော်၊ ရှင်မဟာအရိယာဝံသတို့ကို
စွဲ၍၊ ရေငုံချောင်း၊ အရိယာဝံသ ချောင်းများ ဖြစ်ကြသ
တည်း။

ဗဲပုံတောင်ဘုရားသမိုင်းဘွဲ့ - တေးထပ် ဂဝ-ပေါ်။

ရှေးလွန်လေကာလက၊ သမ္ဗုဒ္ဓလောင်းလျှာ၊ သမင်
ဇာတ်ဖြစ်ခါဝယ်၊ ကျင်လည်ရာဌာန၊ ဤသေလပဗ္ဗိတာ
မှာ၊ ပါရမီဖြည့်စဉ်စံပ၊ မြင်ရိမိမှု မှောင်ကို၊ ဗဲပုံတောင်
ခေါ်ကြ၊ သောင်းဧီပါအာဏာရှတယ်၊ အာသောကရာ
ဇာ၊ ထိုတောင်မှာတည်ခဲ့ထားတယ်၊ ခြောက်ရောင်ကြား
ထွန်းလျှံလို ဖြာ၊ ရွှေကိုင်းနဂရမြို့ဇေယျာဝယ်၊ ကုံးပါး
သင်္ချာရွှေမုဋ္ဌောစွဲ၊ ရှင်စောမြတ်ဗုဒ္ဓတထူပါစင်၊ ပြင်မုဋ္ဌော
လိုတွင်၊ ဗဲပုံတောင် စေတီရှင်ကို၊ မော်ကွန်း ဖြတ်င်
နောင်မှတ်သိတို့လေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

လွန်လေ ပြီးသောရှေးအခါကာလက၊ ဂေါတမမြတ်
စွာဘုရားအလောင်းတော်သည်၊ ဤဗဲပုံတောင်ဝယ်သ

မင်မျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ၏။ ဘုရားလောင်း သမင်မင်းကျင်
 လည်ကျွက်စားရာအရပ်တွင်၊ သိရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး
 သည်စေတီတည်တော်မူခဲ့လေသည် တောင်၏အမည်
 ကိုစွဲ၍ ဝဲပုံတောင်ဘုရားဟုတွင်၏ စစ်ကိုင်းပြင်မုဋ္ဌော
 ၉-ဆူတွင်တဆူ အပါအဝင်ဖြစ်သတည်း၊ ဝဲပုံတောင်
 ဟူသောအဓိပ္ပါယ်မှာအခွန်ရှည်စွာသေခါရှေးအခါကာလ
 ကပင်လျှင် လူအပေါင်းတို့သည်၊ တမာသက-တဝဲစီရ
 ဆောင်း၍ ကောင်းမှု စေတီ ပြုလုပ်တည်ထား ခဲ့ကြ
 သောကြောင့်ဝဲပုံတောင်တွင်ကြောင်းနှင့်ပညာရှိတို့နှင့်ဆို
 ချက်ကိုမှတ်သားရဘူးပေသည်။

စေတီလှဘုရားသမိုင်း၌တေးထပ် ၈၀-ပေါ်။

ခြောက်ရာ ရှစ်ဆယ်လေးခုစွန်းမှာ၊ စောယွမ်းအာ
 မိနုဒိန္နာ၊ အောင်ကမ်းနိုးသမယ၊ အောင်မြင်ခါဝယ်၊ အောင်
 မင်္ဂလာပြဟောညွှန်း၊ ရွှေရန်းရွှေမြို့ပျော်ဘွယ် သာသည်၊
 ဓာတ်လေးမျက်နှာ တံခါးဟိတ်ပေါ်ထွန်း၊ စေတီထွနှင့်
 ဆင်ဖြူကန်၊ သောတာပန်မှာနတ်စံကွန်း၊ ခရုဟာဘေ
 ရေစင်သွန်းလို၊ ကွန်ရှန်းဌာန-၉-ပါးပုံ၊ အခါချိန်တော်
 တဖြိုင်နက်ဟု၊ သမိုင်းစာထွက် မပျက် မော်ကွန်းပုံ၊
 တန်ခိုးကြီးမြင့် ထွတ်စည်းချံမှာ၊ မွေဓာတ်ကိန်းထူ ပျော်
 စံပလို၊ စေတီထွဟုနာမတန်ဆောင်၊ ထွန်းလင်းထန်

ထိန်ပြောင်၊ နောင်မှတ်သိက္ခာ သရိုင်းထောင်သည်၊ ရွှေ
ညောင်ရိပ်ပျော်ဦးပုညတဲ၊ လေး၊

— ၀ —

အထက်ပါတေးထပ်ကို အဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်၊

သက္ကရာဇ်-၆၈၄-ခုတွင်အသစ်ယာ စောယွမ်းမင်း
သည်စစ်ကိုင်းမြို့ကိုတည်တော်မူရာအောက်ပါ-၉-ဥာ
နကို တချိန်တည်းစ၍ တည်တော်မူသည် (၁) ရွှေနန်း
တော်၊ (၂) ရွှေမြို့တော် (၃-၄-၅ ၆) ဓာတ်တံခါးလေး
ဌာန (၇) စေတီဌာန၊ (၈) သောတာပန်
နတ်ကွန်းတော် (၉) ဆင်ဖြူကျွန်းဟူ၍ဖြစ်သည်၊ မှန်နန်း
ရာဇဝင်မှာမူကား၊ စစ်ကိုင်းကို-၆၂၇ခုတွင်တည်သည်
ဟုဆို၏။

စေတီလှတောင်ညွှန်း၊

ဟတ္ထိဂုဏ်ကျောက်သည်၊ စေတီဌာနတောင်တွင်ရှိ၏
ကျောက်အဆင်းကား လုံးလုံးလျားလျားရှိ၏၊ ခွဲသော်အ
သားကား၊ နဂါးသွဲစိမ်းကဲ့သို့ရှိ၏၊ ဘော်လုံအောက်အ
ထက်နှိုင်း၍ထိုးဘော်သည်တူးလုံးသေ၏၊ ဘင်တဆယ်
ကိုတစ်ပစ်သုဝဏ္ဏဓမ္မစစ်ဖြစ်၏။

ဝတ်ရုံတောင်နှင့် ဝတ်ရုံကျောင်း ၎င်း၌ မော်ကွန်း ။

ပုညရှင်တောင်၏ အရှေ့တောင်ယွန်းက တောင်ကို မြတ်စွာဘုရားသခင်သင်္ကန်းဝတ်ရုံတော်မူပုံကို ဌာပနာ၍ ဘုရား တည်ထား သောကြောင့် ဝတ်ရုံ တောင်ဟု ခေါ်တွင်လေသည်။ သက္ကရာဇ် ၈၆၃-ခုတွင် အင်းဝမှာ မင်းပြုတော်မူသော ရွှေနန်းကြော့ရှင် ဘုရင်မင်းမြတ်၏ ဆရာရှင် မဟာရဋ္ဌ သာရသည် ထိုတောင်၌ ကျောင်း ဆောက်၍ နေတော်မူစဉ်၊ အောက်ပါဝတ်ရုံကျောင်း၌ မော်ကွန်းကို ရေးသားစပ်ဆိုတော်မူခဲ့၏။

ဝတ်ရုံကျောင်း၌ မော်ကွန်း ။

(၁) မဏ္ဍိုင်ဗဟို၊ နတ်များရှိသား၊ မြင့်မိုရ်တောင်
ရင်း နတ်တလင်းသို့၊ ဆိပ်ခင်းသန့်သက်၊ ကျောက်စက်
ရေကြည်၊ ဟဉ်ရှည်စီးမြေ၊ နီးချည်းစေ့သား၊ အရှေ့
လဟာ၊ မြစ်ဆော့နှင့်၊ လကျာ တောင်စောင်း၊ မဟာ
ကျောင်းတု၊ တောင်စောင်းရံဆောင်၊ ပဲပုံတောင်လည်း၊
ထွတ်ခေါင်စွင့်စွင့်၊ ဟုတင့်ပေါ်ထင်၊ ကုန်းခင်မော်ယွန်း၊
ယုပ်သန်းပတ်လည်၊ အုပ်စည်ဆိုင်းဆိုင်း၊ စစ်ကိုင်းငယ်
ချောင်ရွာထောင်တလျှောက်၊ အနောက်တခွင်၊ တော
မြင်မြင်လည်း၊ မည်မင်ဗျိုးဗျိုး၊ တောင်ရိုးနီးစပ်၊ ပါယပ်

တထွား၊တောင်ကြီးပျား၌၊ ဘုရားလုံးညို၊ စေတီတကွ၊
 ပုညသခင်၊မြင်ထင်ပြုပြု၊ နောက်မပဲ သား၊တုမဲ ရဟန်း၊
 သုံးလူပန်း၊၏သက်နိုး၊မြတ်စွာ၊ဌာပနာသား၊မြန်ချာတံခွန်၊
 ဇေတဝန်ဟု၊ဗိမာန်နှစ်ဆူ၊မြေးမြူမကပ်၊ တံလျှပ်မထိုး၊
 ထေရ်မျိုးဝန်းအုပ်၊ ရှင်တော်ရုပ်တည်၊ စောင့်လျှပ်အာ
 ပတ်၊လွတ်စိဉ်သောဌာ၊လေးမျက်နှာမှ၊ရောက်လာသသူ
 လူတို့အားကို၊စီးပွားဆောင်ရွက်၊ တောင်ထက်သတင်၊
 ကြွေးရှင်မဆိပ်၊ ကျော်စောထိတ်၏၊ သပိတ်လည်မော်၊
 ရှုမျှော်တသွန်း၊ဝေသန်ခတ်စိုင်း၊တံတိုင်းပမာ၊မြေမျက်နှာ
 နှင့်၊လကျာလက်စဲ၊တံကဲသဘွယ်၊ အကြွယ်အဝ၊ကု င
 ပစ္စည်း၊ သိမ်းဆည်းကိုယ်တို့၊ မချို မတဲ၊ သုံးဆဲ ခုနစ်
 တောင်၊ ကုန်အောင် များတောင်း၊ ရံလေရှောင်းသည်၊
 ဤကျောင်းဝတ်ရုံထင်ရှားတည်း။

(၂) ရှစ်ရပ်အင်ရုံ၊ ချီးမွမ်းပုံသား၊ ဝတ်ရုံသာ၌၊
 နိဗ္ဗာန်ငြိမ်းကား၊ ဆွမ်းတသပိတ်။ မှတ်သည် စိတ်ဖြင့်၊
 မဝိတ်မပင်၊တချင်ရွေးမျှ၊ကျန်ရမရှိ၊ နုရပတိရာဇာ၊သဒ္ဓါ
 ငြိတ်ဖြိတ်၊ ကြည်ညွတ်သောအား၊ သိကြား နှ့် ကျယ်၊
 နိကာယ်ငါးဦး၊ ပင်လယ် ကူးသို့၊ ကျေးဇူး နှင့်သော်၊
 မလိုက်လျော်တည့်၊ သူတော်တို့တမ်း၊ ရေချမ်းတပေါ်
 တယောက်မတည့်၊နည်း၏မဟူ၊ သူ့ဘူသရွေ့၊ခံခလေ့
 ဟု၊ အောက်မေ့ကြံထွေ၊ တရားဖြေလျက်၊ စာပေသင်
 ခြင်း၊ကျင့်သတင်းနှင့်၊မကင်းသာဝနာ၊ဆည်းပူးရှာသား၊
 မဟာရဏ္ဍ၊သာရထွင်မည်၊ပုဂ္ဂိုလ်သည်လျှင်၊ အရှည်လင့်
 လင့်၊အသင့်မြှော်မြှော်၊ နေသရော်တည့်၊ သာပျော်ကိန်း

အောင်း၊ ဤသည့်ကျောင်းကို၊ နောက်နှောင်း သစ်ာ၊
အရိယာတို့၊ နှိရုဖြစ်လောက်၊ ကိုယ်တိုင်ဆောက်သည်၊
ပင့်ထောက်ကုသိုလ်ပြန်ပွားတည်း။

(၃) ငါးတောင်တိုင်မှန်၊ ထုပ်နှစ်ပြန်တည့်၊ လျောက်
စွန်အပ၊ လက်တီးမှလည်း၊ အထွတ်ဆောင်၊ လေး
တောင်ပြည့်လုပ်၊ တရိက်ရှုပ်လျက်၊ မြားထုပ်ချနစ်တောင်
ဆောင်သေ့အားဖြင့်၊ နှစ်ပါး အောက်ထက်၊ မြောက်
ထွက်ရာမ၊ အဋ္ဌာဘဂါ၊ သေသာပဉ္စ၊ ဂေါဏရှဉ်းရုံ၊
ကြိုက်တော်ကြို၍၊ များဟုပြောထူ၊ ခပ်သိမ်းလူတို့၊ နေမှု
ချမ်းသာ၊ စီးပွားဌာဟု၊ မိန့်မှာကျမ်းလို၊ ဆိုသောလျောက်
ဖြင့်၊ ဆောက်တုရှောင်းသည်၊ ဤကျောင်း၊ မိမာန်၊ သာယာ
ဟန်ကား၊ သည်ကန်ပုတ်ရ၊ ယံသုံးချနှင့်၊ တင့်မှုခေါင်ရန်း၊
တင့်ဆန်းခေါင်တိုင်၊ တင့်ပိုင်ခေါင်လျောက်၊ ရှေ့နောက်
ပျံခွက်၊ လိုက်ဘက်နှင်နှင်၊ ကြောင်းဝင်ကင်ကပ်၊ မပျပ်
မစောင်း၊ ချည်နှောင်ကျစ်လစ်၊ လက်သစ်နှစ်လုံး၊ သုံးသာ
ခြားလျက်၊ ခြင်ဝါးမကျယ်၊ မြားနှယ်ဖြောင့်စင်း၊ သန်ရှင်း
ဖြူထွား၊ ကွပ်ဝါးဆစ်သင်။ ရှုမြင်မရိုင်း၊ ကြပ်တိုင်းအမြဲ၊
စူရဲသတ်နှက်၊ လျောက်ဆက်မရွ၊ ချောမြေပြေဆုံး၊
ဒိတုးဝိတ်ထား၊ ရပ်နားဝန်းကျင်၊ ပွတ်လုံးတင်လျက်၊
စိရင်တင့်တယ်၊ သက်ယော်ခေါင်နှိုင်း၊ ခိပ်ငြိမ်မီးထ၊ နှိုးစ
မမြင်၊ ပညာရှင်သည်၊ လက်သင်တပြည့် စွမ်းအား
တည်း။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်သည်၊ မင်္ဂလာစေ
တီနှင့် တံတားဦးတည်မော်ကွန်း၊ ဘုရိဒတ်ပျို လက်ာ

၎င်းဇာတ် ပေါင်းပျို့ ၊ စတုရမ္မ သာရ ကိုးခဏ်းပျို့ ၊
ပုံတောင်နိုင် မော်ကွန်း။ ဝတ်ရုံကျောင်းတွဲ မော်ကွန်း။
ဂန္ထိသာရပျို့ ၊ သံဝရပျို့များကို စီရင်တော် မူသော
ပုဂ္ဂလ ပိသေသ ကျမ်းတတ် အကျော် ဆရာ တော်
တည်း။

နန်းဦးဘုရားသမိုင်းဘွဲ့တေးထပ်

၈၈--ပေါ်။

ဗဟန်းဥေ့ရောင်တောင်ပူထိပ်မှာ၊ နန်းဦးမာရ်နှိပ်ဘွဲ့
တော်သာ၊ သီဟိုဠ်ပြန်ရောက်ထေရ်မဟာသည်။ ရှေးဦးစ
စွာတည် ခဲ့ထား၊ သီရိတော်မြတ် မွေတော် စံတယ်။
ထိကြားပန်းရန်ပြုလုပ်ကျော်ထင်ရှား၊ သန္တရာဇ်မြောက်
ရခုမြောက်နှစ်ကျော်မှာ၊ ပွင့်စတော်တော်မြောက်ရောင်
ကြွား။ တောတောင်ဒေဝါနတ်အများတို့၊ ရွှင်အားကြည်
စွပန်းမွေ့ရာ၊ တလလေးကြိမ် ဆက်လာ ခင်းတယ်။
ကြိုကြိုဖြန့်သင်း တောင်လုံးမွေ့ယှဉ်ပါ၊ တထောင်
နှစ်ခုဆယ် မြောက်ခါမှာ၊ ရွှေပြည်ခေမာ ရောက်ရာမှီး
လို၊ ကင်းစာရေးကြီးအာတိဇေယျာ၊ ထပ်မံပြုပြင်ရှား၊
ဝါခေါင်ကျော်ထရှစ်ရက်မှာမူ၊ ဆွမ်းပွဲဖြူခါစည်ဖြော
ပါထူးလေး။

အထက်ပါတေးထင်ကဏ္ဍအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

သက္ကရာဇ်-၆၀၆ -ခုတွင်သီဟိုဠ်ရောက် ဘုန်းတော်
ကြီးမဟာထေရ်သည် နန်းဦး ဘုရားကို တည်တော်မူ
သည်။ သိကြားမင်းလည်းပန်းရန်အကြီးယောင်ဆောင်၍
ကူညီ တည်ထားသည်။ တောစောင့်နတ် တောင်စောင့်
နတ်တို့လည်း တလလေးကြိမ်ပန်းမွေ့ရာကို ခင်းဖြန့်ပူ
ဇော်လာကုန်သည် တောတောင်အလုံးမွှေးကြိုင်သင်း
ထူထွက်ရှိ၏။ သက္ကရာဇ်- ၁၂၆၀ -ခုနှစ်မှာ စစ်ကိုင်း
ဇာတိဒါယကာ ကင်းစာရေးကြီးက ထပ်မံ ပြင်ဆင်ပြု
လုပ်ကိုးကွယ်၍၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်ရှစ်ရက်မှာဇွမ်း
ပွဲတော်များပြုလုပ်ကျင်းပဖွဲ့ခါနီးကြသည်။

ရှင်ဖြူ-ရှင်လှ ရွှေမြင်မိ-ရွှေမြင်တော် ကြက်ငါးဆူဘုရားသရိုင်းဘွဲ့

နရပတိစည်သူဘုန်းရှိန်ဖြူလှ၊ မြဝဠာဦးထုဉ္ဇုံခဲလာ
သင်းကနက် ငွေဘောင် စကြာငယ်၊ လိုတော် ရှိရာ
ရောက်နှိုင်းစွမ်း၊ ရှင်ဖြူရှင်လှ မြတ်ညီနောင်ကို၊ သိကြား
ပင့်ဆောင်ကွယ်ကိုးစေတို့ကမ်း၊ ရွှေမြင်မိရွှေမြင်တော်၊
မြောက်သွယ် ရောင်မော် ထိန်ထိန်လျှမ်း၊ ကြက်ဗေပ်

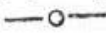
ကြက်ထောင့်အုံမခမ်း၊ ဘုန်းတော်ဝေလန်းထူးမြတ်စွာ။
ကြက်ကျကြက်ယက်ကြက်တောင်ထူး၊ ရွှေကြက်ငါးဦး
ဂုဏ်ပေါင်း ကွန်ကွန်ဖြာ၊ ဒုဆိုသမျှ ထွက်သကျာကို၊
သက္ကရာဇ် လေးရာရှစ်ဆယ်စွန်း၌၊ ပေါ်ထွန်းမှုလစ၍
ထွန်းစည်၊ ထိုမင်းနရပတိတည်၊ ဘောင်စကြာနှင့်ဇေ။
လည်သည်၊ ဝှန်ရှည်သာသနာတည်ထွန်းစေတို့လေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

အထက်ပါတေးထပ်သည်ဘုရား- ၉-ဆူကိုရပေါင်း
ရေးသားထားလေသည် - ၉-ဆူစာရင်းမှာ အောက်ပါ
အတိုင်းဖြစ်၏။ (၁)ရှင်ဖြူဘုရား (၂)ရှင်ထွဋ်ဘုရား (၃)ရွှေ
မြင်ပိဘုရား (၄)ရွှေမြင်တော်ဘုရား (၅)ရွှေကြက်အိပ်
ဘုရား (၆)ရွှေကြက်ထောင့်ဘုရား (၇)ရွှေကြက်ကျဘုရား
(၈) ရွှေကြက်ယက်ဘုရား (၉) ရွှေကြက်တောင်ဘုရား
ဟူ၍ - ၉-ဆူတည်း။ အဆိုပါဘုရား- ၉-ဆူကို၊ နရပတိ
စည်သူမင်းကြီးသည်၊ သက္ကရာဇ်-၄၈၀-ခုတွင် တည်
ထားကိုးကွယ်တော်မူသတည်း။ နရပတိစည်သူအမည်
တော်နှင့် မင်းနှစ်ပါးရှိသည့်အနက်၊ သက္ကရာဇ်-၄၅၄
-ခုတွင် ပုဂံဝယ် မင်း ပြုတော်မူသော အလောင်း
စည်သူမင်းကြီးကို ဆိုလိုသည်။ ဇေ။ဒိပ် ကျွန်းဦးသို့
ဘောင်စကြာ နှင့် ရောက်တော် မူစဉ်က၊ ထို ဇေ။
သပြေပင်ရင်း၌ခင်းထားအပ်သော ဘုရားရှင်သတင်းသုံး

တော်မူရာကျောက်ဖြာသန္တဒါနိစ္စန်းကို သိကြားမင်းက
 ထုရားရှပ်ထုတော်ပြုလုပ်၍ပေးသော ရှင်ဖြူဘုရားတဆူ
 ဒက္ခိဏ သာခါက္ကန်းဦး ဇေမ္မူသပြေသားကို ထုလုပ်၍
 သိကြားမင်း အပ်တော်မူသော ရှင်ထွာဘုရား တဆူဖြစ်
 သည်။ ထိုဘုရားနှစ်ဆူကို၊ နန်းတော်တွင် ထား၍ကိုး
 ကွယ်သည်ထက် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့
 စီးပွားအလို ဌာတုရားသခင်ကျိန်းဝပ်တော်မူလိုရာတည်
 ထားရသော်အကျိုးများစွာရှိလတံ့ ဟူ၍ ငြိတော်မူပြီး
 လျှင်၊ ဘုရားရှပ်ထုတော် - ၂ - ဆူကိုဘောင်ထက်တင်၍
 များစွာသော ရဲမက်ဗိုလ်ပါအပေါင်း ဝန်းရံထုက် ဆန်
 တော်မူ၏။ ဤသို့လည်းမိဋ္ဌာန်တော်မူ၏။ ဘုရားသခင်ရှပ်
 ထုတော်ကျိန်းဝပ်တော် မူလိုသောအရပ်၌ နွတ်တော်
 မြက်သည်ဖြစ်စေသောဟူ၍မိဋ္ဌာန်တော်မူ၏။ စစ်ကိုင်း
 အရပ် ပြဿန်ထွာအမော်သို့ရောက်လျှင်၊ ဘီလူးငှက်
 တောင်တော်ကိုမြေနှင့်ကျောက်၍ တောင်တော်ပြဿန်
 ခုယိကာကျချေ၏။ ထိုအရပ်ကိုပြဿန်ကျခေါ်၏။ ရှည်
 ထူးသဖြင့် ပြဿန်ထွာဟူ၍တွင်၏။ ယင်းကသည် ဆန်
 တော်မူ၍စစ်ကိုင်းအထက်ချောက်မသို့ ရောက်တော်မူ
 လျှင်ရှင်ဖြူရှပ်ထုတော်လည်းအမြဲနေ့ပင်ဤချောက်တွင်
 ဟူ၍စကားဆိုတော်မူ၏။ အလောင်းစည်သူ မင်းကြီး
 လည်းထိုအရပ်၌ဘုရားရှင်ရှပ်ထုတော်ကို တင်ပြီးသော်၊
 ကျိန်းဝပ်တော်မူလိုသောအရပ်၌၊ ဆင်ဖြူဝပ်စေသော
 မိဋ္ဌာန်တော်မူပြီးမှ ဆင်ဖြူကိုထွတ်တော်မူ၏။ ဆင်ဖြူ
 လည်း ချောက်မသို့ ဝင်၍၊ ကမ်းယံတွင် ဝပ်လေ၏။

မင်းကြီးလည်း ကမ်းယံတွင်စေတီတည်၍မကိုးကွယ်
 သာမြင့်သော အရပ်ထက်သို့တက်၍ ဝပ်စေသောဟူ၍
 မိဋ္ဌာန်တော်မှဖြန့်လျှင်၊ ဆင်ဖြူလည်းကမ်းထိပ်သို့တက်
 ၍ဝပ်လေ၏။ ထိုအရပ်တွင် ရှင်ဖြူရှင်ထွ ရုပ်ထုတော်
 ၂-ဆူကိုဂူတည်၍ သတင်းသုံးတော်မူရ၏။ ဤသို့မင်း
 စဉ်မင်းဆက် ကိုးကွယ်၍လာရာ အင်းဝ ဟံသာဝတီ
 ရောက်မင်းလက်ထက်တွင် ရှင်ထွတရား ပျောက်သော
 ကြောင့်၊ ပုဏ္ဏားင၊ ဝံဖြူနှင့် သဏ္ဍိရာဇာ အကြီးကိုကွပ်
 တော်မူပြီးလျှင်၊ တိလောကဂုရုဆရာတော်၏ တပည့်
 တိလောကာလင်္ကာရတံဆိပ်ခံသော၊ ၇-ဝါရတွင်ပရိတ်
 ကြီး ဝိကာကို ရေးသော ရှင်တေဇောဒီပ ကိုလည်း
 ကုလားဇော်ဝိတို့ကိုလက်ခံရမည်လောဟုတောင်တွင်း
 ကြီးသို့ပို့လေ၏။ ထိုအရှင်တေဇောဒီပကား အလင်္ကာ
 ဃုဂ္ဂိုလ်ကျော်-၃-ပါးတွင်တပါးအဝင်တည်း၊ ၎င်းနေခံ
 ကုန်းပေါင်မင်းဆက်တွင် တန်ခိုးကြီးတရားများပျောက်
 ဆုံးမည်ကိုစိုး၍နန်းတွင်းသို့ပင့်ပြီးလျှင် ကိုးကွယ်ခဲ့ကြရာ
 အင်္ဂလိပ် လက်ထက်သို့ရောက်မှ နန်းတွင်းကပြောင်း၍
 မန္တလေးရွှေကျိုမြင်တရားအပွင်းမှာထူးသတည်း။

တိလောကဂုရုဆရာတော်နှင့်

တိလောကဂုရုအကြော်ခင်း

သက္ကရာဇ်-၁၀၃၄-ခု အင်းဝတွင်မင်းပြုသော နရာ
 ဝရမင်း လက်ထက်၊ ရှေ့စည်းခုံ မြောက်စောင်းတန်း

အနီးတွင်၊ ဇေတဝန်မြေတိုင်ကျောင်းဟု ခေါ်ဝေါ်သော
ကျောင်းဝယ်၊ စာပေသင်သော ပဉ္စင်းပျို တစ်ဦးသည်၊
ကျမ်းဂန်တတ်မြောက်လျက်၊ အရွယ်ပျိုသည်နှင့်ပျိုစိတ်
သို့လိုက်၍၊ လူဝတ်ထဲမည်ကြီးသဖြင့်၊ ဝတ်စားတန်ဆာ
ယူလျက်၊ အဘော်ရဟန်းများနှင့်ပင်းရဲဆိပ်သို့လာကြ
သော်၊ ရဟန်းအဖြစ်နှင့်တူရားကိုရှိခိုးဦးမည်၊ လိုက်ထွင်း
သို့ဝင်၍ ရှိခိုးပူဇော်သည်၊ ထိုအခိုက်တွင် တကာမတ
ယောက်သည်၊ လိုက်ပြင်ကရေချမ်းသွန်း၍ ဤကောင်းမှု
ဖြင့်ဆင်းရဲ ငဲ့ကင်းပါလို၏၊ ဖြစ်လေတိုင်းသောတဝန္တ
လည်း၊ လူထွက်မယားမဖြစ်ပါလိုဟု ဆုတောင်း၏၊ ထို
သို့ဆုတောင်းသံကိုထိုပဉ္စင်းပျိုကြားလျှင်၊ အံ့တွယ်သရဲ
ပါတကား ငါလည်း လူထွက်မည်လာသည်၊ တကာမ
လည်းပြင်က ဆုတောင်းသည်၊ မေးရစေဦးကြံ့၍လိုက်
ပြင်သို့ထွက်ပြီးမှ၊ လူထွက်မယား မဖြစ်ပါလို ဘယ်
ကြောင့်ဆုတောင်းသနည်းမေးလျှင်၊ တကာမဤသို့ဆို၏၊
လူထွက်မယား မဖြစ်ပါလို ဆုတောင်း သည်ကား၊
လူမိက်မယားမဖြစ်လို ဆိုလိုပါသည်ဟုဆိုသော်၊ လူ
ထွက်လျှင်ပင်မိက်လေသလောမေးမြန်း၍၊ လူထွက်သော
ရဟန်းသည်ဘယ်ကြောင့် မမိက်ဘဲရှိတော့မည်နည်း၊
ရဟန်းမည်သည်ကား၊ သူဗျူသောအဝတ်အစား၊ သူဗျူ
သောအရိပ်သစ် ဝမ်းကိုသုံးဆောင်စားသောက်၍ချမ်းသာ
စွာနေထိုင်ရပေသည်၊ စာပေကျမ်းဂန်သင်ကြားလိုသော်
လည်းသင်ရ၏၊ မသင်လိုလျှင်လည်း၊ သင်္ကန်းကြီးကိုမြေ
ကန်ကာသာအိပ်လိုသမျှအိပ်နေရသည်၊ ထိုသို့စဉ်လျက်

သူ့ ကျွန်ခံဦးမည် မယားကျွန်ပြု၍ လုပ်ကျွေးဦးမည်၊ လူထွက်သော ရဟန်းထက် မိုက်သောလူမရှိပြီ၊ လူမိုက်မယားဖြစ်ချေက၊ ကျွန်ုပ်မဆင်းရဲပြီလော၊ တကာမဆိုသည်ကိုကြားလျှင်၊ ထိုပဉ္စင်းမျိုးသည် သတိသံဝေဂရသဖြင့်၊ ယင်းရဲဘဲခါးပြင်သို့ထွက်၍၊ ကြိမ်ပိုင်ကာရင်လျက်နေ၏။ ထိုအခိုက်တွင် ဝတ်စားစားနံသာ ဆောင်ယူခဲ့သောအတော်တို့ကခေါ်သည်ကို၊ လာခဲ့ကြပါဦးခေါ်၍ လာကြလျှင် ယခင်အကြောင်းမျိုးကိုပြန်ပြော၍၊ ယခုမှကို ငါလူဝတ် မလဲပြီဟု စစ်ကိုင်းသို့ ကူးလေသည်။ (ဆုတောင်းသော တကာမသည်လူမဟုတ်နတ်စောင်မသည်ဖြစ်မည် ပညာရှိတို့ ဆိုစကြသည်) စစ်ကိုင်းသို့ ရောက်လျှင် ကျမ်းဂန်တတ်သော ဆရာတို့ထံနည်းနာခံပြီးမှ၊ ပုညစေတီတောင်၊ ယခုရှိသည့် တိလောကဂူရှုကျောင်းရာတွင် ကျောင်းငယ်နှင့်နေ၏။ ရဟန်းသင်္ဘောများကိုလည်းသင်ကြားပို့သပေ၏။ စာသင်စာနာများ၍၊ ကျောင်းမနေလောက်သောကြောင့် တဲဆောက်ကာရိုးကာနေကြရလေ၏။ တရံရောအခါအဝမ်း ပုညစေတီသို့ထွက်တော်မူသည်တွင်၊ တဲဆောက်ကာနေကြသည်ကိုမြင်၍၊ ဥမင်နှင့်တကွကျောင်းဆောက်၍၊ ထိုပဉ္စင်းမျိုးအားတင်ထူတော်မူသည်၊ တိလောကဂူတံဆိပ် နာမံလည်း ပေးအပ်တော်မူသည်၊ နောက်မှစကားလွယ်နှင့် တိလောကဂူတွင်လေသည်။

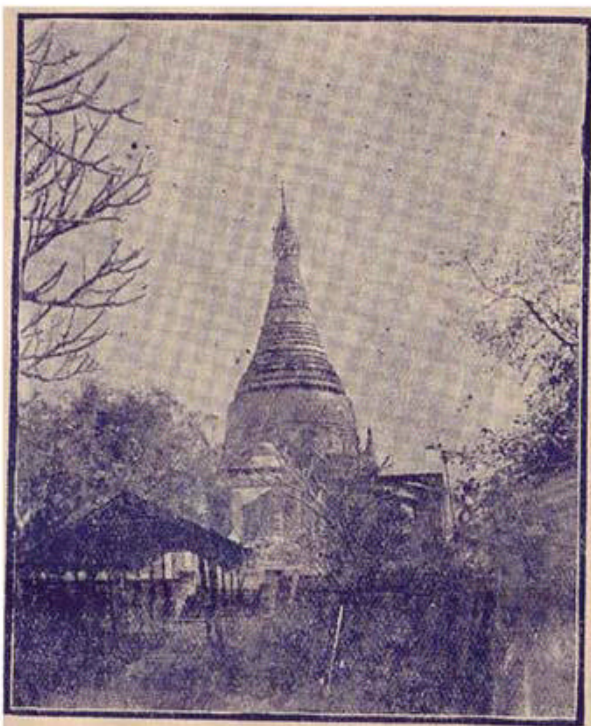
ဆွမ်းဦးပုညရှင်ဘုရားသရိုင်းဘွဲ့ တေးထပ်-၈၀-ပေါ်။

ခြောက်ခုခုနစ်ဆယ် လေးခုစွန်းမှာ၊ ပွင့်ထွန်းအာဓိ
ဂုဏ်ပေါင်းဝေ၊ အောင်မြေမာရ်နှိပ်တောင်ထိပ်ဗွေဝယ်
မှောင်ရိပ်ပယ်ချွေမြူတေလင်း၊ မားမားစွင့်စွင့် ပူးတိုင်း
ပေါ်တယ်၊ တုနှိုင်းမဖြော် ခြောက်ရောင် ရှိန်လို လင်း၊
ဝိဇယာပူရပန်းယထူတယ်၊ မင်းသီဟသူရိုးပိုင်နင်း၊ ပန်း
ထိမ်သည်တော်င၊ စိန်သင်းနှင့်၊ ပုညမည်ရင်းမတ်ကဝိန်၊
တုကွတိုင်ပင်တည်ပြုကိုးတယ်၊ ဘယ်ခါမညှိုး တန်ခိုး
ထွန်းကျ ရှိန်၊ နှစ်ဆူမာတ်မြတ်လွန်မွေ့ သိမ်တယ်၊ ဝါဦး
ပုဏ္ဏဝိန်ခါသမယန္တိ၊ ဇေယာပူရပြည်သားပြည်သူ၊ ဆွမ်း
ဦးစကပ်ထူ။ ပုညရှင်ဟုသရိုင်းထူသည်၊ ချွေတော်မွှေး
ကြူသင်းပြန့်ပါထွလေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

ပင်းယမြို့တည်နန်းတည် တစီးရှင်သီဟသူ မင်းကြီး
သည်၊ ရှေးပုဂံ ဝယ်နှော်ရထားမင်းစောလက်ထက်ကစ
၍ ကွမ်းခွက်တော်ဝယ် ဌာပနာ ပြီး၍ မင်းစဉ်ကိုး
ကွယ်ခဲ့ကြသော ဓာတ်တော်-၇-ဆူအနက် -၅-ဆူ

၆၇၄-ခုတည်း။
ပုညအမတ်ကြီးကောင်းမွှားပုညရှင်ဘုရားပုံတော်။

ကိုကောင်းမှုတော်၊ ရွှေစည်းချုံတွင် ဌာပနာထောင် မူ၏။ ကျန်-၂-ဆူကိုပန်းထိမ်သည် င,စိန်သင်လက်သို့ ပါ၍ စစ်ကိုင်းပုညရှင်မှာ ပုညအမတ်ဌာပနာလေ၏။ ဤကား ရာဇဝင်ထွက်စကားတည်း။

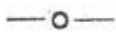

ရှေးဇာတောင်းတစ်ခေတ်တွင် ပြဆိုချက်။

ဝိဇယာပူရပန်းခြံတည်ထိဟသူမင်းသည်စမုရိုးမှ မြော၍လာသော ကိုလုံးဖြူသော ဆင်ဖြူမကို ကျည်း ထက်သို့တင်၍၊ ရွှေချည်ဦးကင်း တန်းဆာတို့ကိုဆင်၍၊ ခြေတော်တင်ပြီးလျှင်၊ တစ်စီးရှင်ခံတော်မူသည်။ ထိုမင်း၏ ပြည်ရွာပျက်ပြားစေခြင်းငှာ၊ သီဟိုဠ်ကုလား တို့သည်၊ ကွမ်းလောင်း ကွမ်းခွက်တွင်၊ မွေတော်ခတ်တော်တို့ ကိုဌာပနာ ပြီးလျှင် ဆက်သလိုက်၏။ သီဟသူလည်း ပညာရှိတို့ကိုတိုင်ပင်၍၊ မယုံမနာရှိသောကြောင့်၊ ကွမ်း လောင်း ကွမ်းခွက်တို့ကို၊ ပန်းထိမ်သည် င,စိန်သင်ကို ပျက်စေ၏။ ညဉ့်င,စိန်သင်၏အိမ်တွင်၊ တူတွင်တဆူ၊ ပေတွင်တဆူ၊ ကွမ်းလောင်းမှထွက်၍ ကိန်းဝင်တော် မူပြီးလျှင်၊ အရောင်ခြောက်ပါးနှင့်တကွတထိန်ထိန်ပြာခို ဟာကိုပြတော်မူ၍၊ တအိမ်လုံး လင်းသော်၊ ပန်းထိမ် သည်င,စိန်သင် ကြောက်ရွံ့သောကြောင့်၊ ထူပေတန် ဆာတို့ကိုယူပြီးလျှင်၊ ညဉ့်ချင်းစစ်ကိုင်းဘက်သို့ ကူး၍

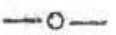
အသစ်ယာစောယွမ်း အမတ်ကြီးပုညအား၊ မွေတော်
 ဇာတ်မြတ်အကြောင်းကို၊ င၊စိန်သင်ပြန်ပြောလေ၏။ ပုည
 အမတ်ကြီးနှင့်၊ ပန်းထိမ်သည်၊ င၊စိန်သင်တို့သည်။ အခြား
 လူတို့ကိုမသိစေရ၊ နာဂဓတ္ထတောင်၊ သီရိဓမ္မာသောက
 မင်းတည်သော စေတီနားပတ် တည်လေ၏။ နတ်တို့
 သည်ကျညီ၍တည်သောကြောင့်၊ စေတီသည်နေ့ချင်းပြီး
 ပြည့်ပုံလျှင်၊ ပုညအမတ်၊ င၊စိန်သင်တို့လည်း၊ ရေစက်
 သွန်းချသောကြောင့်၊ ခပ်သိမ်းသော လူနတ်တို့၊ သာဓု
 အနုမောဒနာပြုကုန်၏။ ဇေယျာပူရစစ်ကိုင်းမြို့ ထီးနန်း
 တည်တံ့ရင်းအသစ်ယာစောယွမ်းမင်းကြားလျှင်၊ ငါဘု
 ရင်ဖြစ်လျက်ကို မတင်မထားငါလည်းမသိငါမတည်ရ
 လေလောဟု၊ အမျက်ကြီးစွာထွက်၍၊ ပုညအမတ်ပန်း
 ထိမ်သည်၊ င၊စိန်သင်တို့ကို၊ ရေတွင်စိပ်လေ၏။ ကိုယ်၌
 ရေမစွပ်၊ ရေခိုင်း၍နေသောကြောင့် ယခုထက်တိုင် ရေ
 ဝန်းအရပ်ဟုတွင်၏။ ထိုပုညအမတ်- င၊စိန်သင်တို့စေ
 ထိုက်၍ ပုညရှင်တောင်ဟု တွင်သည်။ ၎င်းပုညရှင်
 တောင်ကို၊ ကကုသန်ဘုရားလက်ထက် သေလာပဗ္ဗတ
 တောင်တွင်သည်။ ကောဏာဂုဗ်ဘုရားလက်ထက် ဝင်္ဂ
 စာရတောင်တွင်သည်။ ကဿပဘုရားလက်ထက်၊ ဓမ္မိ
 ကတောင်တွင်သည်။ ငါတို့ဘုရားလက်ထက် နာဂဓတ္ထ
 မလေရ်နေဘူးသောကြောင့် နာဂဓတ္ထတောင်တွင်သည်။
 ထိုနောက်ဘားသဏ္ဍာန်နှင့်တူသောကြောင့်၊ ဦးတောင်
 င၊ဘားတောင်တွင်သည်။ ရွှေ၊ ဈောကြာလျှင်ပုညအမတ်
 ကိုစွဲ၍ပုညရှင်တောင်တွင်ပြန်သည်။ ၎င်းပုညရှင်တောင်

ဝယ် ဘိရိခမ္ဘာသောကမင်းတည်သော စေတီတဆူ၊
ပထုသစ်ရာဇာ တည်သော စေတီတဆူ။ ပုညရှင်
တဆူ၊ သုံးဆူသောတုရားစေတီရှိ၏။ ဟူ၍ တမျိုးဆို၏။
ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှာ ဆွမ်းချစွဲ ပြုလုပ်ကြ၏။ တေးထပ်
စကားအတိုင်းဆိုလျှင်သက္ကရာဇ်-၆၇၄-ခုတွင်ပုညရှင်
ကိုတည်ခဲ့သတည်း။

ရာဇမဏိဇူဠာကောင်းမှုတော်ဘုရား သမိုင်းဘွဲ့တေးထပ်-၈၀-ပေါ်

ကိုးရာကိုးဆယ်ရှစ်ခုစွန်းမှာ၊ ပွင့်ထွန်းလျှံပခြောက်
ရောင်ဖြာရာဇမဏိမြတ်ရူဠာသည်။ ဘွဲ့တော်သာယာ
သုံးဘုရား၊ ကောင်းမှုတော် ကြီးမြင့်သင်္ချာမှာ၊ တောင်
ပေါင်းတရာတဆယ်စွန်းလို ဖြိုး၊ လုံးစန်းမဏ္ဍလလေး
ရာကျယ်တယ်၊ ရှစ်ဆဲ နှစ်တောင်ကယ်တံခိုး၊ ဒါယကာ
တော်အင်းဝစိုးတယ်၊ မြတ်မျိုးသာကိနေနတ်နွယ်၊ သာ
လွန်ရန်နှိုက်တည်ခဲ့ထား၊ လူနတ်အများဆပွားကြည်ညို
ဘွယ်၊ စွယ်တော်သပိတ်မြေကျံမြယ်၊ အံ့ဩစဘွယ်မွေ
တော်မြတ်တို့၊ ကိန်းဝပ်ပသွင်းဌာပနာ၊ ခန့်ခိုင်လွန်သေ
ခြာ၊ မြေပြင်ညွတ်မျှစ်လွတ်ကွာတယ်၊ ငါးထောင်သာသ
နာတည်ထွန်းပါထိမ့်လေး။

အထက်ပါစေးထင်ကိုအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

သက္ကရာဇ်-၉၉၈-ခုတွင် ရာဇမဏိဂူဌာနကောင်းမှု
 တော်တရားကြီးကို သာလွန်မင်းတရားကြီးသည်တရား
 သခင်၊ စွယ်တော်နှင့်သပိတ်တော်ကိုဌာပနာ၍ စစ်ကိုင်း
 အနောက်မြောက်ယွန်းတွင် တည်တော်မူသည် အမြင့်
 သံတောင်-၁၁၀- အဝန်း-၄၈၂-တောင် ရှိသည်ဟုဆို
 လိုသည်။ ။ရာဇဝင်နှင့်ဘော်ပြချက်၊ သက္ကရာဇ်၉၁၂
 ခုတွင် ကေတုမတီ တောင်ငူမြို့ဝယ် မင်းအဖြစ်ကိုယူ
 တော်မူပြီးနောက်ဝဲခူးဟံသာဝတီမှာစိုးစံတော်မူသော
 ဟံသာဝတီဆင်ဖြူများရှင် မင်းတရားကြီးဘုရားလက်
 ထက်သီပေါဋ္ဌကွန်းခမ္ဘာပါလမင်းက ဆက်သသောဘုရား
 ရှင်စွယ်တော်နှင့်သပိတ်တော်ကို နန်းစဉ်ကိုးကွယ်ခဲ့ကြ
 ရာ။ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူများရှင်မင်းတရားကြီး ဘုရား
 နတ်ရွာစံလွန်တော် မူသည့်နောက် သားတော် ငါးဆူ
 ဒါယကာမင်းလက်ထက် နိုင်ငံတော်အစိပ်စိပ်ပျက်ပြား
 ရာတွင်၊ ဆင်ဖြူ များရှင် မင်းတရားကြီး၊ သားတော်
 အငယ်ညောင်ရမ်းမြို့စားမင်းသားသည် ညောင်ရမ်းမှခွဲ
 ၍-၄-နှစ်တိုင်တိုင် လူနှင့်ကင်းသဖြင့် ယိုယွင်း ပျက်စီး
 ထွက်ရှိသောရတနာပူရအင်းဝမြို့တော်ကြီးကိုသက္ကရာဇ်
 ၉၅၉ခုတွင်။ ဒုတိယအကြိမ်မြောက်အသစ်တည်ထောင်
 စံထောင်မူ၍။ နန်းစည်းစိမ်တော် ရှစ်နှစ် -၉၆၇-ခုတွင်

၁၁၅၂-ခုတစ်
ဘိုးတော်ဘုရားကောင်းမှု။ မင်းကွန်းပုထိုးတော်ကြီးနှင့်
ခေါင်းလောင်းတော်ကြီးပုံ။

လွန်တော်မူရာ သားတော်ကြီး အနောက်ဘက်လွန်
မင်းတရားအရိပ်အရာတော်ကို ဆက်ခံတော်မူ၍ရွှေနန်း
စည်းစိမ်-၂၃-နှစ် သက္ကရာဇ် ၉၉၁ ခုတွင်တံသာဝတီ
ချောင်းသစ်အနောက်ဘက်၌လွန်တော်မူပြန်သည်။ ထိုအ
ခါ ညီတော်သာလွန်မင်းတရားကြီးသည် ခမည်းတော်
နောင်တော်တို့၏ အရိပ်အရာကို ဆက်ခံတော်မူလျက်၊
၉၉၁-ခုနှစ် မင်းဖြစ်တော်မူပြီးနောက်-၉၉၈-ခုနှစ်မှာ
ရာဇမဏိဂူဌာမည်သော ကောင်းမှုတော်တရားကြီးကို
တည်တော်မူရာတွင်နန်းစဉ်ကိုးတွယ်သောတရားရှင်သ
ပိတ်တော်နှင့်စွယ်တော်မြတ်ကိုထိုတရားကြီးမှာသွင်းနှံ
ဌာပနာတော်မူလေသည်။ ဤကောင်းမှုတော်ကြီးတရား
မှာ၊ သရေခေတ္တရာ မြည် ၈, တပါးမင်း ကောင်း မှု
သရမာ စေတီပုံကိုယူ၍ ခိုင်ခန့်အောင် တည်တော်မူ
သည်။ ။ မူလကတည်းက။ နမူနာစံနစ်နှင့်တည်တော်မူ
သည်ကို၊ လူနောက် လူပျက်တို့က တရားမပြုံးမိ မင်း
တရားကြီး နာတော်မူရာ တရား အပြုံးသတ် မိအောင်
မိဘုရားကြီးကို လျှောက်ရာတွင် မိဘုရားကြီးကပေါင်း
ရစ်နှင့် စေတီကိုဆွန်မနေနှင့်တော့ မြန်မြန်ပြီးအောင်ဤပုံ
တည်လေဟု အသားမြတ်ကိုပြုသဖြင့် တည်ရလေဟန်
စကားစဉ် ပြောနေကြသည်ကို အလျင်းမမှတ်သားအပ်
နိရုတ္တကစကားမျှသာဖြစ်သတည်း။

စစ်ကိုင်းငါးထပ်ကြီးဘုရား သမိုင်းခွဲ တေးထပ်။

တထောင်နှင့်နှစ်ဆယ်ခုမှာ၊ ဝေဠုဝန်ပရမေ၊ ကိုးဂုဏ်ရှင်
စိန္တေ၊ မြောက်ရောင်စေကျော်ကြား၊ သဗ္ဗညုကိုယ်စား
တော်။ ကြီးတေဇော်သုံးဘုံ ထွတ်ထား၊ ဗျာဒိတ်ရရွှေပြည်
အင်းဝမည်ထင်ရှား၊ သဒ္ဓါတော်ပတ္တမြားကဲ့သို့၊ ဘုရား
ရှင်ဒါယကာ၊ မင်းရဲခေါ်ရန္တမိတ်၊ ဣတံဆိပ်မြန်းထွတ်
ရာဇာငါးထပ်ကြီးသမိုင်းလာကဲ့၊ မြညောင်သာစံကွန်း
က။ ဥါဏ်စွမ်းနှင့်ချိုသာစွာ၊ တေးခွဲလိုမှာ၊ သောလာဓိ၊
ဝေသာပျို။ ဇေယျာမြို့မင်္ဂလာငယ်၊ ကပ်ကန္တာတိမ်ဘူး
ပလေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

သက္ကရာဇ်-၁၀၁၀-ခုတွင် ငါးထပ်ကြီး ဒါယကာ
မင်းရဲရန္တမိတ်သည် အင်းဝတွင်မင်းဖြစ်တော်မူသည်။
၁၀၂၀-ခု တွင်မှ ဝေဠုဝန် ဘုရားကြီးကို တည်တော်
မူ၍၊ နတ်ရွာစံတော်မူသော သမီးတော်ထိရီဘုန်းထွတ်
ငယ်က-ကစားတော်မူသော-ရွှေရုပ်ငွေရုပ်များ။ ကြီးမှ
ဆင်ယင်တော်မူသော တန်ဆာစသည်များဆို၊ ရွှေပေ
ခတ်၍ပိဋကတ်-၃-ပုံကျမ်းဦးကို ကညစ်အက္ခရာရေး၍
ငါးထပ်ကြီးဘုရား ရုပ်ထုတော်ခါးတွင် ဋ္ဌာပနာတော်မူ

သည်၊ မူလကတန်ဆောင်းကြီးငါးထပ်လုပ်တောင်မူသော
ကြောင့်ငါးထပ်ကြီးဘုရားဟု အများခေါ်ဝေါ်ကြသည်။
မူလတန်ဆောင်းကြီးမှာအင်းဝပျက်ခါနီး၊ ကသည်းတို့
နှင့်တိုက်ပွဲတွင်ကသည်းတို့ဖီးရှို ပျက်ဆီးကြ၍ နောက်
ဆက်လက် ဆောက်လုပ် ပြသန်နှင့်ကိုးကွယ် ကြလေ
သည်။

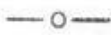
သားပန်ဘုရားသရိုင်းသွဲ့တေးထပ်
ဂဝ = ပေါ်။

အောင်မြေလောကစေတီကြီး၏ မနီးမဝေးရှေ့ပြုဖွာ
ရောနဖူးကမ်းသာသာမှာ။ အသောကရာဇာ တည့်ခွဲဦး။
မုဋ္ဌော - ဇ - ဆူပါအဝင်။ သုံးဘုံထွတ်တင်ခြောက်ရောင်
ဝေလို မြူး၊ နုရပတိစည်သူမောင်းမငယ်သည်။ သားဆု
ပန်ရွယ်ရှိတင်ဖူး၊ သဒ္ဓါဇောဝင်ကြည်လင်နူးလို၊ အမြတ်
အထူးကိုးကွယ်ရှာ။ ထိုကြောင့်မယ်နှင့်မြတ်ထွတ်ထား
ကို။ သားပန်ဘုရားထင်ရှားရွှေဘွဲ့သာ၊ လိုရှိသမျှဆုပန်
ထွာလျှင်၊ မကြာမတင်ပြည့်စုံရဟု။ ကိုယ်တွေကြိုကြရှေး
သူများစွာ၊ ပြောဆိုထောမနာ၊ တဘန်ဆင့်တဲ့ရွှေဘွဲ့သာ
မှာ၊ သဘန်ဝေါဟာထင်ရှားပါစွလေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကို အဓိပ္ပာယ်
ဘေဒ်ပြချက်။

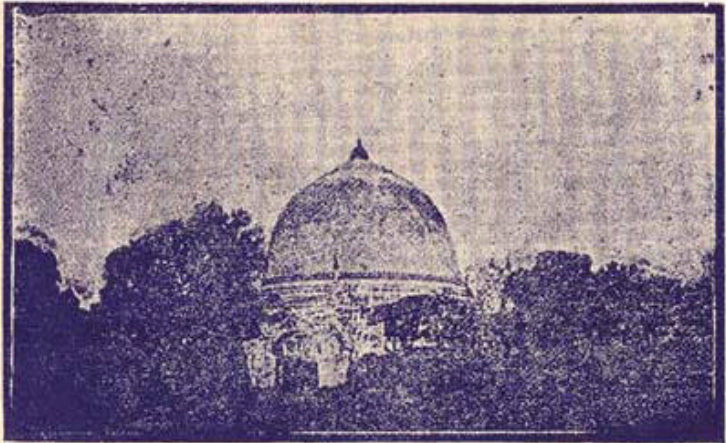
စစ်ကိုင်းမြို့မြစ်နဖူးတွင် ကျောက်စေတီဟုခေါ်ဝေါ်
ကြသော၊ ထိုးတော်ဘုရားကောင်းမှုအောင်မြေလောက

စေတီတော်ကြီး၏ အရှေ့ဘက် မနီးမဝေးတွင် မုဋ္ဌော
 ဇေယျအဝင်ဖြစ်သော။ သိရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးကောင်းမှု
 စေတီတဆူရှိ၏။ ထိုဘုရားတွင်နရပတိစည်းပူမင်းကြီး
 ၏မိဘုရားငယ်တပါးသည်။ သားဆုကိုပန်ရာသားရသ
 ဖြင့်။ သားပန်ဘုရားဟုထင်ရှားစွာရှိ၏။ နောက်လည်းများ
 စွာသောသုတို့ သားဆုပန်ကြရာ သားသမီး ရကြသော
 ကိုယ်ထွေကြိုသူများအထင်အရှားပြောဆိုကြ၏။ နောက်
 ဆုံးခေါ်ဝေါ်ကြသောအမည်၌ တော်မှာသဘန်ဘုရားဟု
 တွင်၏။ သဘန်ဟူသောအမည်ပင်လျှင်ကာလကြာရှည်
 ထုပြီဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်။ ရှင်မဟာ သီလ
 ဝံသ၏ရတနာဗိမာန်ကျောင်းကျောက်စာမှာပင်။ သဘန်
 ဘုရားမြောက်ဝယ်ကျောင်းတည်ရာကို ရေးသားခဲ့သော
 ကြောင့်။ ကြာရှည်သည်ကို သိရသည်။ နှစ်ပေါင်း-၄၀၀
 ကျော်ပြီဖြစ်သတည်း။

**မင်းကွန်းဘုရားကြီးနှင့်ခေါင်း
 လောင်းတော်ကြီးခြင်္သေ့၊ တော်ကြီး
 သမိုင်း၌ ထေးထပ်-၈၀-ပေါ်။**

အမရပူရရွှေပြည်ကြီးကို၊ ထီးနန်းကနုကံစိုက်တည်
 ထောင်း၊ ဗျာသိုက်ဝင်တဲ့ ထွတ်မင်း ခေါင်သည်။ ကုန်း
 ဘောင်ရွှေတိုနေ့နွယ်ရင်း၊ ဇမ္ဗူပစ္စုတ်ခရာစင်းနှိပ်တယ်။
 ကိုးတော်အာဟိန်ဘုန်းပွင့်ထိန်ထိန်ဝင်း၊ တထောင့်တရာ

ဇေဂ-ခုတည်
သာလွန်မင်းတရားကြီးကောင်းမှု
ရာမေဏိဂူဌာ-ကောင်းမှုတော်ကြီးပုံ။

ငါးဆယ်ပေါ်မှာ၊ နှစ်ချစ်နွန်းကျော်ကောဝိန်တွင်း၊ မင်းကွန်း
 ပုထိုး ငါးမာရ်ရှင်းကို၊ ရွှေအုတ်မြစ်ခင်း တည်တော်မူ၊
 ခြင်္သေ့ ညီနောင် အံ့မဆုံးတယ်၊ ကြီးမြင့် ကျောက်ကုန်း
 တောင်ပေါင်း-၄၀-တွ။ ခေါင်းလောင်း တော်ကြီးတူ
 မတူသည်၊ ကျွန်းလုံးချိန် ဆုတော်သံ ခတ်မျှ၊ အရပ်
 အောင်ပအဝဩဇာ၊ အဝန်း သုံးပြန်ပါ၊ စေတီတော်
 ခြင်္သေ့ တော်ကြီးဟိတ်ဩဘာ၊ ခေါင်းလောင်းတော်ကြီး
 ဟိတ်ဩဘာသည်၊ ငါးလောင်သာသနာ တိမ်ဘူးဆိုစို့၊
 လေး။

**အထက်ပါစားထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ်
 ဘော်ပြချက်။**

အမရပူရမဟာရာဇဋ္ဌာနီ နေပြည်တော်ကြီးကိုအာဇီ
 ကမ္ဘီက၊ လက်မွန်မဆွ၊ ပဋ္ဌမတည်ထောင် ဖန်ဆင်းမင်း
 ထက်မင်း ဖြစ်တော်မူသော၊ ဘိုးတော် မင်းတရားကြီး
 တုရားသည်၊ ၁၁၅၂-ခုတွင် မင်းကွန်းပုထိုးတော်ကြီး
 ကိုတည်လုပ်တော်မူ၍၊ ကျောက်ကုန်းထိအတောင်-၄၀
 အမြင့်ဆောင်သောခြင်္သေ့ကြီး-၂ ခုနှင့်တကွ၊ အစောက်
 ၁၅-တောင် အဝအချင်း ၁၃-တောင် ရှိသော ခေါင်း
 လောင်းတော် ကြီးများကို တည်လုပ်တော် မူခဲ့သည်မှာ
 သာသနာ-၅၀၀၀-မတိမ်မကော် တည်ထွန်း ရစ်လိမ့်
 မည်ဟုဆိုလိုသည်။

ဤဗြဲခြင်ဝေခံ နှင့်ခေါင်းလောင်းကို ရာဇဝင်အရရှင်းလင်းပြဆိုချက်။

ရာဇဝင်တွင်ခြင်ဝေခံကြီးအတောင်-၆၀-ဟုဆိုသည် ဦးခေါင်းအစွန်းထိတိုင်တာချက်ဖြစ်သည်။ တေးထပ်မှာ ကျောက် ကုန်း ထိ အတောင်-၄၀-ကို သာ ရေး သား ထားလေသည်။ ခေါင်းလောင်း တော်ကြီးမှာ စောက် ၁၃-တောင်-၁-မိက် -၄-သစ်ရှိ၍၊ အဝအချင်း-၁၁ တောင်-၄-သစ် လုံးပတ်-၃၃-တောင် တမိက်လေး သစ်ဟု ပြဆိုချက် ရှိသည်။ ကြေးချိန်မှာ ပိဿာချိန် ၅၅၅၅၅-ဖြစ်၍ငါးသောင်းကျော်သာဖြစ်၏။ လူတိုင်း လိုလိုပင် မှားပြောလေ့ရှိသော၊ မမင်းဖြူ မှန်မှန်ပြော၊ ဟူသော အဆိုနှင့်-၅၅၅၅၅-ပိဿာချိန် ငါးသိန်း ကျော်ဟူသောအမှတ်မှားကိုမယူအပ်။ ရာဇဝင်မကျမ်း သူတို့စကားမျှသာတည်း။

ဤခေါင်းလောင်းတော်ကြီးကို၊ ယခုတည်ရှိသောနေ ရာမှအရှေ့ ဧရာဝတီမြစ်တဘက် ယခုနန်းတော်ကျွန်း ခေါ်တွင်သောအလယ်ကျွန်းမှာ သွန်းလုပ်ပြီးပြေမှအနောက်ဘက်သို့ ဆွဲဆောင်ယူပြီးလျှင် တင်ထူတော် မူသည်။ ယခုအချိန်မှာ ကန္တာပေါ်တွင် အကြီးဆုံးခေါင်းလောင်း ကြီးဟုပြောဆိုကြ၏။ ၎င်းထက်ကြီးသောရုရှားပြည်က ခေါင်းလောင်းကြီးမှာ ပျက်စီးသွားပြီဟု ပြောဆိုကြ၏။ ခေါင်း လောင်းတော် ကြီး က မြောက် မှာ ဟော မိ

တုရားနှင့်ကြီးတော်မင်းသားဘဝကတည်ခဲ့သော ရှင်
ဖြူတုရား။ ၎င်းတုရားကိုလူအများပင်မြတ်နိုးတန်တုရား
တုခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ ဂုဏ်တော်ကြီးတောင်ဘက်မှာလည်း
ဂုဏ်တော်ကြီး နမူနာပုံနှင့်။ ပါဒနက်သန် စေတီတော်
လည်း ထိုးတော်တုရား ကောင်းမှုတော်များပင် ဖြစ်သ
တည်း။

ပြာပုံတောင်

နံကိုင်းတုရားရှင် ရှိသောတောင်ကိုနံကိုင်းတောင်ခေါ်
သည်။ ၎င်း၏မြောက်ကတောင်ကိုပြာပုံတောင်တွင်သည်
အပိတစော်ဂူ။ သိဒ္ဓိဗလစော်ဂူ။ ပရဟိန္ဒ မည်သော
စော်ဂူစသော-၅၀၀-တို့၎င်း။ ဇာနုလက္ခဏမည်သော
ရသေ့။ အညကိစ္စမည်သောရသေ့။ ပိတ်နာရ-ရသေ့။
နန္ဒသုခရသေ့ စသော ဗာဟိုရ-ရသေ့ တို့သည်။ တုရား
သခင်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူရာအရပ်မှ။ ဓာတ်တော်များကို
မရခဲ့သဖြင့် တေဇောဓာတ်လောင်ရာမှ ပြာတို့ကိုယူခဲ့၍
ထိုပြာတို့ကိုစေတီတည်သဖြင့်ပြာပုံတောင်တွင်၏။

သေလာကီရိ-ဘီလူးတောင်နှင့်

ဆူဆွဲသယတောင်ညွှန်း။

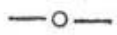
ပြာပုံတောင်၏အနောက်တောင်တောင့်တွင် လေးလုံး
သောတောင်ကို သေလာကီရိဟုခေါ် သည်။ ထိုတောင်၌
နွယ်ငန်းပင်လည်းရှိ၏။ နွယ်ရွှစင်မည်သော ဆေးပင်

နတ်ဆူတောင်အညွန့်း ၊

ဣန္ဒြေသယတောင်ကား-၃ လုံးရှိ၏။ အလည်တောင်
 ခွဲဝရုဏဟာရီမည်သောဇော်ဂျီတဦးသည်ဓာတ်-၄-ပါး
 နှင့်တကွ လမ်းအဆုံးသို့ရောက်၏။ ထိုဝယ်ကျောက်ဂူ
 လိုက်ကြီးနှင့်နေ၏။ တရံရောအခါ ထိခွဲရာဖိ တိုင်းပြည်
 တွင်၊ တပင်တိုင်နန်းနှင့်ထားသော။ ဘိန္နရောမင်း၏သမီး
 တော်။ စိတ္တရံသီအမည်ရှိသောမင်းသမီးကို။ ၎င်းဝရုဏ
 ဇော်ဂျီသည်။ ဆေးတန်ခိုးနှင့် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်ယူ
 ဆောင်၍၊ ကျောက်ဂူတွင်ထားလေ၏။ ဝရုဏဇော်ဂျီ
 လည်း၊ စိတ္တရံသီမင်းသမီးကို၊ နှစ်သက်စေခြင်းငှါ၊ ဆေး
 တန်ခိုးဖြင့်၊ ၎င်းတောင်မြေဝံဘလုံးသောတောင်ထိပ်ဝယ်
 နတ်ဗိုမာန်တည်သကဲ့သို့၊ စိတ္တရံသီအမည်ရှိသောမင်း
 သမီးနှင့်ဝရုဏဇော်ဂျီနေသောကြောင့် နတ်ဆူတောင်
 တွင်သတည်း။ ထိုတောင်ခွဲဆေးမျိုးကျောက်မျိုးအလွန်
 များ၏။ ၎င်းတောင်အရှေ့ နတ်ရေကန်ရှိ၏။ ထိုနတ်ရေ
 ကန်အောက်-၃-တောင်-၄-တောင်ခန့်တွင်၊ ကျောက်
 ယောက်သွား ရွှေရောင်ငွေရောင်ရှိ၏။ ၎င်းနတ်ရေကန်
 တောင်လယ် တခင်းခန့်တွင်၊ ၅-တောင်-၆-တောင်
 ထူးသော် မြေထဲတွင်နွယ်၍သီးသော ကျောက်ဖရုံများ
 စွာရှိ၏။ ၎င်းတောင်မြောက်ဘက်က ပုညရှင်တောင်ရှိ
 သတည်း။

စစ်ကိုင်းထူပါရုံဘုရားသရိုင်းဘွဲ့ တေးထပ်. ၈၀. ပေါ်။

မြန်မာ့ရွှေသည့်၊ ရွှေအင်းဝစံ ရှင်၊ နရပတိမြတ်ထွတ်
တင်သည်၊ မာရ်လွတ်စင် ရောင်ကြွား၊ ရှစ်ရခုခြောက်
ကောပိန်မြဲတယ်၊ ထူပါရုံကောင်းမှုတည်ထား။ မင်းစံ
ညွန့်သေလာဘေ့မှာ၊ လကျာမြေထင်ရှား၊ ဇရာရေသွင်
မြဲသားလိုပ၊ နဖူးဖျားကမ်းငူ၊ တရာနှင့်သုံးဆဲ ငါး၊ မိုးယံ
ဖျားမြင့် ရွှေဥာဏ်လူ၊ လူနတ်ဦးခိုက် ထွက်ထွက်ဆု
သည်၊ လောကမှန်လူပေါင်းလို၊ ကိန်းအောင်းစံပကြည်
နူးစသွယ်၊ တင့်ထူးလွန်သပ္ပာယ်၊ ခြောက်ရောင်မြို့လို
ကိုးဂုဏ် ကြွယ်တယ်၊ ပြိုင်နှိုင်းမဆွယ် ထူးမြတ်ပုထု
လေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် ဘေဉ်ပြချက်။

သက္ကရာဇ်-၈၀၄-ခုတွင်မင်းဖြစ်တော်မူသောအင်း
ဝနရပတိမင်းကြီးသည်-၈၀၆-ခုတွင်သံတောင် ၁၃၅
ပမာဏရှိသောထူပါရုံစေတီတော်ကြီးကို တည်တော်
မူသည် ထူပါရုံဘုရား ထီးတင်ရေစက် သွန်းတော်မူ
သောအခါ ဆင်မြင်းမိုတ်ပါ ကူးနှိုင်းအောင် အင်းဝနှင့်

စစ်ကိုင်းဧရာဝတီမြစ်ကြီးကိုဖြတ်ကျော်၍ကောင်းကင်
ကြိုးတံတားကြီးကိုခင်းတော်မူသည်။

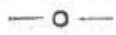

မြန်မာတို့ဆောက်လုပ်သော ဧရာဝတီ
မြစ်ကူးကြိုးတံတားကြီးကို ဖွဲ့ဆိုသော
သခင်ထွေးဧချင်းမှကောသံနှူတိချက် ။

ဘုရားထူပါ။ စွယ်လကျာဟု၊ ရတနာမျိုး၊ ရှင်တော်
မိုးဖြင့်၊ ပုထိုးကျောင်းဂူ၊ တည်တော်မူမှ၊ ရှေးတူတေး
လောင်း၊ မကြံတောင်းတည့်၊ မြစ်ကြောင်းနှစ်ဘက်၊ ခံသေ
နှက်၍၊ ကျည်းရွက်လျှိုခတ်၊ သံတိသတ်လျက်၊ ရဟတ်
စက်ချား၊ ယန္တရားတိုင်ရှင်၊ ရေကောင်းကင်ဖြင့်၊ သွယ်
ငင်ကြိုးချား၊ တံတားအချင်း၊ ခတ်အောင်ခင်း၍၊ သံလျင်း
ရထား၊ ထွန်းခွားဝန်တင်၊ မြင်းဆင်သင့်ကူး၊ အထူးထူး
တည့်၊ ပေးကျူးပေးသီး၊ ပေးကြီးအဘူ၊ ပေးတော်မူမှ၊
သည်းအူရင်သွေး၊ တသွန်မွေးသား၊ သားထွေးသားလတ်။
ကျိုင်းယောင်ထွတ်နှင့်၊ ကြင်ဆွတ်မညီး၊ သားတော်ကြီး
ကို၊ စောထီးကြိဌန်း၊ ကိုယ်စားမှန်း၍၊ ရွှေနန်းပွင့်ရိုး၊
ရှင်ချစ်ဘိုးလျှင်၊ ရန်မျိုးပယ်သင်၊ ဘိသိက်တင်သည်၊
ရေစင်တည့်မြောက်သဇွေး၊ ။ လေည်းယင်ယင်အေး၊

ထူပါရုံဘုရားအတွင်းတရုတ် ၇၀၀ ကျော်တို့အရေးပုံ။

သက္ကရာဇ်-၁၀၂၃-ခုတွင် မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်
 တော်မူသော ပြည်မင်းတရားလက်ထက်၊ မြန်မာပြည်
 တွင်းသို့ပေါက်မြောက်လာသောတရုတ်တို့ကိုတိုက်ခိုက်
 နှင်ထုတ်တော် မူလိုက်သဖြင့်၊ တရုတ်တို့ဆုတ်ခွါထွက်
 သွားကြရသည့်နောက်၊ မြန်မာမင်းထံသို့ လျက်ရှိသော
 ရုံးသို့ဦးတည်သွား ကျွန်တို့ကို သစ္စာတော် ပေးမည်ဟု
 ထူပါရုံဘုရားသို့ ခေါ်ခဲ့ရာ၊ မိုင်းဆည်စားသည် သတ်
 မည်အထင်မှားသဖြင့်၊ ရဲမက်တော်တို့လက်မှခါးကိုလှ
 ခွဲချက်သည်။ အများပင်ထံပါးသေပျောက်လေ၏။ အခြား
 တရုတ်တို့လည်း ခါးကိုလှခွဲ ခုတ်ကြလေ၏။ နောက်မှရဲ
 မက်တော်များဝန်းရံ၍ ပစ်ခတ်လုပ်ကြံ ကြလျှင် တရုတ်
 အမတ်-၆၀-နှင့် တရုတ်-၇၀၀-ကျော်တို့သည် ထူပါရုံ
 ဘုရားတွင်းဝယ်ရဲမက်တော်တို့လက်တွင်ဆုံးချေ၏။

အောင်မြေလောကဘုရားသမိုင်းခွဲ တေးထပ်-၈၀-ပေါ်။

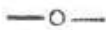
ကွာပိန်ဆူဇိန်တာရိန္ဒမာမာဗိန်တမျှတေဇာရောင်၊
 အမရပူရရွှေပြည်ထောင်သည်။ ကုန်းဘောင် နွယ်တော်

မြောက်ဆင့်ထီး၊ မြမန်းဂီရိစက်ရိပ်ခိုတယ်။ အောင်စည်
 ပဟိုရ် ကျန်းလုံးငြိမ်းမျှတည်း။ ပြည်ပြည်မင်းတို့ပတာ
 ပျော်တယ်။ ဘိုးတော်အာဟိန်သိုက်ရကျိုး၊ မဟာသဘာ
 ကထာမိုးလို၊ ချီးချီးတောက်ပ ထိန်ထိန်ဆူ၊ စံအိမ်ရာ
 တော်မင်းစံညွန့်မှာ။ မြောက်သွယ် ရောင်ကွန့် စေတီ
 တည်တော်မူ၊ အောင်မြေလောက ခွဲတော်ငှူတယ်။
 ဝှဖွဦးဦးကောပိန်ရမှာ၊ သေလာဣန္ဒက ကျောက်အုတ်
 ရတနာ၊ ပြုပြင်တည်ခဲ့ ပါ။ နတ်လူကိုးဘို့ထံခိုးဖြာသည်၊
 မညှိုးလျှ ဝါထွန်းလင်းပါလိမ့်လေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကဏ္ဍအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်၊

ဆန္ဒပေါက်မအရံရသော ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး
 ဘုရားသည်၊ အလောင်းမင်းတရားကြီးဘုရား၏ဘုရား
 ခေါင်ကြီးမှ ဘွားမြင်တော်မူသော၊ ပဉ္စမမြောက်သား
 တော်တပါး ဖြစ်တော်မူ၍၊ ခမည်းတော်ဘုရားနောင်
 တော်ဒုတိယ စစ်ကိုင်းမြို့တည်မင်းတရား၊ နောင်တော်
 တတိယ အင်းစံမြို့တည် ဆင်ဖြူရှင် မင်း တရားတို့
 လက်ထက်တော်များမှာ၊ စားကြေးမြို့ရွာဆောင်ယောင်
 ခမ်းနားများဖြင့် တင့်တယ်စွာ စံနေတော် မူခဲ့ ရသော်
 လည်း၊ ဆင်ဖြူရှင်ဘုရားသားတော်စဉ့်ကူးမင်းလက်
 ထက်တွင် ဘထွေးတော် မင်းသားကြီးများကိုဆောင်
 ယောင်ခမ်းနားကျေးကျွန်အပင်းအသင်းကိုရှုတော်မူ၍၊

ပခုမင်းကိုစစ်ကိုင်း၊ ဝုခန်းမင်းကိုပင်းယ၊ ပင်းတလဲမင်းကိုရွာသစ်ကြီးသို့ ပြီးလျှင်ထားလေသည်။ ၎င်းနောက် စေဉ်ကူးမင်းသည် အညာထိဟတောဘုရားသို့ ထုရားဖူးထွက်တော်မူခဲ့ကံ၊ သမန်းပေါင်းခါးရွာသို့ အပို့ခံရသော နောင်တော်ဘုရားကြီးသားတော် ပေါင်းကားစားသည်။ ထီးနန်းကို အတင်းတိုက်ခိုက်စီးနှင်း၍ - ၇-ရက်မျှမင်းဖြစ်ပြီးနောက် ထိုးတော်ထုရားသည် ကျေးဟောင်းကျွန်ဟောင်းများကို ရုံးဝုတော်မူ၍ ပေါင်းကားစားကို နန်းမှ ချပြီးလျှင် အင်းဝထီးနန်းကို တက်သိမ်းစံပယ်တော်မူရာ ၁၁၄၄-ခုတွင် မိမိအကျယ်ချုပ်စံနေတော်မူခဲ့ရသော စစ်ကိုင်းအိမ်တော်ရာဝယ် အောင်မြေလောကဟူသော ဘွဲ့တော်ဖြင့် ကျောက်စေတီကြီးကို တည်တော် မူခဲ့သတည်း။

**အဘယဓေတီဘုရားသမိုင်းဘွဲ့
ထေးထပ် ၈၀ မော်။**

ရှစ်ရာလေးဆယ်နှစ်ခန့်မှ၊ ပေါ်ထွန်းအဘယမြတ်စေတီ၊ ခြောက်ရောင်မိုးလို တန်ခိုးခြည်သည်၊ မညှိုးရံထိ ထိန်ထိန်ဝင်း၊ ငါးဆယ်နှစ်ရှစ်မြင့်သင်္ချာဝယ် ၊ ကြီးထွေးစေအေးဖျိုးစင်လိုရှင်း၊ ရတနာပူရ ရွှေဝတ်တယ်၊ တေဇထက်မြန် ထိပ်ခေါင်နင်း၊ ဇမ္ဗူလွန်ကျော်ပေါ်သတင်းနှင့်၊ ၊ တရားမင်းတို့ကန်တော့ခံ၊ ဒုတိယ မင်းခေါင်

တည်ခဲ့ ထား၊ သုံးသု ကျော်ကြားဘုရားဓာတ်မွေစံ။ တေ
ဇာန္တန်းလို ထွန်းတောက်အောင်သည်။ ဘေးဒဏ်ရန်မာရ်
ပယ်ပျောက်ကင်းသတဲ့၊ လူနတ်ခပင်းဝပ်စင်းကြိမ်ကြိမ်
ရှိခိုးညွတ်ခနိပ်၊ တန်ဆောင်မာသဂုဏ္ဍမိန်ဝယ်၊ ပွဲတော်
ကထိန်အုဒါန်းခါပလေး။

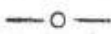
အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

ရတနာပူရအင်းဝရွှေပြည်ကြီးတွင်သက္ကရာဇ်-၈၄၂
ဝယ်။ မင်းဖြစ်တော်မူသောဒုတိယမင်းခေါင် ဘုရင်မင်း
မြတ်သည်။ အဘယစေတီတော်ကြီးကို၊ ၅၈-တောင်
အမြင့်ဆောင်၍၊ သက္ကရာဇ်-၈၄၂-ခုတွင်ပင်တည်တော်
မူသည်။ ဖူးမြင်ဆည်းကပ်သူတို့အား ခပ်ထိမ်းဘေးဒဏ်
ရန်မာရ် အပေါင်းတို့ ကင်းလွတ်စေ တတ်သောဘုန်း
တော် တံခိုး တော်လည်း ရှိတော်မူ၍ တန်ဆောင်မုန်း
လပြည့်သရဒအခါဝယ်ကထိန်ပွဲတော်ကြီးများကိုကျင်း
ပအုဒါန်းလေ့ရှိခဲ့ကြသည်ဟုဆိုလိုသတည်း။

ရတနာပူရ ဆင်များရှင်ဘုရား သမိုင်း ညွှဲ-တေးထပ်-၈၀-ပေါ်။

ရစ်လည်ရေညိုသီတာခသည်။ ရတနာပူရ ရွှေဝစ်၊
တမ္ဗဒိပမြန်ထိပ်ပန်ဝယ်၊ ရင့်သံသန္တာအာဏာမိ။ ဗဒ္ဒျ၊

မှပွားမြင်တော်မူသောသားတော်၊ အသစ်ယာစောယွမ်း
 မင်းသည်၊ သက္ကရာဇ် ၆၇၇-ခုတွင်စစ်ကိုင်းမှမြောက်
 တက္ကားကိုမင်းမူလျက်စစ်ကိုင်းကို ဇေယျာပူရမြို့တော်
 သမုတ်ပြီးလျှင် ခမည်တော်နှင့်အပြိုင် မင်းပြုတော်မူ၏။
 သီရိအသစ်ယာဟူသော အမည်ကိုလည်း ခံတော်မူ၏။
 သားတော်သို့တော်ကား မိဘုရားကြီးတွင်၊ သို့တော်
 မိုးမင်းကိုတော်ကြီး(၁) မောင်တော်ကျစွာမင်း(၁)ညီ
 တော်နော်ရထာမင်းရဲ(၁) ညီတော်တရားဇော်(၁)
 ပေါင်း-၄-ပါးတည်း၊ သက္ကရာဇ်-၆၈၈-တွင်ထောင်
 သင်းအရနှင့် မြင်း-၉-သင်းဖွဲ့တော်မူ၏။ ၆၈၂-ခုနှစ်
 စင်္ကြံကျောင်းကို ဆောက်လုပ်တော်မူသည်၊ ၆၈၄-ခု
 တွင်နတ်ရွာခံတော်မူ၏။

(၂) တရားဇော်ကြီး-မင်းအကြောင်း

သက္ကရာဇ်-၆၈၄-ခုကဆန်လတွင်အသစ်ယာစော
 ယွမ်းမင်း နောင်တော် တရားဇော်ကြီးသည် ညီတော်၏
 မိဘုရားနှင့်နန်းတက်တော်မူ၏။ (ထိုမင်းကံသားအသစ်ယာ
 စောယွမ်း မယ်တော်တွင် ပါရင်းအထက် သားတည်း။
 ပင်းယထီဟသူမင်း၏သားဟော်ရင်းမဟုတ်) မင်းဖြစ်
 တော်မူလျှင် အရှေ့သာသနာကျောင်းကို ဆောက်လုပ်
 တော်မူ၏။ နန်းစည်းစိမ်-၁၄-နှစ်၊ သက္ကရာဇ်-၆၉၈-ခု
 တွင်သားတော် ရွှေတောင်တက်သည်။ မိဘုရားငယ်တို့

လည်းယုတ္တိမရှိ၊ သင့်အောင်သာ ကြံစီမှတ်ယူတော်မူကြ
 ပါတုန့်၊ ။ ဤစေတီတော် ကြီးမှာ မူလက (ရတနာ
 စေတီ)ဟု ခွဲတော်ရှိခဲ့ရာ သက္ကရာဇ်- ၈၄၇ ခုတွင်
 ငလျှင်ထွပ်၍ပြိုကျသဖြင့်၊ ဒုတိယမင်းခေါင် မယ်တော်
 အမိတ္တသီရိမိတုရားကြီးသည် ဆင်ရုပ်အများ ဝန်းရံကာ
 ထပ်မံတည်လုပ်တော်မူသဖြင့် ဆင်များရှင်ဘုရားဟုခွဲ
 မည်တော် ပြောင်း၍ခေါ်ကြသည်၊ ။ တေးထပ်တွင်
 ဗဒ္ဒျုဆိဒ္ဓရမုနိမြို့သည်၊ ဆိုသောစကားအရ ကိန်းခန်း
 အလျောက်သက္ကရာဇ်မြို့ပုံကိုပြဆိုပေအံ့၊

**မိုးညှင်းမင်းတရားကြီး
 သက္ကရာဇ်ဖြူခြင်းအကြောင်း။**

သက္ကရာဇ်- ၇၉၉-ခုတွင် ပြည်မြို့မှ ပြန်လည်တော်
 မူခဲ့ရာ နယုန်လပြည့်နေ့ ရတနာပူရသို့ ရောက်တော်
 မူသည်။ ရွှေနန်းတော်သို့ရောက်တော်မူလျှင်၊ ပြည်ထဲရေး
 ရာရှိသည်တို့ကို ဝိဇ္ဇကတ်ဗေဒင်တတ်သော ဆရာတော်
 အပေါင်းနှင့် တိုင်ပင်တော်မူသော်၊ စာကြို သူမြတ်၊ မင်း
 ကျောင်းသူမြတ်တို့က၊ ယခုသည်၊ ဗဒ္ဒျုဆိဒ္ဓရမုနိကိန်း
 ရောက်ပြီဖြစ်သည်၊ မမြို့ချေသော်မသင့်လျှော့သည်ကို၊
 မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း သက္ကရာဇ် မြို့ကိန်းရောက်၍
 မမြို့သော် အပြစ်အတိတ်သို့ရှိသနည်းဟု၍ မေးတော်မူ၏။
 ပညာရှိတို့ကလည်း မြို့ကိန်းရောက်၍ မမြို့ချေသော်ပြည်

ရွာမငြိမ်မသက် သက္ကသဝါတို့ မချမ်းသာကုန် ဟူ၍ သင်္ကေတကျမ်းဆရာတို့မှာကုန်သည်ဟူ၍လျှော်ကုန်၏။ ယင်းသောအခါ ရာဇသင်္ကြံ လျှော်သည်။ အထက်က သက္ကရာဇ် ဖြူသောမင်းတို့သည် သက်တော် မရှည်ချေ ဖြူသောနှစ်တွင်ပင်အနိစ္စရောက်တော်မူသည်ဟူ၍လျှော် ၏။ မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ခပ်ထိမ်းသော သက္ကဝါ အပေါင်းတို့ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်မည်ကိုသိမြင်လျက် ငါသို့သော မင်းသည် သေဘေးကို ကြောက်၍ ဖြိုက်နိုး ရောက်လျက်မမြို့ချေသော်ကမ္ဘာမကျေသ၍ ဥဒါန်းမော် ကွန်းမြစ်ရစ်တော့မည်ဟူ၍မိန့်တော်မူပြီးလျှင်၊ ပိဋကတ် ဗေဒင်တတ်သောပညာရှိ အပေါင်းတို့နှင့် တိုင်ပင်တော်မူ ၍၊ တောင်ပလူမြော်အင်းဝမြို့တောင်၊ လဟာပြင် ငွေစင် ဈေးအရပ်၌၊ မဏ္ဍပ်ကြီးစွာဆော်တော်မူ၍၊ မင်းမိဘုရား မင်းသားမင်းမြေးမင်းဆွေ မင်းမျိုးစသော၊ မှူးမတ်ဒိုထံ ပါတို့နှင့်တကွ၊ ထီးဖြူကနုနုနှင့်ကျင်းပလျက်၊ ရွှေငွေ ရတနာဆင်မြင်း ကျွန်ကျေး ကျွဲနွား အဝတ်အစားစပါး ထန်ရေ စွန့်ကြဲတော်မူ၍၊ အဓိမာသဟောင်းသက္ကရာဇ် ၈၀၀ ပြည့်တွင် ၇၉၈-ခုကိုချေ၍ အကြွင်း ၂-ခုတည် ထားတော်မူသည် — သို့ရာတွင် ထိုသက္ကရာဇ်တို့ကို တိုင်းပြည်က မသုံး၍ ယခုတိုင် ဆက်လက် တည်ရှိ သတည်း။ သက္ကရာဇ်တို့ကိုဗေဒင်ပညာရှိများသာ တွက် ချက်ရာ၌အသုံးပြုကြလေသည်။

ခါဝဲတောင်ပေါ်သန္တာစေတီ ဘုရားသရိုင်းဘွဲ့ တေးထပ် - ၈၀ - ပေါ်

တက်တက်တူချိုအေးနှင့်၊ ကြီးရင့်ကြွေးထွန်းသံသာ။
ခါမင်းဇာတ်ဖြစ်ခါဝယ်၊ ကျွက်စားရာဌာန၊ စိန်းညှိလဲ
မြရည်မှောင်တယ်၊ ခါဝဲတောင်တွင်ရင်းမူလ၊ ကျန်စစ်
သားဇမ္ဗူကျော်တယ်၊ ပေါက်ကန်ပျော်ရာစ၊ သာသနာ
ရောင်ရှိန်ကြွ၊ ပြောင်ထိန်ပစေဌ၊ ထိုတောင်မှာ ထည်ခွဲ
ထား၊ စစ်သားနာမမြတ်စိန္တေယာ၊ ဖြင်မုဋ္ဌောလို သမုတ်
ပါသည်။ ရွှေဘွဲ့သညာနှောင်ဆင့်ပွားလို၊ ထင်ရှားကျော်
ထွသစ္စာစေတီ၊ လူနတ်တင်ဦးချီ၊ လေးရာကျော်မော်
သက္ကဋ်မှာ၊ ပွင့်ဦးစချီသရိုင်းလာပလေး။

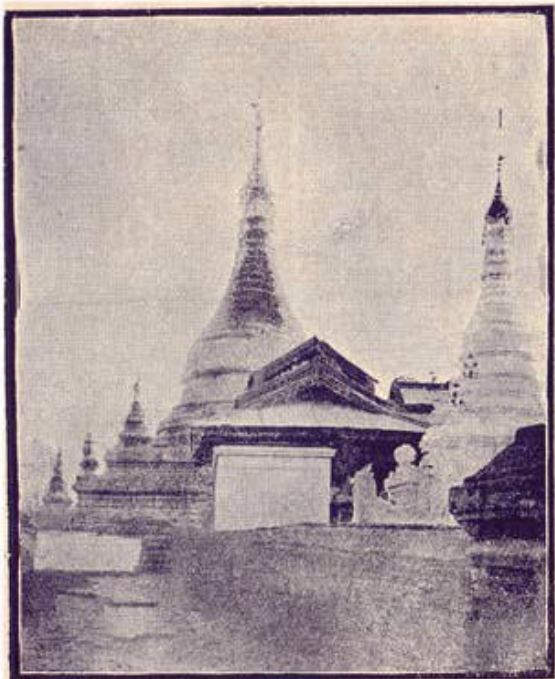
အထက်ပါ တေးထပ်ကို အဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်၊

ဂေါတမဘုရားသခင်နှစ်ဦးကာလသမယက။ ပါရမီ
တော်ညှိုးခိုက်မိ၊ ခါဌာန်မျိုး၌ဖြစ်တော်မူရာကျင်လည်
ကျက်စားရာဌာနဖြစ်သော တောင်ကို ခါဝဲတောင်ဟုအ
မည်ဖြစ်ရစ်သတည်း။ ထိုတောင်ဝယ် သက္ကရာဇ် ၄၂၇၃
တွင်အမိမဒ္ဒနာဂုဏိရာမမြည်ကြီးကိုအစိုးရတော်မူသော
ထီးလိုဏ်ရှင်ကျန်စစ်မင်းကြီးသည်။ စေတီတော်ကြီးကို

တည်တော် မူရာ - မူလအမည် ဘွဲ့တော်ဟောင်းကား (စစ်သားဘုရား)ဟူ၍ သမုတ်တော်မူ၏။ ကာလနှောင်း သဖြင့် ပြောင်းလဲသော အမည်တော်မှာမူ သစ္စာစေတီ ဟူထင်ရှားပြန်၏။ စစ်ကိုင်းမုဋ္ဌော နှင့် ဆူတွင်ပြင်မုဋ္ဌော တဆူအဝင်အပါဖြစ်တော်မူသတည်းဟူလို။

**ဓဇ်ကုဋ်းမြို့ ပေါက်ပေါက်တန်း
ပန်းတောရပ်ရှိ မဟာဓဇေတီ ဆူရား
သမိုင်းဆွဲတေးထပ်-၈၀ ပေါ်။**

အင်းဝပျော်စံ ဆုန်းကျော် ညီတယ်။ မင်းဆွေ နုရပတိ နန်းကြော့ရှင်၊ ဇေယျာမြို့ဦးပန်းတောတွင်သည်။ ဘုဒ္ဓိသန့် စင်ရပ်ဌာန။ သာသနာမြတ်ထွန်းလင်းကြာအောင်။ မဟာ စေတီတည်ရင်းအာဇာနည်ရှင်ရဲအခြေခံဆယ်ငါးချသာမှာ၊ အောင်ကိုန်း မင်္ဂလာခါတော်ရ၊ ရွှေငွေမြအုတ်ပနက်ချ လို့။ လူနတ်ဖူးကြသောသောညာ။ အချင်းတော်မှာရာပို စွန်းတယ်။ အဝန်းဘိနပ်သုံးရာမော်လို့ သာ။ မဟာစေတီ သမိုင်းလာကို၊ မြညောင်ဆရာဦးပုညက။ မှတ်သိစေကြ နောင်စဉ်အလာ။ မပျော်ရအောင်မှာ။ တေးချင်းရယ်လို့ မပေါ့သာ။ လွယ်ကူသေချာသိကြောင်းပါဘုရားလေး။

၄၂၇-ခုတည်
သန္တာစေတီဘုရားပုံတော်
ကျန်စင်မင်းကြီးကောင်းမွန်

အထက်ပါတေးထပ်ကဏ္ဍအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

ရွှေနန်းကြော့ ရှင်ဘုရင် နုရပတိသည်။ သဏ္ဍရာဇ်-
ဂဇိ ၃-ခုတွင် ရတနာပူရ အင်းဝရွှေနန်းထိမ်းမြန်းစိုးစံ
တော်မူပြီးနောက်။ ဇေယျာမြို့ပြီးပန်းတောရပ်ဝယ် သပ္ပာယ်
ထုတင့်ရှင်ပင့်သာသနာအစွန့်ရှည်စွာတည်စိပ်ငြိဟုသဒ္ဓါ
နှိုးဆော် တည်တော်မူခဲ့သော မဟာစေတီတုရားရှင်၏
ဘိနပ်တော် အချင်းကား သံတောင်တရာကျော် ဘိနပ်
အဝန်းသံတောင် သုံးရာကျော်ကို ဂဇိ ၅-ခုအခါဝယ်
ရွှေအုတ်ငွေအုတ်စိမ့်တည်ထားတော်မူခဲ့သတည်း။

ခါစတောင်ဘုရားအကြောင်း။

ခါစတောင်ပေါ်ရှိ သစ္စာစေတီမြောက်က-ခါစတောင်
ဘုရားမှာ မိုးညှင်းမင်းတရား တူမတော် သင်းကြီးမင်း
သမီးစိုးမင်းဝိမလာဒေဝီတည်တော်မူသတည်း။

စိုးမင်းဝိမလာဒေဝီအကြောင်း ရာဇဝင်စကား-မှာ။
တလိုင်းဘုရင် ဗညားရန်သည်။ တူမတော်စိုးမင်းဝိမလာ
ဒေဝီနှင့်ရုံဘက်တော်မူပါမည့်အကြောင်းကို။ ရွှေပန်းခိုင်။
ငွေပန်းခိုင်။ ရွှေတန်ဆောင်။ ငွေတန်ဆောင်။ အထူးထူး
သော ထည်မျိုးအုပ်မျိုးနှင့်။ ကန်တော့တော်မူရာ။ မိုးညှင်း
မင်းတရားလည်း။ ပြဿာန်သုံး ဆောင်ဆော်စေပြီးလျှင်။

တူမတော်ကို ဦးဆေးမင်္ဂလာပြုစေ၍၊ (သိရိပဝရမဟာ ဓမ္မရာဇဒေဝီ)ဟူသော အမည်ကိုခံစေတော်မူ၍၊ နိဘုရား ကြီးတို့၏အသောင်အယောင် ကြိုငြင်းရွှေ့ချက်ရှစ်စင်း ရွှေ ဝေါပေးတော်မူ၍၊ ကလိုင်းအမတ် မြန်မာအမတ် ဝန်းရံ ထျက်၊ မင်းဗညားရန်ဘောင်တော်မှာထိမ်းမြားဟော်မူ၏

တူမတော်သိရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇ ဒေဝီအကြောင်း ကား၊ မင်းခေါင်ကြီးဘထွေးတော်၊ ပုဂံစားသင်္ခယာနှင့် ဝတီးကတော် စောမင်းပုသမီးတို့သင့်ရာတွင်မြင်သည့် (၁) သားတော်မင်းရဲကျော်စွာ ခံစောရွှေခက် (၂) ဥဇနာခံတောင်ထက်မြင်းမှူး (၃) စုတုစားသင်္ခယာ (၄) နှမဘော်စိုးမင်းဝိမလာဒေဝီ (၅) ညီမအတုလ မဟာဓမ္မရာဇဒေဝီပေါင်းငါးပါးတွင်စိုးမင်းဝိမလာဒေဝီ ကို၊ တလိုင်းမင်းဗညားရန်သို့ပေးသည်။ ထို့ကြောင့် စိုး မင်းဝိမလာတည်ခဲ့သောခါဝဲတောင်ဘုရားကျော်စာခွံ၊ မင်းခေါင်ကြီးဘထွေးတော်ပုဂံ စားသင်္ခယာသမီးဖြစ်၍ မင်းခေါင်နှမတော်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရာဇာဓိရာဇ်ရွေးမဖြစ် ကြောင်းများကိုလာသည်။ အတုလ မိထုရားမယ်တော် ပုဂံမိဘုရားကျောင်း ကျော်စာတွင်လည်း၊ 'ပုဂံမိထုရား တွင် သားတော် - ၃။ သမီးတော် - ၂ ရှိကြောင်း သမီး တော်အကြီး ဟံသာဝတီမင်းမိထုရား ဖြစ်ကြောင်းများ ကိုဂါထာဖွဲ့ ဖိ၍ထွက်ရှိလေသည်။

စစ်ကိုင်း ညီအစ်မကောင်းမှု ဘုရားသမိုင်း ဘွဲ့တေးတပ်-၈၀-ပေါ်။

အာရုံမဂ္ဂင်သစ္စာဆုံးတယ်။ ဂဏန်းသုံးလုံးနှစ်သင်္ချာ၊
တည်ရင်းအာဖ်မြို့ ဇေယာဝယ်။ နုရတိဒီသာရပ် ဌာန၊
ထားဝယ်ခေါ် ကြံဘုမ္မိမြေမှာ။ ခြေခံဆိုင်ရောင် ဝေထွန်း
ညီးလျှံလိုပ။ ထူပါရာမဒါယကာ၊ နုရပတိသည်းချာ
ညီအစ်မ၊ နှစ်ဆူဆိုင်ကာတည်ကုန်ကြ။ သပ္ပာယ်စွာထွှေ
နော်ပိုင်၊ သက္ကရာဇ်ရှစ်ရာရှစ်ဆယ့်နှစ်မှာ။ စထွန်းပေါ်ပွင့်ရွှေ
ထီးစွင့်စွင့်မြိုင်၊ လူနတ်ဦးခိုက်ပူဇော်လှိုင်တယ်။ ငါးမာရ်
ပယ်နှိုင်းနှစ်ဆူလုံးမှာ ပတ်ကုန်ရှိမျှ ထက်ဝန်းကြေညာ။
ဆွဲထူးသာထွပါ။ ညီအစ်မကောင်းမှု စိန္တေယျာဝယ်။
ရွှေညောင်ဆရာမော်ကွန်းထင်ပြလေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

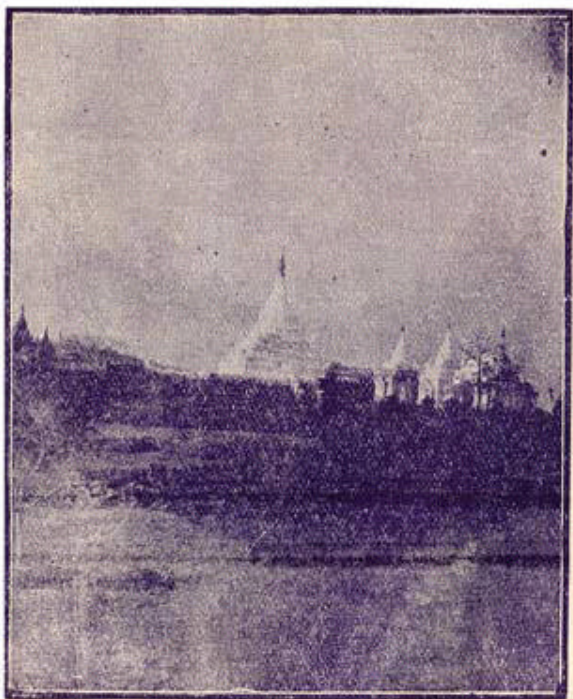
အာရုံဖ် ပါး။ မဂ္ဂင်ဂပါး။ သစ္စာ-၄ပါးဟု ဆိုအပ်သော
သက္ကရာဇ်-၆၈၄ခု။ မူလအသင်္ချာယာစောယွမ်းမင်းတည်
ဟောင်းစစ်ကိုင်းမြို့တော်အနောက်တောင်ယွန်းနုရတိအ
ရပ်တွင်၊ အင်းဝဘုရင် နုရပတိ သမီးတော် စစ်ကိုင်း
မိဘုရားနှင့်၊ သမီးတော်ပုခန်းမိဘုရားညီအစ်မ-၂ ပါးတို့

ထူပါရာမစေတီတော် - ၂ ဆူကို။ အရှေ့အနောက်ပိုင်၍
တည်တော်မူသည်။ ငါးထပ်ကြီးဘုရားအနီးမှာရှိ၏။ တည်
သောသက္ကရာဇ်ကား - ၈၀၈-ခုနှစ်တည်း။ နောက်မှညီ
အစ်မဘုရားဟု အများခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်မှာ ယခုတိုင်
ဖြစ်သတည်း။

**စစ်ကိုင်းဝန်မင်းကိုးကွယ်သောမင်း
ကျောင်းတိုက်တွင်းရှိလေးမျက်နှာ
ရွှေဂူကြီး ဘုရား သမိုင်းဘွဲ့ စေးတစ်
၈၀-ပေါ်။**

သက္ကရာဇ်၅၅၅ခုကျော်ကာလက၊ ရှေးဦးအစပင့်ထွန်း
စည်၊ အင်းဝနပေတ် အမတ်တည်သည်။ မြောက်မည်
ရောင်ရှိန် ထိန်ထိန်လှ၊ သံဂုံပမမြတ်လေးဆူ၊ စံနန်း
ရွှေဂူတင့်ထွန်းသဗ္ဗာယ်စွ၊ တထောင့်နှစ်ရံ့ လေးဆယ်
ကျော်မှာ၊ တန်ခိုးထင်ပေါ်တဖန်ကြွ၊ ပဉ္စမသင်္ဂါရာဖိနှူ၏။
ညာရုံးတမျှပင့်နှစ်ရည်၊ စစ်ကိုင်းဇေယျာနယ်အလုံးကို၊
ထားရုံးပိုင်တဲ့ မတ်ဝန်ထပ်၍တည်၊ ကိုးဂုဏ် မြင့်တဲ့
ငါးမာရ်နည်မှာ၊ မြောက်ပါးရောင်ခြည်ထိန်ထိန်ကြွလို့၊
သတင်းကျွတ်လ နတ်တော်မာသာ၊ နှစ်ပွဲခြံခြံညာ၊
ထွဲတော်နာမမွှေးယှိုင်ဖြာတယ်၊ လေးမျက်နှာရွှေဂူကြီး
တဲ့လေး။

ခါဇံတောင်တုရားပုံတော်
စိုးမင်းဝိမလာဒေဝီကောင်းမှု၊

ထူပါရာမစေတီတော် - ၂ဆူကို အရှေ့အနောက်ပြင်၍ တည်တော်မူသည်။ ငါးထပ်ကြီးဘုရားအနီးမှာရှိ၏။ တည်သောသက္ကရာဇ်ကား - ၈၀၈-ခုနှစ်တည်း။ နောက်မှညီအစ်မဘုရားဟု အများခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်မှာ ယခုတိုင် ဖြစ်သတည်း။

**စစ်ကိုင်းဝန်မင်းကိုးကွယ်သောမင်း
ကျောင်းတိုက်တွင်းရှိလေးမျက်နှာ
ရွှေဂူကြီး ဘုရား သမိုင်း၌ တေးတပ်
၈၀-ပေါ်။**

သက္ကရာဇ်၅၅၆ခု ကျော်ကာလက၊ ရှေးဦးအစပွင့်ထွန်းစည်၊ အင်းဝနုပေတိ အမတ်တည်သည်။ မြောက်မည့်ရောင်ရှိန် ထိန်ထိန်ဖြူ၊ သံရံပမမြတ်လေးဆူ၊ စံနန်းရွှေဂူတင့်ထွန်းသဗ္ဗာယ်စွ၊ တထောင်နှစ်ရခု လေးဆယ်ကျော်မှာ၊ တန်ခိုးထင်ပေါ်တပန်ကြ၊ ပဉ္စမသင်္ဂါရာဇိန္ဒြေ၊ ညာရုံးတမျှပွင့်နှစ်ရည်၊ စစ်ကိုင်းဇေယျာနယ်အလုံးကို၊ ထားရုံးပိုင်တဲ့ မတ်ဝန်ထပ်၍တည်၊ ကိုးဂုဏ် မြင့်တဲ့ ငါးမာရ်နည်မှာ၊ မြောက်ပါးရောင်ခြည်ထိန်ထိန်ကြွလို့၊ သတင်းကျွတ်လ နတ်တော်မာသာ၊ နှစ်ပွဲခြံခြံညာ၊ ရွှေတော်နာမမွှေးယိုင်ပြာတယ်၊ လေးမျက်နှာရွှေဂူကြီး တဲ့လေး။

ရှည် အမည်များလို့၊ ဆင့်ပွားခေါ်ကြ ထက်ဝန်းကျင်၊
 နောက်မှဘာဘန်စိတ်ပုတီးဟု၊ နှစ်ချိုးကျောင်းတိုက်တွင်၊
 ရှစ်မြှောင့်တင့်ထွစေတီရှင်ကို၊ ကျောင်ဝင်ဝါသက္ကရာဇ်၌၊
 အသစ်ထပ်လို့ ပြင်ဆင်တည်ထောင်၊ ပဲ့ နှင်းဦးရွှေတောင်
 နောက်မှဆင့်လို့ တဘွဲ့ ပြောင်သည်၊ ရန်မျိုးပယ်ရှောင်
 ရွှေတောင်ကုန်းတဲလေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် တော်ပြချက်။

သက္ကရာဇ် တထောင့် မြောက်ဆယ် ကျော်တွင်စစ်
 ကိုင်းအစေခံရွာအနောက်စွန်ဝယ်၊ အင်းဝမိဘုရားမင်း
 ထိပ်ပန်းသည် ကျောင်းနှင့် စေတီကို တည်တော်မူ၍
 ရေသွန်းကျောင်း ရေသွန်းဘုရား သမုတ်တော်မူသည်၊
 ကာလရှည်မြင့်သောအခါ စိတ်ပုတီးဟုအမည်ပြောင်း
 လေသည်၊ ရှစ်မြှောင့်ချိုးတည်သောအထက်ပါစေတီကို
 ၁၂၄၄-ခုတွင် အသစ်တဖန် ပဲ့ နှင်းကြီးဦးရွှေတောင်က
 ပြင်ဆင် ပြုသုပ်လေသည်၊ နောက်ဆုံး အမည်တော်မှာ
 ရွှေတောင်ကုန်းဘုရားဟုခေါ်ဝေါ်ကြသတည်း။

ဗညားဘုရားသမိုင်းသို့ ကေးထပ် ၈၀-ပေါ်၊

ကိုးရုကိုးဆယ်ကျော်ပဉ္စမာ၊ဗညားနာမစိန္တယာ၊
မွေပေါင်းခတ်မြတ်စံပျော်ပါသည်။ နဖီဇရာကမ်းနုဖူး၊
သီလွန်မင်းမြတ်လက်ထက်တော်မှာ၊ဗညားတွင်ခေါ်အ
မတ်တည့်ခဲ့ဦး၊ ရုပ်ပွားတော်မြတ် လွန်သဗ္ဗာယ်သည်၊
ခရာင်ခြည်ခြောက်သွယ်ကွန်ကွန်မြူး၊ တလလေးကြိမ်
နတ်တို့ဖူး၊ ဂုဏ်ထူးပရမထွတ်မှန်ကူ၊ ကာလ မြင့်ရှည်
ပျက်သမျှကို၊ ရွှေစင်ခဲက၊ပေါင်းစပ်ထပ်မံထူး၊မာရာဇိန
မြတ်မှန်ကူကို၊မော်ကွန်းတင်ထူး၊မတိမ်ရအောင်၊မြညောင်
စံပသူတော်ဆရာ၊သမိုင်းစိကူးမှာ၊ဗဟုသုတပွားတို့ရာ
ကို၊သေသေချာချာမှတ်သားတော့ကွဲလေး၊

အထက်ပါကေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် တော်ပြချက်၊

သာလွန်မင်းတရား ကြီး၏အမတ် ဗညားကျန်းတော
သည်သက္ကရာဇ် ၉၉၅ခုတွင် ဗညားဘုရားကို စစ်ကိုင်း
အစေခံရွာအနောက် တခေါ်ခန့်ကွာ ဇရာဝတီမြစ်ကမ်း
နုဖူးတွင် တည်ခဲ့လေသည်၊ တလလေးကြိမ် နတ်တို့
ပူဇော်လာကုန်သည်၊ရိုရွင်းပျက်စီးခဲ့လေသမျှကိုလည်း

ရွှေစင်ခဲရပ်သူရပ်သားတို့က ကြည့်ရှုပြင်ဆင်ပြုလုပ်ကြ သတည်း။

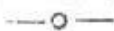
စကြိုမုရွှေဘုရားသရိုင်းသို့ တေးထပ် ၈၀-ပေါ်။

စကြိုကမ်းငူ ရွှေမုရွှေမှာ၊ မွှေသောက မဏ္ဍစွာ၊
မြောက်ရ၃ ခုနှစ်ဆဲ လေးခုသာမှာ၊ စောယွမ်းသင်္ဃိယာ
အမိသား၊ ဧုတိသမြောက်ကိုးကွယ်တည်သည်။ မြောက်
ပါးရောင်ခြည်ထွန်းလင်းထိန်ထိန်ကြွား၊ တထောင့်နှစ်ဆဲ
မြော်ကျော်ခုမှာ၊ သတိုးတွင်ခေါ်မင်းခေါင်ဖျား၊ သိရိခေမီ
မိဘုရားက၊ သုံးကြိမ်ထပ်ပွားပြင်ခဲ့သည်။ တထောင့်တရာ
ငါးဆယ်တစ်မှာ၊ လေးကြိမ်အသစ်ရွှေတောင်ဗလတည်
မြောက်ဆဲ သုံးတောင်ကိနပ်စီသည်။ ရပ်တော်မြင့်ရှည်
ငါးဆဲ တစ်ပ၊ သက္ကရာဇ် တထောင့်နှစ်ရ၃လေးဆယ်၊
နှစ်ခုစွန်းခါဝယ်၊ တွင်းဝန်ထွေသင်းငါးဆင့်ခြယ်တယ်၊
တန်းခူးလဝယ်ဆွမ်းပွဲစည်ထွလေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

ရောဝတီကမ်းငူမှာသိရိမွှေသောကမင်းကြီးသည်
စကြိုမုရွှေဘုရားကို တည်တော် မူခဲ့၏။ သက္ကရာဇ်

-၆၇၄- ခုတွင်အသစ်ယာစောယွမ်း သားမယ်တော်တို့
 ဒုတိယ ပြင်ဆင် ပြုလုပ်တည်ထား တော်မူပြန်သည်။
 သက္ကရာဇ်-၁၀၂၆-ခုကျော် အခါသို့ ရောက်ပြန်လျှင်
 သတိုးမင်းခေါင်၏ မိဘုရား သီရိဒေဝီသည် တတိယ
 အကြိမ် ပြင်ဆင်တော်မူသည်။ ၎င်းနောက်-၁၁၅၁-ခု
 တွင်-၄-ကြိမ်မြောက် ရွှေတောင်ဗလအမတ်ကြီး ပြင်
 ဆင်ပြုလုပ်၍။ ၁၂၄၂-ခုတွင်-၅-ကြိမ်မြောက် ထွေသင်း
 အတွင်းဝန်မင်းကပြင်ဆင်ပြုလုပ်ခဲ့သတည်း။

ပြင်မုဇ္ဈော-၉ ခုအောင်ရန်အောင်မြင် ဘုရားသမိုင်း၌ တေးထပ်-၈၀-ပေါ်

နဒီရေယဉ်မြေလျှံမြူးသည်။ ဇေယျာကမ်းဦးပျံ့ပျူး
 သာ၊နက်သန်ဘုန္တိပထဗျာဝယ်။ အသောကရာဇာတည်
 ခဲ့ရင်း။ ဘွဲ့တော်နာမရန်အောင်မြင်သုံးဘုံ ထူတ်တင်တန်
 မိုးထိန်လို ဝင်း။ ခုနစ်ရာနှစ်ခုကောဝိန်ခါဝယ်။ စစ်ကိုင်း
 ရာဇာကျစွာမင်း။ ထပ်မံပြုပြင်နှစ်ကြိမ်ဝင်းတယ်။ အင်းဝ
 မိုးညှင်းနဂါး။ အဋ္ဌနဝါ သက္ကာနှစ်မှာ၊ တဖန်သုံးမြစ်
 သစ်၍ကြည်ညိုပါ။ တထောင်နှစ်ခုဆဲ ရှစ်ခါမှာ၊ ကြည်
 ရှင်သဒ္ဓါ စေတနာမောက်သို့၊ ဝန်ထောက် တော်ကြီး
 ဦးအိုပြုပြင်၊ လေးဆင့်သမိုင်းဝင်း၊ ဘုရားကလည်း ရန်
 အောင်မြင်၊ တကာကလည်း ရန်အောင်မြင်၊ ရန်ကုန်ရန်စင်
 ရန်ငြိမ်းရန်ထွန်လေး။

အထက်ပါစားထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် တော်ပြချက်။

စစ်ကိုင်းမြို့ရောဝတိုကမ်းအနီး ဘုမိနက်သံမြေကြိန်
ကောင်းမြတ်သော နေရာဝယ်သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး
သည်၊ ပြင်ရဋ္ဌော-၉-ဆူအဝင် ရန်အောင်မြင် ဘုရားကို
တည်ထားတော် မူခဲ့ ရာ။ ၇၀၂-ခုသို့ ရောက်သောခါ
ဝယ် စစ်ကိုင်းဘုရင်ကျစွာမင်း ထင်မပြင်ဆင် တော်မူ
သည်၊ ၇၉၈-ခုတွင်လည်း မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးဘုရား
သည်လည်း ပြင်ဆင် တော်မူ ပြန်သည်၊ ၎င်းနေ့က
၁၂၁၈-ခုသို့ ရောက်ပြန်လျှင် ဝန်ထောက် တော်မင်း
ဦးအိုက-၄-ကြိမ် မြောက် ပြုလုပ် ပြင်ဆင် ခဲ့ကြသ
တည်း။

လေးကျွန်းမာရ်အောင်ဘုရားသမိုင်း ခွဲ-ထေးထပ် ၈၀ ပေါ်။

ရောဝတိုနုလာဇုမှာ၊ ရေယဉ်ညိုမြမြစ် ကမ်းသာ၊
နက်သံဘုမ္မိသီခရာမှာ၊ မြောက်ရောင်လျှံ ဖြာတဝင်နင်း
စစ်ကိုင်းစံပဆင်ဖြူရှင်သည်။ သဒ္ဓါကြည်လင်မဆွတည်
ခဲ့ရင်း၊ သက္ကရာဇ်ခုနစ်ရာဆဲ ငါးသာီမှာ၊ ဖြိုးကြွယ်တေဇါ
ဝေရာရှင်း၊ ပုလဲစိန်ရောင်ဖြောင်ဖြောင်ဝင်းတုံးကျော်သး။

သလင်းကိုယ်စားတော်၊ လိုက်နန်းရွှေဂူ စံပျော်ပတယ်၊
သပ္ပာယ်စွာထွ ယုနတ်ညွတ် ပူဇော်။ လေးကျွန်း မာရ်
အောင်ရွှေဘွဲ့တော်သည်။ ဆွမ်းပွဲတွ်တော်ခါသမယမှာ၊
သစ်ဆင်းမာသဆန်းအဋ္ဌမီ၊ သာဓုကောင်းချီးချီး၊ ဖွေပေါင်း
ပျော်တဲ့ တော်စေတီကို။ သမိုင်း၊ ဖွဲ့မီ နောင်သီစေတီ
လေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကို အဓိပ္ပာယ် တော်ပြချက်။

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သရက်ပင်ဆိပ်အနီး ဧရာဝတီ
မြစ်ကမ်းနဖူးမှာ၊ လေးကျွန်း မာရ်အောင် ဟူသောဘွဲ့
တော်နှင့်စေတီတော်ကြီးကို စစ်ကိုင်းဘုရင်ဆင်ဖြူရှင်
မင်းကြီးသည်သက္ကရာဇ်-၇၀၅-ခုတွင် မုတ်လိုက်ဂူနှင့်
တည်တော်မူ၍ ကျောက်သလင်းဖြူ ဆင်းထူတော်ကြီး
ကိုသွင်းထားပူဇော်တော်မူခဲ့ ရာ၊ တော်သလင်းလဆန်း
ဂ-ရက်နေ့တွင် ဆွမ်းချပွဲတော်များကို တင်ဖွဲ့ပူဇော်
လေ ရှိကြသတည်း။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ မှန်နန်းရာဇဝင်တော်ကြီးတတိ
ယအုပ်စာမျက်နှာ ၃၇၂-တွင် အင်းဝစံ တနင်္ဂနွေမင်း
သည်၊ သက္ကရာဇ်-၁၀၈၆-ခုနှစ်လောက်က လေးကျွန်း
မာရ်အောင်ဘုရားတည်သည်ဟု အဆိုရှိသည်မှာ အော်
ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။ ။ ထိုနှစ် စစ်ကိုင်း မြစ်ဆိပ်တွင်၊
ကျောက်ဖြူရုပ်ထု သွန်းပြီး၍ စေတီတည်၍၊ လေး

ကျွန်းမာရ်အောင်သမုတ်တော်မူ၏။ ထိုစေတီကား ဘုရား
သခင်ရောက်သောကာလတရားဟော၍၊ ဘီလူးကိုးကျိပ်
ကိုးဖောက်တို့၊ သောတာပန်တည်ရာအရပ်ဖြစ်၍၊ သော
တာပန်ဘုရားဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ ဟူ၍ပါရှိ လေသည်။
ဘီလူး-၉၉-ယောက် တို့၏ ကျောက်ရုပ် များလည်း
ထုရားလိုက် အတွင်းမှာတွေ့ရ၏။ ညောင်ပင်သာဆရာ
ကြီးသိမ်းတေးထပ်နှင့်ထပ်သော အချက်များမှာ၊ ထုရား
သွေတော်ချင်းတူသည်။ နေဝတီကမ်းစ အဆိုချင်းညီ
သည်။ ဆင်ဖြူရှင် ကောင်းမှုဟူသော အချက်လည်းညီ
ညွတ်သည်။ ကျောက်ဖြူဆင်းထုတော်ရှိခြင်းလည်း ထပ်
သည်။ သို့ရာတွင်တေးထပ်ဆရာ၏ စစ်ကိုင်းဆင်ဖြူရှင်
မှာ၊ ဆင်ဖြူရှင် တရားပျားငယ်ဖြစ်၍ သက္ကရာဇ် ၇၁၁-ခု
တွင် မင်းဖြစ်သူတည်း။ ရာဇဝင်အဆို ဆင်ဖြူရှင်မှာ၊
အင်းဝတွင်သက္ကရာဇ်-၁၀၇၆ -ခုတွင် နန်းတက်၍ပုဂံ
မြို့မှဆင်ဖြူငယ်ကိုရသောကြောင့်ဆင်ဖြူရှင်ခံသောမင်း
တည်း။ ထိုမင်း ၂-ပါးကာလအချိန်ချင်းနှိုင်းတွင်မူ နှစ်
ပေါင်း-၃၀၀-ကျော်ကွာခြားလျက်ရှိ၏။ သို့ရာတွင်မူလ
တည်သူစစ်ကိုင်းဆင်ဖြူရှင်ဖြစ်၍၊ ဒုတိယတည်းသူအင်း
ဝဆင်ဖြူရှင်ဖြစ်သဖြင့်အမှတ်-၂-မျိုး ကွဲလေသလော
ဟုဆင်ခြင်တွယ်လည်းရှိ၏။ သို့မဟုတ်စစ်ကိုင်းဆင်ဖြူ
ရှင်တည်သောထုရားအခြားပင်ရှိလေသလောဟုဆိုရမှာ
လည်းထိုအမည်တော်နှင့်စစ်ကိုင်းတွင်ရှာမရချေ။ သို့ဖြစ်
ရကား ဆင်ခြင်ထောက်ဆ၍သာ ယူတော် မူကြစေ
ခံယို၊

**စစ်ကိုင်းမဟာဂေဟာပူရမြို့အနောက်
ရတနာ-၉ ဆူအဝင်၊ တီ-၃. တီအဝင်
ရတနာမြစည်းခုံဘုရားသမိုင်းဘွဲ့
တေးထပ်-၈၀-ပေါ်၊**

ရတနာထွတ်ခေါင်ခြောက်ရောင်မြို့၊ တယ်၊ ရတနာဝံ
ဦးနှိုင်းမမြော်၊ ရတနာရန်လွန်ထင်ပေါ်သည်။ ရတနာဝံ
ကျော်ကိုးဂုဏ်ထူး၊ ရတနာဂိရိဘက်မပြု၊ တယ်၊ ရတနာ
မဂ္ဂ၊ သုံးတုံ မကိုင့်ဖူး၊ ရတနာပင်စည်ထွန်းကျွံ၊ စုတယ်၊
ရတနာမြစည်းခုံဘဝဂ်ကြူး၊ ရတနာပုံငါးမာရ်၊ ချးလို၊
မှောင်မြူမလူးထွန်းကျွံကြည်၊ ရတနာကိုးဆူစိန္တေယျ၊
စစ်ကိုင်းဌာနဇာတ်ပေါင်းမွေတော်စည်၊ ထိပ်မိုးမိဘုရား
စဦးတည်သည်၊ သက္ကရာဇ်ရှည် တထောင်မောက်လို၊
ခြောက်ဆယ်ကျော်မြောက်ပွင့်ထွန်းရောင်ရုံ၊ ရတနာမြ
စည်းခုံ၊ နတ်တော်လပြည့်နှင်းမှု့မှု့ဝယ်၊ ဆွမ်းပွဲတော်
ပုံနှိုးဆော်ညှိလို၊ ရွှေခံဇာတိဆရာဦးကျော်ဘုရားတကာ
တော်၊ နောင်မှတ်သိတို့ သတိတော်သည်၊ မြးညောင်သူ
တော်သမိုင်းတင်ပြလေး၊

**အထက်ပါ တေးထပ်ကို အဓိပ္ပာယ်
ဘော်ပြချက်၊**

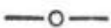
စစ်ကိုင်းမြို့အနောက်ဝယ် သက္ကရာဇ် ၁၀၆၀-ကျော်
ကာလက အင်းဝ ထီးနန်း ကောင်းစားသိုက် ထိပ်မိုး

မိဘုရားသည် ရတနာ-၉-ဆူအဝင် တီ-၃-တီအဝင် ဖြစ်သော ရတနာမြစည်းခုံစေတီတော်ကို တည်တော် မူခဲ့ရာ၊ နတ်တော်လပြည့်နေ့တိုင်း ဆွမ်းချပွဲတော်များပြု လုပ်ခဲ့ ကြသည်။ အစေခံရွာဇာတိဘုရားတကာဦးကျော် ကဝါယမပရိကံထုတ်၍ ဂျှဒါန်းသည်ကို သတိရစေရန် ညောင်ပင်သာဆရာကြီးက တေးထပ်သမိုင်း ရေးသား ဘော်ပြခဲ့သတည်း။

သမိုင်းတေးထပ်အရ- ရတနာ-၉-ဆူ

(၁)ရတနာထွတ်ခေါင် (၂)ရတနာစံဦး (၃)ရတနာ ခုန် (၄)ရတနာစံကျော် (၅)ရတနာဂိရိ၊ (၆)ရတနာမဗ္ဗူ၊ (၇)ရတနာပင်စည် (၈)ရတနာမြစည်းခုံ (၉)ရတနာပုံ၊

**အခြားမြတ်သားချက်ရတနာ
၉-ပါးသရုပ်၊**

(၁)ရတနာစေတီ (၂)ရတနာဗိမာန် (၃)ရတနာဦး (၄)ရတနာခုန် (၅)ရတနာဂိရိ၊ (၆)ရတနာမဗ္ဗူ (၇)ရတ နာပုံ (၈)ရတနာကြီး (၉)ရတနာထွတ်ခေါင်-ဟူ၍ အ

မှတ်အသားချင်းခြားနားရှိသည်ကိုဆင်ခြင်၍ယူဆတော်
မူကြပါကုန်၊

.....

စကြိုအတွင်းမုဋ္ဌောဘုရားသမိုင်းဘွဲ့ တေးထပ် - ၈၀ - မော်၊

သုနာပရန်၍သည့်တိုင်းကို၊ စစ်ကိုင်း သမိုင်း မော်
ကွန်းလားကကုသံဇိန ပွင့်သောခါဝယ်၊ အမည်သညာဝိ
နာသ၊ ကောဏဂမန ရှင်တော်ခါမှာ၊ နေလာတပုံထွဲ၍
ခေါ်ဝေါ်ကြ၊ ကထာပသမ္ပုဒ်ရွှေပွဲတော်မှာ၊ ပေါပေါတွင်
ခေါ်ဝေါ်ဟာရ၊ ငါတို့မြတ်စွာဂေါတမဇ္ဈိ၊ ရွှေလက်ထက်
ကရတနာ၊ ယခုဝေါဟာတွင်သမိုင်းမှာတော့၊ စစ်ကိုင်း
ခေါ်ကြ၊ ထက်ဝန်းလွန်ကြေညာ၊ စစ်ကိုင်းတည်စ သစ်
ယါသည့်၊ မြောက်မြာရောင်ရှိနိထိနိထိနိဝင်းတဲ၊ စကြိုအ
တွင်းမုဋ္ဌောစိန္တေ၊ ထပ်မံတည်ခဲ့ပေ၊ မွေတော်ခတ် မြတ်
ကိန်းဝပ်နေသည်၊ မာရ်မျိုးပယ်ချေဘုန်းရှိနိထွန်းထွလေး၊

.....

အထက်ပါတေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်၊

သုနာပရန္တတိုင်း အဝင်အပါဖြစ်သော၊ စစ်ကိုင်း
သမိုင်း အရ ၍ အရပ်ကို၊ ကကုသန် ထု ရား လက်

ထက်မှာ (ဝိနာသ) ကောဇကာရုံ ဘုရားလက်ထက်မှာ၊
 (နေလာ)ကသပ ဘုရားလက်ထက်(ပေါပေါ)ဂေါတမ
 ဘုရားလက်ထက်တွင်။(ရတနာ)ဟူ၍ တွင်ခဲ့ပြီးနောက်။
 ယခုဝေါဟာရမှာ၊စစ်ကိုင်းဟူ၍တွင်သတည်း။စစ်ကိုင်း
 ကိုအစပဋ္ဌမ တည်တော်မူသော။ အသင်္ခီယာ စောယွမ်း
 မင်းသည်။ပ(ကြိ)အတွင်းရွှေမုဏ္ဍောဘုရားကို၊ ထပ်မံတည်
 ခဲ့ပေသည်ဟု။တေးထပ်အတိုင်းအဓိပ္ပါယ်ရသည်။ထပ်မံ
 တည်ဟူသောစကားအရ၊ မူလကတည်ပြီးရှိသေးသကဲ့
 သို့။အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်သော်လည်း။ မူလတည်ရင်း
 ကိုမသော်ပြီသဖြင့်မသိနိုင်တော့ပေ။

တောင်ဘီလောဘုရားသမိုင်းသွဲ့ တေးထပ်—ဂ ဝ—ပေါ်။

တိပိဋကလင်္ကာရဟု၊သွဲ့တော်နာမကျမ်းတတ်ကျော်၊
 ဇမ္ဗူပတ်ထူးကျွန်းလုံးပေါ်သည်၊မြတ်ဆရာတော်မထေရ်
 ဗျား၊တထောင်ကသုံးခုကျော်မှာ၊မာတ်မွေစံပျော်ကိန်းပို
 တည်ခဲ့ထား။တောင်ဘီလောဟုရွှေဘွဲ့တွင်သည်၊ ငါးမာရ်
 ပယ်နှင်ခြောက်ရောင်ဖြူး၊တန်ခိုးတေဇ်လွန်ထင်ရှား
 သည်။နတ်သားနတ်သိုးကြည်သဒ္ဓါ၊ တလလေးကြိမ်အံ့မ
 ခမ်းတယ်။နတ်သုဒ္ဓါဆွမ်းတင်ကပ်ပူဇော်စွာ။ သာလွန်
 မင်းလည် ပြုတည်ပါသည်။ရွှေကိုင်းဇေယျာ ပြည်သူအ
 ပေါင်းတို့၊ဗ္ဗတ်မြောင်းကြည်စွသဒ္ဓါပျော်ပျော်၊ ရှိဦးတင်

ပူဇော်။ ဝါဆိုမာသရှစ်ရက်ကျော်မှာ၊ ဆွမ်းပွဲရှင်ပျော်
ထူဒါန်းကာပလေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကို အခီဗ္ဗါယံ တော်ပြချက်။

တိပိဋကထာလင်္ကာရ တံဆိပ်နာမ် ခံတော် မူသော၊
ကျမ်းဂန်တတ်အကျော်။ ပဋ္ဌမ တောင်ဘီလာဆရာတော်
ဘုရားကြီးသည်။ သက္ကရာဇ်-၁၀၀၃-ခုတွင်၊ တောင်
ဘီလာဘုရားကို တည်တော်မူသည်။ တလ လေးကြိမ်
နတ်တို့ဆွမ်းကပ်ပူဇော်လာကုန်သည်။ သာလွန်မင်းတ
ရားကြီးလည်း၊ ထပ်ပြုကိုးကွယ်တော်မူသည်။ စစ်ကိုင်း
မြို့သူ-မြို့သားတို့၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ရှစ်ရက်နေ့မှာ၊
ဆွမ်းတော်ကပ်ထူပူဇော်လေ့ရှိခဲ့ကြသတည်း။

တောင်ဘီလာဆရာတော်၏အတိတ်တဘဝ
ဆီးတော် ဆရာတော် ဘုရားကြီး အကြောင်း။

ရှေးအထက် သက္ကရာဇ်-၈၀၀-ကျော်၊ ဒုတိယမင်း
ခေါင် လက်ထက်ဆီက၊ ထင်ရှားစွာသော၊ ဆီးတော
ဘုရင့်ဆရာသည်။ စလင်းမြို့ အသည်ကြီးသားဖြစ်သည်။
မင်းခေါင်ညီတော်သတိုးကျော်စွာ၊ စလင်းမြို့စားအဖြစ်
နှင့်၊ စလင်းမြို့မှာ စံတော်မူစဉ်၊ သတိုးကျော်စွာ ၏

မိဘုရားသည် ထိုအသည်ကြီးသား၊ ငါးနှစ်ရွယ်ကိုယူ၍
 မွေးစားတော်မူသည်။ စလင်းတွင် သတိုးကျော်စွာနတ်
 ရွာစံသည့်နောက်၊ သားသွီးတရလုံးကိုခေါ်၍၊ မိဘုရား
 အဝသို့လာရာတွင်၊ ထိုအသည်ကြီးသားလည်း ပါသည်။
 အရွယ်သို့ရောက်လျှင်၊ မိဘုရားက၊ ရဟန်းပဉ္စင်းပြု၍၊ စာ
 ပေကျမ်းဂန်တတ်မြောက်သောအားဖြင့်၊ ထင်ရှားကျော်
 စောထူသည်ဖြစ်၍၊ ဒုတိယမင်းခေါင်လည်း၊ ကိုးကွယ်
 တော်မူသည်။ နောက်သားတော်ရွှေနန်းကြော့ရှင်၊ ထုရင်
 နုရပတိလည်း၊ မင်းဝံလေးထပ်မြေရာတွင်၊ ရွှေကျောင်း
 ဆောက်လုပ်၍တင်ဖွဲ့တော်မူသည်။ ကျောင်းတော်ပတ်
 လည်ဆီးပင်များ၍၊ ဆီးတောရွှေကျောင်း၊ ဆီးတောဆရာ
 ဟုတွင်သတည်း၊ သတ္တရာဇ် - ၈၈၈ - ၃၊ ၄၆ - သိုဟန်ဘွား
 ကြီးစိုး၍၊ အဝတိမ်းယိမ်းလျှင်၊ မိုးညှင်းစလုံ၏ သား
 သိုဟန်ဘွား၊ အုန်းဘောင်ခုံမှိုင်းသား၊ မိုးဗြဲစား၊ စစ်ကိုင်း
 နုရပတိ၊ ဤမင်းသုံးဆက်တို့ စိုးမိုးစဉ်အခါ၊ နှစ်ပေါင်း
 ၂၅ - နှစ်တွင်၊ သိုဟန်ဘွားလက်ထက်၊ ဆီးတောဆရာ
 ကိုးအုန်းဘောင်စော်ဘွားကပင့်ဆောင်၍အုန်းပေါင်မင်း
 ဆရာဖြစ်လေသည်။ အုန်းဘောင်ခုံမှိုင်းသား၊ မိုးဗြဲစား
 အဝမှားဆင်း၍မင်းပြုလာသည်တွင်လည်း၊ အုန်းဘောင်
 ကပင့်ခဲ့၍၊ အဝမှားပင် ကိုးကွယ်သည်။ ၉၁၆ - ၃ နှစ်
 ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူများရှင်ဆိမ်းတော်မူ၍ စစ်ကိုင်းနုရ
 ပတိ ဟံသာဝတီသို့ ပါသည့်နောက်၊ အဝကိုညီတော်
 သတိုးမင်းစော မင်းပြုရသည့် ကာလလည်း၊ သတိုး
 မင်းစောကိုးကွယ်တော်မူသည်။ သတိုးမင်းစော လက်

ထက် ၉၃၁-ခုတွင် ဆီးတောဆရာပျံလွန်တော်မူလေသည်။ဤသို့ဘုရင်မင်းမြော်ဆက်တိုင်အောင် ဆရာချည်းဖြစ်၍ ဆီးတောဘုရင်ဆရာဟုတွင်လေသည်(ဆီးတောဆရာ၊ဆီးတောရွှေကျောင်းဆရာ၊ ဆီးတောဘုရင်ဆရာဟုအမည်သုံးပါးတွင်သည်ဆိုလိုသည်)

**ဆီးတော်ဘုရင်ဆရာဝင်ဓားသော
ပဌမတောင်ဘီလာဆရာတော်
ဘုရားကြီးအကြောင်း ၊**

ဆီးတော ဆရာတော် ပျံလွန်တော် မူသော အခါ၊ စလင်းမြို့မှာ တောင်ဘီလာ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်၏ မယ်တော်ကို။ ငါဆီးတောဘုရင် ဆရာဝင်၍နေမည်ဆိုလာသည်ဟု၊မယ်တော်အိပ်မက်မြင်လေသည်နှင့်သန္ဓေနေ၍ဆယ်လမြောက်လျှင်၊ သန္ဓေရာဇ် ၉၄၀တွင်ကြာသပတေးနေ့ သွားမြင်တော်မူသည်။ ထိုနောက် တဆဲ သုံးနှစ်ရွယ်ရှိလျှင်၊ရှင်ပြု၍ စာပေသင်သည်၊ဟံသာဝတီ ငါးဆူခါ ယကာသားတော်မင်းကြီးနှောင်းပင့်၍ ပြည်မြို့သို့ရောက်လျှင်၊သာမဏေကျော်ဟုထင်ရှားသည်။၉၅၄-ခု သက်တော်-၁၅ နှစ်ရွယ်တွင် ဝေဿန္တရာပျို့ကို စပ်ဆိုတော်မူသည်။ ၉၅၉-ခု ရန်နိုင်မှူးမင်း ဖြစ်သည့်နှစ် ပြည်မြို့တွင် ရန်နိုင်မှူးကပဉ္စင်းခံသည်။အနော်ဘက်လွန်မင်းတရားတိုက်၍ပြည်မြို့ပျက်သည့်နောက်အဝသို့ ပင့်

ဆောင်၍ ၎င်းမင်းတရားပင် ကိုးကွယ်တော် မူသည်။
 တောင်ဘီလာပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကား။ ပြည်မြို့မြောက် နဝင်း
 ရွှေကျောင်းထိဟုံငွေရောက်ရှင်အတုလပ်သဒန္တယ်တော်
 တည်း။ ပြည်မြို့နဝင်းရွှေကျောင်း၌ သတင်းသုံးနေတော်
 မူကတည်းကပင်ကျမ်းဂန်အလွန်တတ် မြောက်တော်မူ
 ၍ ပြည်ပဦးကျော်ဟုကျော်စောထင်ရှားတော်မူသည်။
 ဝဲခူးသို့မင်းတရားရန်သောအခါလည်းဝဲခူးသို့ပါရသည်။
 ၆၇၇-ခုတွင် ညီတော် စလင်းမြို့စား မင်းရဲကျော်စွာ
 သုံးကြိမ်တင်လျှောက်မှ၊မင်းရဲကျော်စွာက ကိုးကွယ်ရ
 သည်။ ၆၇၉-ခု စစ်ကိုင်းမြစ်နားလေးထပ်ကျောင်းကို၊
 မင်းရဲကျော်စွာဆောက်လုပ်သည်။ ၆၈၃-ခုထိုကျောင်း
 ကိုတင်ဖွဲ့တော်မူသည်။ တိပိဋကောလင်္ကာရတံဆိပ်နာမ်
 လည်း။ သာလွန်မင်းတရားကြီးလက်ထက်တွင် ပေးအပ်
 တော်မူသည်။ အနောက်ဘက်လွန်မင်းတရား ပြည်မြို့က
 ပင့်ဆောင်ခဲ့၍အဝသို့ရောက်တော်မူလျှင်၊ မဟာမြတ်မုနိ
 အရံတွင် သုဓမ္မာစရပ်၌ နေတော်မူသည်။ ထိုကာလ
 လေးထပ် ကျောင်း မဟာသံဃာနာထ ဆရာတော်ကို
 သာသနာပိုင် အပ်တော်မူသည်။ စာပေကျမ်းဂန်လည်း
 တတ်မြောက်စွာသည်ဖြစ်၍တောင်ဘီလာပုဂ္ဂိုလ်ကျော်
 လည်း ဆည်းကပ်၍ ကျမ်းဂန်ဆွေးနွေး တော်မူသည်။
 ဆရာတော်လည်းအလွန်နှစ်သက်တော်မူသည်။

ပြည်ပဋ္ဌင်းကျော်နှင့် အဝပဋ္ဌင်းကျော်

ထိုအခါ အဝတွင် အရိယာလင်္ကာရသည်။ ကျမ်းဂန် အလွန်တတ်သသူအဝပဋ္ဌင်းကျော်ဟု ကျော်စော ထင်ရှားသည်။ တောင်ဘီလာပုဂ္ဂိုလ်ကျော်လည်း ကျမ်းဂန် အလွန်တတ်သသူပြည်ပဋ္ဌင်းကျော်ဟု အလွန်ကျော်စော ထင်ရှားသည်။ သိက္ခာဝါလည်း ခုနစ်ဝါစီသာကြောသည်။ ပြည်ပဋ္ဌင်းကျော် ရောက်လာကြောင်းကို အဝပဋ္ဌင်းကျော်ကြား၍ တောတွင်းမှာသာကျော်လိမ့်မည်။ မင်းနေပြည်မှာ မကျော်လေရာဟု အဝပဋ္ဌင်းကျော်က ဘားတမော့ ဆရာတော်ထံပြောဆိုလျှင် မပုဂံဘဲကိုမပေါ်၊ မဟုတ်ဘဲကိုမကျော်ဟူ၍ သူ့ဟောင်းတို့ ဆိုရိုးရှိသည် မဟုတ်ဘဲကို ကျော်ဘိမည်လော။ ဘားတမော့ ဆရာတော်ဆိုသည်။ ပညာရှိရောက်သည်ကို သွား၍ ပြောဟောလည်ဆယ်ချင်သည်ဆိုပြန်လျှင် ကိုယ်တိုင်သွား၍ မသင့်အာဂန္တုက ဖြစ်ပလေသည်။ အကြောင်းကို ထိလိုလျှင် ဂါထာဗန္ဓုစွဲစီ၍ မေးသော် ထိရတော့မည် ဘားတမော့ဆရာတော်ဆိုသည့်အတိုင်း အဝပဋ္ဌင်းကျော်က တွေ့မြင်ချင်ကြောင်း သိက္ခာဝါအသက် အရွယ် မည်မျှရှိကြောင်းကို ဂါထာဗန္ဓုစွဲ၍ မေးသည်။ ပြည်ပဋ္ဌင်းကျော်ကလည်း တွေ့မြင်ချင်ကြောင်း သိက္ခာဝါအသက်အရွယ် မည်မျှရှိကြောင်းများကို ဂါထာဗန္ဓုစွဲ၍ ဖြေသည် (ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် ၂ ပါးအမေးအဖြေဟု စကားစဉ်ပင်ရှိသည်)

ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် ၂ ပါး
တ ရှား စစ် ထိုး ခ က် ။

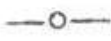
ပဉ္စင်းကျော် ၂ ပါးအကြောင်းကို အနောက်ထက်လွန်
မင်းတရားကြားတော်မူ၍၊ ပဉ္စင်းကျော် ၂ ပါးနှင့်၊ သည့်
ပြင်ကျမ်းဂန်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ လေးထပ်ကျောင်း
တော်မှာ ဆရာတော်ကြီးရှေ့ လည်ဆယ် ပြောဟောကြ
ရသည်၊ ခါထုကထာဓိကာကို ပြောဟောကြရာတွင် အဝ
ပဉ္စင်းကျော်ကို ပြည်ပဉ္စင်းကျော်က ၂ ကြိမ်သာပလေ
သည်ဟု လေးထပ်ဆရာတော်ကြီးမိန့်တော်မူသည်၊ ပရိ
သတ်အစည်းအဝေးကြီးတွင်လည်း လေးထပ်ဆရာတော်
ကြီး၏ ဆိုစမှတ်ပြုတော်မူသည်၊ ဂန္ထန္တရနှင့်စပ်သည်
ကို၊ တိပိဋကလာလင်္ကာရကို မေးလျှင်၊ ဝါးခွဲသကဲ့သို့ရှိ
ပေသည်၊ ပိပြုဟ်ဝစနတ္ထနှင့်စပ်သည်ကို၊ အရိယာလင်္ကာ
ရကို မေးလျှင်၊ မိုးသေး မိုးဖွဲကုသကဲ့သို့ ရှိပေသည်ဟု၊
ပုဂ္ဂိုလ် ၂ ပါး သတ္တိအထူးကို ဆိုစမှတ် ပြုတော်မူသည်၊
သာလွန် မင်းတရား လက်ထက် ရောက်မှ၊ ပြည်ပဉ္စင်း
ကျော်ကို၊ တိပိဋကလာလင်္ကာရ၊ အဝပဉ္စင်းကျော်ကို၊ အရိ
ယာလင်္ကာရတံဆိပ်ဖြူတော်မူသည်၊ အဝပဉ္စင်းကျော်
အား၊ ကေခင်းမှုတော်ကြီး ဒက္ခိဏာဝန်ကျောင်းကို တင်
ဖြူတော်မူသည်နှင့်ရန်တော်မူသည်ကို၊ မတင်မီခင် လွန်
လေ၍၊ ကျမ်းဂန်တတ်သောတပည့်ရှင်းပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အရိ
ယာလင်္ကာရတံဆိပ်အပ်၍ တင်ဖြူတော်မူသည်။ ။

တောင်ဘီလာဆရာတော်နှင့် မန်းစက်တော်ရာ ၂-ဆူအကြောင်း

သာလွန်မင်းတရားကြီးလက်ထက်တွင်- ဘိဝိဋ္ဌကာ
 လင်္ကာရမည်သော၊ တောင်ဘီလာဆရာတော်။ အနန္တ
 ဇေဆရာတော်၊ အရိယာလင်္ကာရဆရာတော်။ ထိလော
 ကာလင်္ကာရ ဆရာတော်တို့သည်၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ
 ဖွေရှာ၍မတွေ့၊ တိမ်မြုပ်၍နေသော၊ မန်းစက်တော်ရာ
 ၂ဆူကို၊ ရှာဖွေရန်မင်းထံစာသွင်း၍၊ မင်းဘူးမှတော့အု
 တောင်ကမ်း တက်သက်ရှာဖွေတော်မူကြရာ၊ စက်တော်
 ရာအနီး၊ မရှက်ရွာတွင်း၊ ခေတ္တနားနေ ကိန်းစက်တော်မူ
 ကြခိုက်၊ တောင်ဘီလာဆရာတော်အိပ်မက်မြင်တော်မူ
 သည်မှာ- လူတယောက်သည်၊ ခွေးနက်ကြီးတကောင်နှင့်
 လာပြီးလျှင်၊ ဘုန်းကြီးတို့ လာကြသည်ကား၊ တောအု
 တောင်ကမ်းကြီး၍၊ သစ်ကျားသားရဲဘေးအန္တရာယ်ထူ
 ပြောထွသည်၊ အဘယ်ကြောင့် ကြွလာတော် မူကြသ
 နည်းမေးရာ၊ ဆရာတော်က၊ ငါတို့ကား ဘုရားသားတော်
 ဖြစ်သည်၊ ဤဒေသ၌ရှိသော။ ဘုရားရှင်ခြေတော်ရာ ၂ဆူ
 ကို၊ ရှေးမင်းတို့သွားရောက်ပူဇော်ကြောင်း။ စာဟောင်း
 စာတမ်းရှိလျက်၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ တိမ်မြုပ်နေသည်ကို
 ရှာဖွေပူဇော်မည်လာသည်ဟု ပြောပြရာ။ ဒါယကာက-
 ခွေးနက်ကြီးဝင်ရာတောသို့လိုက်လျှင်၊ တွေ့လိမ့်မည်ဟု
 ပြောပြီးနောက်၊ နို့လတ်သဖြင့် ဆရာတော် ဝုပါးအား

ပြောဆိုရာမှာရာဇာဏသိပြည်မှာ။ သာသနာတော်ဦးနှစ်
 ၍။ သိကြားမင်းမူဆိုးအသွင်။ ဝိသကြိုနတ်သား ခွေးနက်
 ကြီးရောင်ဆောင်ပြီးလျှင်။ သာသနာတော်ကို။ ကုညီဘူး
 သည့်ပမာ။ နတ်သိကြားဗျာဒိတ်သောနိမိတ်ဟု။ ယုဆကြ၍
 ရှာဖွေတော်မူကြပြန်ရာ။ ခွေးနက်ကြီး တကောင်၊ စက်
 တော်ရာရှိသောနေရာသို့ရှေ့ကသွား၍ပျောက်ကွယ်လေ
 ၏။ ခွေးနောက်မှ-လိုက်ကြသော။ ဆရာတော်တို့လည်း။
 မြစ်ကမ်းတဖက်တွင်။ ဘီလူးတယောက်ကဆရာတော်
 တို့တဖက်ကို ရှာကြသနည်းမေးရာ။ ဆရာတော်တို့ကစက်
 တော်ရာရှာကြောင်းကိုပြောလျှင်။ ထိုဘီလူးပင် အောက်
 စက်တော်ရာနှင့် အထက်စက်တော်ရာကို။ လိုက်လံပြသ
 ဖူးပျော်ကြရပြီးနောက်။ ညအခါ တောင်ပေါ်မှာသတင်း
 သုံးဘော်မူကြရာ။ တောင်ဘီလား ဆရာတော်လည်း။
 ပဋ္ဌာန်း ကျမ်းကြီးကို။ သရဏ္ဍာယ်တော်မူလျှင်။ တောင်
 စောင့်နတ်တို့တရားနာကြရာ။ အသုနည်းဟု ဆရာတော်
 ကမေးလျှင်။ သောတာပန် နတ်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြော၍။
 ဆရာတော်က။ ဘုရားသခင်ကိုသိမြီလိုက်သလားမေးရာ။
 မြီလိုက်ကြောင်းကိုနတ်ကလျှောက်သဖြင့်။ မြီလျှင်ငါရွတ်
 သောပဋ္ဌာန်းတရားသည် ဘုရားဟောနှင့်ညီ၏လော မေး
 ပြန်ရာ။ ပုလဲသောငါးပိကို။ ဖက်နှင့်အထပ်ထပ်ထုပ်လျှင်
 အပေါ်ဆုံးဖက်အနံ့နှင့်တူ၏ဟုနတ်ကဆို၏။ ထိုအခါဆ
 ရာတော်က-သင့်ကိုယ်သင်သောတာပန်ဆိုသော်လည်း။
 သင့်စကားထွက်ယုတ်ညံ့စွ၏။ သင်ပျက်ချော့စွ၏။ ငါ
 ရွတ်သောပဋ္ဌာန်းတရားသည်။ ဘုရားဟောနှင့်ညီ၏။ ငါ

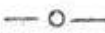
စကားမမှန်လျှင်၊ ငါ့ဦးခေါင်းထက် စက်သွားရောက်ပါ
 စေမိဋ္ဌာန်တော်မူမှ၊ နတ်ကကျွန်ုပ်လည်း သောတာပန်
 ဟုတ်၏။ ဘုန်းကြီးရွတ်တိုင်းလည်း မှန်ပါ၏။ ဘုန်းကြီးကိုမ
 ဆုတ်မနစ်အားထုတ်စေလို၍၊ လျှောက်ပိပါသည်ဟုဆို
 ၍၊ ကွယ်လေ၏။ ထို နောက်အောက်စက်တော်ရာကို၊ ပံသု
 ကူသင်္ကန်းအုပ်လျက်၊ ငါသည်ဘုရားဖြစ်မည်မှန်လျှင်၊ ဤ
 သင်္ကန်း၌ ၁၀၀ ကွက် စက်လက္ခဏာထင်စေသောမိဋ္ဌာန်
 ရာ၊ သင်္ကန်းသည်ကြိုးကြောရုပ်ကဲ့သို့ကုန်း၍ ထသည်ကို၊
 ဆရာတော်မြင်လျှင်၊ ကြိုးလည်းကြိုးစား၊ ကြာလည်း
 ကြာဦးမည်ဟု နိဂိတ်ဘတ်တော်မူပြီးလျှင်၊ စက်တော်ရာ
 ၂ ဆူကိုချည်မြင်ကွင်း၍ ဆောင်ယူတော်မူခဲ့သဖြင့်၊ အင်း
 ဝသို့ရောက်လျှင်တုရင်မင်းမြတ်ကို၊ အပ်နှင်းကိုးကွယ်စေ
 လေသတည်း။

**တောင်ဘီလံ ဆရာတော်နှင့်
 ဇာီးမကူးကန် အကြောင်း၊**

ငါးရာ့ ငါးဆယ်ပဏ္ဍာသ နိပါတ်နိဗ္ဗိကာ ဇာတ်
 တွင်၊ ဣထိထိဂံရသေ့၏ အကျင့်ပြင်းထန်မှုကြောင့်၊ တုန်
 ထုပ်သောသိကြားသည်၊ ကာသိကတိုင်းအလုံးကို၊ ၃-နှစ်
 တိုင်တိုင်မီးခေါင်စေ၍၊ ရသေ့၏သိလကို၊ ဗာရာဏသီ
 မင်း၏သမီးတော်၊ နိဗ္ဗိကာမင်းသမီးအား ဖျက်စေသိ

သက္ကရာဇ်၊ သာလွန်မင်းတရားလက်ထက်၊ မြန်မာပြည်
 တွင်မိုးခင်းခေါင်၍၊ အခတ်အချို့ တင်လျှောက်ချက်အရ၊
 သက္ကရာဇ်-၁၀၀၀ ပြည့်၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့၊ သက်
 တော် ၆၀ ပြည့်တွင်၊ တောင်ဘီလာသို့တောင်တော်
 မူသော ဆရာတော်အား။ မင်းသွီးတပါးကို စေလွှတ်၍
 သီလတော်ကိုညှိုးခွမ်းပျက်စီးစေရန်၊ ပြုလုပ်ကြသည်ဟု
 ရှေးပညာရှိထင်လျားကျော်စောသော။ ဆရာတော်ကြီး
 များ အဆက်ဆက်ပင်၊ ပြောဆိုစမှတ် ပြုတော်မူခဲ့ကြ
 ဆောစကားအစဉ်ရှိသည်။

မင်းသွီးကြီးစားပုံ။

မင်းသွီးသည်၊ အကြွေအရံများနှင့်၊ တောင်ဘီလာတော
 သို့သွား၍၊ အချိန်မဲ့နေဝင်သောအခါ၊ မိမိတဦးတည်း အ
 ပေါင်းအဘော်များနှင့်ကွဲလာ၍၊ မသွားမလာတတ်။ တော
 ကြီးအတွင်းမှာ၊ အလွန်ကြောက်ရွံ့ထူထပ်ဖြင့်၊ စောင့်ရှောက်
 တော်မူပါ ဆရာတော်ကိုလျှောက်လျှင်၊ ဆရာတော်က။
 တခုသော အဆောက်အဦဝယ် နေတော့ ခွင့်ပြုလေ၏။
 မင်းသွီးက။ ဆရာတော်နှင့် ခိုးခိုးနေပါရစေ လျှောက်ပြန်
 လျှင်၊ ကျောင်းစမြင်ဝယ် အိပ်တော့ ခွင့်ပြုပြန်ရာ၊ မြင်
 ဘက်ကမအိပ်ဝန်ပြန်သဖြင့်၊ ကျောင်းတွင်းသို့ သွင်းပြီး
 လျှင်၊ ဆရာတော်စမြင်ကစောင့်သည်။ မိန်းမတို့မာယာ

ဖြင့်၊ မင်းသိီးကဖြားယောင်းရာ၊ ဆရာတော်သည်၊ အကြွင်
 (ဣန္ဒြေ)၊ ကာမအာရုံကို မသက်ဝင်မိစေရန်၊ ဓားမငယ်
 တချွန်၊ မိမိခြေထောက်ကိုဖြတ်အောင်ပြုပြီးလျှင်၊ ဝေဒနာ
 ခံစားခါ စောင့်စည်းတော် မူသဖြင့်၊ ကာမဂုဏ်ညွှန်
 ပျောင်းသို့၊ မကျမသက် နံနက်သင်းလေတော့သတည်း။
 မင်းသိီးမှာ လက်ရွှေ့၍ မအောင် မြင် ခဲ့သော် လည်း။
 ဆရာတော်၏ သီလကိုပျက်ခဲ့ကြောင်းဖြင့်ပြောဆိုရာ။
 ဥက္ကောဇေယျဖြစ်ပြီးလျှင်၊ မယုံမနာသံသယမကင်းရှိကြ
 ရကား။ ဆရာတော်ထံသို့ ရရုံးသွားရောက်အဖြစ်အပျက်
 ကို၊ မေးလျှောက်ကြလေလျှင်၊ ဆရာတော်က မိမိမကျူး
 လွန်ကြောင်း၊ ဖြစ်ပျက်ပုံအခြင်းအရာကို၊ ဇာတ်ထွန်ပြော
 ပြတော်မူ၍၊ နောက်ဆုံး သံသယရှင်းစိမ့်သောငှါ၊ မိမိ
 ကိုယ်ကိုးဖျားဖြတ်သော၊ ခါးမကိုပင်သက်သေပြု၍၊ ငါ
 သည်လူအများသံသယရှိကြသောအတိုင်း။ သီလပျက်
 စီးပါမူ။ ဤခါးမသည်-မိမိသတောအတိုင်း ရေကန်ဝယ်
 ချသောခန့်နှစ်မြုပ်စေသော။ ငါ၏သီလစင်ကြယ်ပါမူ
 ဤခါးမသည်ရေဝယ်ပေါ်၍။ တဘက်သို့ ကူးစေသား။
 မိဋ္ဌာန်တော်မူကာခါးမကိုရေဝယ်ချလျှင်၊ ခါးမသည်၊ ရေ
 ပြင်ကိုဖြတ်သန်းပြီးလျှင်။ နှစ်မြုပ်ခြင်းမရှိဘဲ။ ကူးသွား
 လေရားလူအပေါင်းတို့သည်။ ဆရာတော်၏သီလတော်
 ကို၊ သံသယကင်းရှင်း စင်ကြယ်ခြင်း မှန်ထပေသည်ဟု။
 ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြရ ကုန်သတည်း။ (ထို့
 ကြောင့်တောင်ဘီလိာတောရရှိသောရေကန်ကို၊ ယခု
 တိုင်ခါးမကူးကန်ဟုထင်လျားစွာရှိရစ်ပေသတည်း။)

တောင်ဘီလာဆရာတော် ပြုစုခဲ့သော ကျမ်းဂန်များအကြောင်း။

သက်တော်(၁၅)နှစ် အရွယ်တွင်၊ ဝေဿန္တရာပျို့ကိုစီရင်သည်။ စစ်ကိုင်းမြစ်နား လေးထပ် ကျောင်းတွင် နေတော်မူစဉ်က၊ အဋ္ဌသာလီနီ ကျမ်းဦးဂါထာနှစ်ဆယ် အတွင်ကျမ်းမိုးဝိသထိဝဏ္ဏနာကိုစီရင်သည်။ ထို့နောက်။ မင်းရဲကျော်စွာတောင်းပန်၍၊ ရသဝဏ္ဏနဝတ္ထုကိုလည်း စီရင်သည်။ သက္ကရာဇ် ၁၀၀၀ ပြည့်တွင် တောင်ဘီလာတောကို ဝင်တော်မူသည်။ ၁၀၀၂-ခုတွင် မင်းရဲကျော်စွာ ဆောက်လုပ်သော တောင်ဘီလာ ကျောင်းတော်ကိုတင်ထူတော်မူသည်။ တောင်ဘီလာကျောင်းတွင် နေတော်မူမှ၊ ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာကိုစီရင်တော်မူသည်။ သာလွန်မင်းတရား မေးတော်မူသမျှကို ဖြေတော် မူသော အရေရ စကားအမေးတော် ပုံလည်း ထင်ရှား၍ ရစ်ခဲ့သည်။ ရာဇမဏိရူဠာ ကောင်းမှုတော် ဆုရားကြီး ကျောက်စာကိုလည်း စီကုံးရေးသား တော်မူသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၀၀၂-ခု သက်တော် ၇၂-နှစ်တွင် လွန်တော်မူသည်။ ဘွဲ့တော်ရင်မှာ အရှင်မုနိန္ဒဇောသ ဖြစ်သတည်း။

တောင်ဘီလခ တောင်ညွန့် ၊

တောင်ဘီလာတောင်ကို၊ ရှေးကနာဂဗိသတောင်ဟု
 ခေါ်သည်၊ ရှေးအခါကနာဂဓမ္မ၊ နာဂရဋ္ဌစသော နဂါးမင်း
 တို့နှင့်တကွ ၂၀ သော နဂါးတို့နေဘူး သောကြောင့်
 တည်း။ ထိုတောင်တွင် ဇော်ဂျီဝိဇ္ဇာဆိုရ်တို့ နေဘူး၏၊
 ၎င်းတောင်၌ မြစ်ချင်းပြီးရသော ဆေးပင်ကား၊ တပင်
 ရွှေထီးပင်ရှိ၏၊ အရွက်ထီးကဲ့သို့ ဝန်း၏၊ အပိုးနီ၏၊
 အထီးချည်ဝင်စန်ရစ်၍သီး၏၊ အပင်တတောင် ခန့်ရှိ၏၊
 ၎င်းအရှေ့ချောက်ဝယ်ရှိ၏၊ ၎င်းပဉ္စငါးပါးနှင့် ဘင်နာ
 တို့ကို တမီးချင်းအပြီးတိုင်၏၊ တောင်ဘီလာ၌ပတူသဗ်
 ရာဇာသည်ဘုရားကိုတည်၏၊ ၎င်းတောင်အဆင်းအရှေ့
 ဘက်တွင်၊ ကျောက်ဂူပျက် ကျောက်ဂူဟောင်း ရှိ၏၊
 ၎င်းတောင်အပါး တခေါ်လောက်ရောက်လျှင်၊ ကျောက်
 နဂါးထွေထိမ့်မည်၊ ကျောက်နဂါးကို ယူပြီးလျှင်၊ တ
 တောင်ခန့် တူးသော်၊ ကျောက်ဘားကြီး မည် ဟီးသံ
 ကြားထိမ့်မည်၊ ဘားသံကိုလျှောက်၍ထူးသော် ကျောက်
 ဘားကြီးကိုထွေထိမ့်မည်၊ ထိုဘားကိုထွန်လိုက်လျှင်၊ သီ
 ဟဿရသေ ၊ ဂဝံပတေ ၊ မဟာရာသီရှင်ရသေ ၊ ဓါတု
 နိဒ္ဒါဇော်ဂျီ၊ ဝိဋ္ဌရနိဇော်ဂျီ၊ စေတီမဟူရဇော်ဂျီ၊ အရိန္ဒ
 ဝိဗ္ဗဇော်ဂျီတို့ လေ့လာပြီးလျှင်၊ မှတ်သား၍ ထားကဲ့
 သော (၉၈) ထပ်ရှိသော ကြေးနီ ဝုရပိုက်ကို ထွေထိမ့်
 မည်၊ ၎င်းဝုရပိုက်တွင် သျှို ၂၃ ပါး၊ သိမ္ဗိ ၃ ပါးကို ပြီးစေ
 နိုင်သောနည်းပေါင်းများစွာရှိ၏၊ မြေကုန်လျှိုးခြင်းကောင်း

ကင်သို့ ယူခြင်း၊ အထူးထူးသော တန်ခိုးကို တန်ဆင်း
 နိုင်ခြင်း၊ ရွှေငွေတို့ကို အလိုရှိတိုင်း ပြီးစေနိုင်ခြင်း၊ အတိုင်း
 မသိသောဗိုလ်ပုံအလယ်တွင် ကိုယ်ကိုပျောက်၍ရှိနိုးအံ့
 ဆာယာပြီးခြင်း။ နိန္ဒာမယဉာဏ် သူတပါးစိတ်ထဲဝင်
 ၍ထိနိုင်ခြင်းစသော။ လေးပါးသောခါတ်တို့ဖြင့်၊ ဝေတန်
 အပ်သော။ လေးလုံးသော ဗျည်းအက္ခရာတို့ကို လုပ်နည်း
 နှင့်တက္ခရေးသားပါရှိလေသည်။ ဘီလူးမန္တရားလည်း
 ပါရှိသည်။ ထိုတောင်ဝယ်နတ်တို့ ကွယ်ဝှက်ထားအပ်
 သောစေတီ၊ မဟူရဇော်ကျိထားခဲ့သော။ နာနာမယမည်
 သောဆေးမြင်းလည်းရှိ၏။ ဘုန်းတန်းကြီးသော သူတို့
 နေ၍ထိုက်တန်စေရန်သံသေခြေနင်း၊ သံသေဦးထုပ်။ သံ
 သေခါး။ သံသေထပ်။ သံသေတောင်ငွေ။ ပလ္လင်နှင့်ထား
 ၍။ လျောင်းလျက်နေဟန်စေတီမဟူရဇော်ဂျီရှပ်လည်း
 ရှိ၏။ ဘီလူးဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ရှပ်လည်းရှိ၏။ ခံတွင်း
 ဝယ်သံသေတလုံး။ ဦးခေါင်းဝယ်သံသေတလုံး။ လက်
 ဝယ်တလုံးထားခဲ့၏။ တောင်ဘီလှာ တောင်ကား၃လုံး
 တည်း။ အလယ်တောင်ကိုဆိုလိုသည်။ ၎င်းတောင်အရှေ့
 မြောက်ထောင့်ကိုဆင်း၍သွားသော်။ ချောက်ထဲသို့ရောက်
 ၍။ ရောက်လျှင် အနံ့အရသာနှင့် အလွန်မွှေးကြိုင်သော။
 သုဒ္ဓါထုတ်နဲ့သည် ထိုင်၏။ ၎င်း အနံ့ကား။ ကျောက်
 ဩဇာနံ့တည်း။ တနေရာတနေရာ၌ ၅၀ ဖီဝခန့်ရ၍နေ၏
 ခွဲ၍ကြည့်သော်။ အဆီငွေ့ ငွေ့ရှိ၏။ တောင်ဘီလှာအရှေ့
 ချောက်တွင်။ ပတုသဏ်ရာဇာ ငွေထုပ်သော ကျောက်
 တွင်းရှိ၏။ ထိုအနီးဝယ်။ တပင်တိုင်မည်သောဆေးပင်ရှိ

၏အရွက်ကြီးထွာကဲ့သို့တပင်ထည်းပေါက်၏၊ အရွက်
တရွက်ထည်း အရိုးမရှိ။ ဆေးစပ်ပင်ထည်း ရှိ၏၊ စပ်
လည်းစပ်၏။ လက်ဝဲပေါက်၏။

မြက်ရှုတောင်နှင့် နတ်သွီးတောင် အညွှန်း ၊

၎င်းတောင်ဘီလာ မြောက်ကို၊ မျက်ရှုတောင်ခေါ်
သည်။ မျက်ရှုတောင်၌ ဆေးကမြင်း၊ ကာလကဏ္ဍီ၊ တ
ရော်နတ်၊ လျှော်နတ်၊ ဝကြီးရှိ၏။ မျက်ရှုတောင်မြောက်က
နတ်သွီးတောင်ရှိ၏။ ၎င်း၌ကျောက်ကတိုးရှိ၏။ အိမ်ဝယ်
ထားသော်အိမ်လုံးပွေး၏။ သွေး၍ လိမ်းသော် သတ္တရ
ပျောက်၏။ ထုန်းကြက်သရေတိုးတက်၏။ နတ်၏အဆင်း
ကဲ့သို့ထူ၏။ နတ်ချစ်၏။ ထိုတောင်၌မောရဂီဝါကျောက်၊
စိတြာဂီဝါကျောက်၊ ကျောက်သင်းတွဲ၊ ကျောက်သလဲ။ နါ
ဂဗြိုင်းကျောက်ဆီမီးတောက်။ ပွင့်ဖြူ၊ ပွင့်နီ၊ မဖော်ဘုကျွ
သဲ။ နာမျိုးငါးပါးရှိသည်။ ၎င်းတောင်မြောက်ကချောက်
ဝယ်။ လသာပြုရှိ၏။ မုဒုစရဏရသေ့ နေ၏။ နတ်ရဲ၏ပသ
၍ရှာလေ။ ဂဝံပတေ ရသေ့ သည်။ နောက်သားနောင်လာ
မြေးသားတို့စားစေရန် အရိုးဒေါင်းပေါင်။ အရွက်ဒေါင်း
တောင်။ တိုင်းလုံးကျော် နဂါးရုပ်များထားခဲ့၏။ ခပ်သိမ်း
သူတို့ကိုဝေငှ၍စားသုံးစေလော။ ထိုအပင်နှင့်ပတူသဗ္ဗံ

ရာဇာသည်။ရွှေငွေကိုလုပ်ကိုင်၍၊ ဘုရားပေါင်းများစွာ
တည်ခဲ့သတည်း။

စစ်ကိုင်းအတွင်းမုဋ္ဌောဇရာပြင်မုဋ္ဌော ဇရာဘုရားရှင်တို့၏ သမိုင်း။ တေးထပ်-၈၀-ပေါ်။

အတွင်းစင်္ကြံစိန္တေယနှင့်၊ နံကိုင်းဇိနလမ်းဦးရှင်၊ရွှေ
တောင်ဦးဟုမြတ်ထွတ်တင်၊ ဆယ်တောင်တွင် ခြောက်
ရောင်လင်း၊ကန်ဆောက်ဆီး၊ တောတောင်ငယ်ပါ။ စစ်
သားဘဂဝါကိုးဂုဏ် ဘဝဂ်လင်း၊ အတွင်းမုဋ္ဌောမြတ်
ကိုးသူ၊နှိုင်းဆမထူရန်မြူရှင်း၊ စင်္ကြံအပြင်မြတ်မှန်ကင်း
နှင့်၊သမန်ကျင်းဟု လွန်သပ္ပာယ်၊ ရန်အောင်မြင်ခေါ်ငှက်
မြတ်နား သားပန်ထွတ်ထားပတ္တမြား မြတ်ဘုန်းကြွယ်၊
ဝတ်ချက်ဘုရားထူးမာရ်ပယ်သည်။ ရွာထောင် တင့်
တယ် ဝံပုံမြတ်နှင့်၊ ပြင်လည်းဘိုးရပ် မုဋ္ဌောစိန္တေ၊စစ်
ကိုင်းစေယျာဘွေ၊ အံ့ဘွယ်အထူး ကွန်မြူး၊ဝေသည်၊
ပွေခါတ်စံနေကြည်နူးဘွယ်ပလေး။

အထက်ပါ ဇေးထပ်ကို အဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

အတွင်းမုဋ္ဌော ကိုးဆုမှာ (၁)အတွင်းစင်္ကြံမုဋ္ဌော
(၂)နံကိုင်းမုဋ္ဌော (၃)လမ်းဦးမုဋ္ဌော (၄)ရွှေတောင်ဦး
မုဋ္ဌော။ (၅)ဆယ်တောင်မုဋ္ဌော(၆)ကန်စောက်မုဋ္ဌော
(၇)ဆီးတောမုဋ္ဌော(၈)တောင်ငယ်မုဋ္ဌော(၉)စစ်သား
မုဋ္ဌော(တနည်းမှတ်သားဘူးသောအတွင်းကိုးမုဋ္ဌောမှာ)
(၁)စင်္ကြံမုဋ္ဌော (၂)ဆီးတောမုဋ္ဌော (၃)သစ္စာမုဋ္ဌော
(၄)ဆည်းလည်းမုဋ္ဌော (၅)ရွှေတောင်ဦးမုဋ္ဌော (၆)
တောင်ငယ်လေးမျက်နှာမုဋ္ဌော (၇)လမ်းထွဲမုဋ္ဌော(၈)
နံကိုင်းမုဋ္ဌော(၉)ဂူနီမုဋ္ဌော။ ဤကား အတွင်းမုဋ္ဌောကိုး
ဆုသရုပ်တည်း။

.....

အပြင်မုဋ္ဌော ဉဆုသရုပ်။

(၁)အပြင်စင်္ကြံမုဋ္ဌော (၂)မှန်ကင်းမုဋ္ဌော (၃)သ
မန်းကျင်းမုဋ္ဌော (၄)ရန်အောင်မြင်ခေါ် ဌက်မြတ်နား
မုဋ္ဌော (၅)သားပန်မုဋ္ဌော(၆) ပတ္တမြားစေတီမုဋ္ဌော
(၇)ဝတ်ချက်ဘုရားဖွဲ့မုဋ္ဌော (၈)ရွာထောင်မုဋ္ဌော(၉)

ဝဲပုံတောင်မုရွှေတို့ဖြစ်ကြသတည်း။ တနည်းမှတ်သား
 ကူးသည်မှာ (၁)စင်္ကြံမုရွှေ (၂)ချန်အောင်မြင်မုရွှေ။
 (၃)သပန်မုရွှေ (၄)ကန်စောက်မုရွှေ (၅)ရှားတော
 မုရွှေ(၆)ပုညမုရွှေ (၇)ဌာန်မြတ်နားမုရွှေ (၈)ရဲဝဲ
 မုရွှေ။(၉) ချောက်ဘုရားငှမုရွှေ-ဤကားပြင်မုရွှေ
 ဧသုဇာ်သရုပ်တည်း။

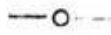
.....

စစ်ကိုင်းမော်ဖြဲမော်ဘုရားသမိုင်းဘွဲ့ တေးတပ်၊

ထူပါရုံစိန္တေယဇာ်၊ ဒက္ခိဏဒိသာ။ စထားလိုမြော်
 သို့သာလျှင်၊စဉ်၍သာမှတ်ဦး၊ မော်ကိုးမော် အလွန်သာ
 သည်၊ မြစ်ရောကမ်းစနဖူး၊ဝရုံလဲယင်းရဲက အစတော်
 တယ်၊ စကုမော်တင့်ထူး၊ ပြသန်ငှရွှေတောင်ဦး၊ ပြန်
 ပြူးတဲ့ကင်းမော်၊ မဟာခေါ်သဝိတ်ထဲ၊ ဘွားဦးတွဲနှစ်
 မည်ရမော်၊ ဆုတောင်းပြည့် ထွင်ခေါ်တယ်။ သည်
 မြောက်သော်ငးစင်စပ်တဲ့၊ မော်ရေရပ်သမိုင်းလား၊ကိုင်း
 ရွှေမြို့မှာ၊ နောင်လာမှတ်ဘို့စီးကူးမှာတယ်။ မြညောင်
 သာစံဘွန်းကလေး။

အထက်ပါ တေးထပ်ကို အဓိပ္ပာယ်
ဘော်ပြချက်၊

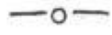
မော်ဇမော်မှာ (၁) ဝရုံသဲယင်းရဲမော် (၂) စကုမော်
(၃) ပြိသာဒ်ဘုမော် (၄) ရွှေတောင်ဦးမော် (၅) ကင်းမော်
(၆) မဟာမော် (၇) သပိတ်လဲဘွားဦးမော် (၈) ဆုတောင်း
ပြည့်မော် (၉) ငါးစင်စပ်မော်၊ တနည်းမှတ်သားဘူးသေ
ကိုးမော်မှာ (၁) ယည်သင်မော် (၂) စကုမော် (၃) ပြိသာဒ်
ကျမော် (၄) ရွှေတောင်ဦးမော် (၅) နံကိုင်းမော် (၆) မဟာ
မော် (၇) ငါးစင်စားမော် (၈) တန်ခွန်တိုင်မော် (၉) လူလင်
ကွဲမော်-တို့ဖြစ်ကြပေသတည်း။

စစ်ကိုင်းမြို့ အတွင်း ငြိကုန်းပြင် ငြိကုန်း
ဘုရားသရိုင်းဘွဲ့ တေးထပ်
၈၀-ပေါ်။

သေထာဝေဖြာဇေယျာမြို့မှာ၊ မိ၊ မိ၊ မောက်မောက်မြေ
မြင့်ရာ။ ကိုးကုန်းသရိုင်းမော်ကွန်းလာမှာ၊ လူလင်ကုန်း
သာရုံ သည်မ၊ ကျောက်စစ်ခါးသွေးမြေခိုခေါ်တယ်။ မြင်း
သေထင်ပေါ် မရိုးမောက်မောက်ကြွ။ နွားတည်းကြွက်

တည်၍ ကိုးမည်မှာ၊ အတွင်းခေါ်သည်ကုန်းနဝ၊ ရန်အောင်
 မြင်လျှင်မြတ်ဋ္ဌာနနှင့်၊ သားပန်တဝ ငမိုးခေါ်၊ ပေါပီးသွေး
 သမန်ကျဉ်း၊ ဝဲရိုင်းမကြွင်း၊ ပိတောက်တင်း ကိုးရုဏ်မော်
 စစ်ကိုင်းသရိုင်းအရတော်တယ်၊ ရွှေညောင်စံပျော်ဦးဝုည
 က၊ နောင်ထိကြံ့တို့ချိုမြိန်သာယာ၊ မော်ကွန်းတင်ပြပါ၊
 တေးချင်းရယ်လို့ မပေါ့သာ၊ ထိလွယ်စေကာ မှတ်တို့
 ပါကွဲလေး၊

**အထက်ပါတေးထပ်ကို အဓိပ္ပာယ်
 ဘော်ပြချက်၊**

စစ်ကိုင်းအတွင်း ၉ ကုန်းမှာ (၁) လူလင်ကုန်း (၂) မုန့်
 သည်ကုန်း (၃) ကျောက်စစ်ကုန်း (၄) ခါးသွေးကုန်း (၅)
 မြေကုန်း (၆) မြင်းသေကုန်း (၇) မရိုးကုန်း (၈) နွားတည်း
 ကုန်း (၉) ကြက်တည်ကုန်းတို့ ဖြစ်ကြလေသည်။ အခြား
 တနည်းမှတ်သားဘူးသော အတွင်းအပြင်မပိုင်းခြားသော
 ၉ ကုန်းစာရင်းမှာ (၁) မုန့်သည်ကုန်း (၂) လူလင်ကုန်း
 (၃) ကျောက်စစ်သည်ကုန်း (၄) ခါးသွေးစွမ်းကုန်း (၅)
 မြေကုန်း၊ (၆) မြင်းသည်ကုန်း (၇) နွားတဲကုန်း (၈)
 ကြက်တိုက်ကုန်း (၉) ယုန်သေကုန်းတို့ဖြစ်ကြသတည်း။
 အပြင် ၉ ကုန်းမှာကား (၁) ရန်အောင်မြင်ကုန်း (၂)
 သားပန်ကုန်း (၃) ငမိုးကုန်း (၄) ပေါပီးသွေးကုန်း

(၅) သမန်ကြီးကုန်း (၆) မဲရိုင်းကုန်း (၇) ပိတောက်
တင်းကုန်း (၈) (၉) ခုနစ်ကုန်းသာ တွက်ရတော့သည်
စာပေရွတ်ယွင်းသော်၎င်းရှိရာပေလိမ့်မည် သိမှတ်မိသ
သူတို့ဖြည့်စွက်ရန်တာဝန်တည်း။

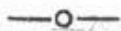

စစ်ကိုင်းမြို့ အတွင်း ဇု ကျင်း၊ မြင် ဇု ကျင်းသမိုင်းသွဲ့ တေးထပ် ၈၀ မော်

နိမ့်ရှိုင်းရာဌာန ကိုးနဝသင်္ချာကျင်းခွတ္တသညာမှာ၊
ရွှေလောင်းသာခေါ်ကျင်း၊ ခါဝဲတောင် ဥက္ကရာ၊ ယင်
တောင်ငယ်မှာ မြောက်ဘက်ကကျင်း။ ရေဝန်းနှင့်ဝက်
ချေးတွင်တယ်။ စစ်သားရှင်ပင် ရှေ့နောက်ကျင်း၊ ဂူနီ
ပန္နလေးရှေ့ကျင်းနှင့်၊ အတွင်းကျင်း ပေါင်းမှတ်စရာ၊
ကန်တော်ဆဒ္ဒန် ဆပ်ပြာကျင်း၊ သမန်းကျင်းကမယွင်း
လက်ပန်ပါ။ လက္ခတိုးခေါ် ကြဉ်ယျာဉ်သာဝယ်။ မနော
ရမ္မာမုတ္တမဟု၊ သစ်တုခေါ် ကြပြင်ကျင်း ၉ သွယ်။
မှတ်ဘို့သမိုင်းခြယ်။ ဇေယျာမြို့ လွန်တင့်တယ်သည်။
ပျော်ဘွယ်ပျော်ရာထူးပါစွာထုရဲ့လေး။

အတွင်း ၉ ကျင်းမှာ (၁) ဗြူလောင်းကျင်း (၂)
ယင်တောင်ငယ်ကျင်း (၃-၄) စစ်သားထုရား အရေ
အနောက်ရေဝန်းနှင့်-ဝက်ချေးအင်း-၅-၆-၇-၈-၉ ဂူနီ

ငါးကျင်းတို့ ဖြစ်ကြ၍။ အပြင် ၉ ကျင်းမှာ (၁) ကန်
တော် (၂) ဆဒ္ဒန် (၃) ဆပ်ပြာ (၄) သမန် (၅)
လက်ပန် (၆) လက္ကတိုး (၇) မနောရမ္မာ (၈) မုတ္တမ
(၉) သစ်တုံကျင်းတို့ဖြစ်သည်။

စစ်ကိုင်းမြို့ ချောင်း ၉ ချောင်း ဂူ ၉ လုံး နတ်ကြီး ၉ ပါးတို့သမိုင်းအဖွဲ့ တေးထပ်

စောင်ချမ်းပင်အကြောင်းကြောင့်၊ စင်္ကြံချောင်းဝေါဟာ။
စချိုလို မှတ်ရာတယ်။ ရေဝန်းသောတာဥပါလိ။ သရက်
မန်ကျည်း ကင်ပွန်းမှာတယ်။ ဝုပ္ပားချောင်းမှာ ၉ ချောင်း
မူအရှိုဂူလည်း ၉ လုံးသမိုင်းလာတယ်။ ကသိုဏ်းပမာ
မှတ်ယူဘိ။ ငါးလုံးဂူနီကျော်အတိနှင့်။ နောင်မှတ်သိတို့
စီကူးခြံ။ ဆည်းလည်းများခေါ်ဂူလက်ဝဲက။ ရွှေဂူကြီး
လဲ တူတဲ့ဝုပ္ပာရုံ။ နတ်ကြီး ၉ ပါးမှတ်ရန်ပုံမှာ ကုဆန်
ရက္ခိန်နတ်တာနောနှင့်။ ဥဿရောဟုအောင်စွာသုခင်။
ဝတ်ရုံငါးစီးရှင်။ ဘုမ္မတီးဟုဂုဏ်သီးတင်တယ်။ တပင်
တိုင်နတ်ကြီးထဲ လေး။

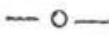
အထက်ပါတေးထပ်ကို အဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

ချောင်း ၉ ချောင်းသင်္ချာမှာ(၁)စောင်ချမ်းပင်ချောင်း
 (၂) စင်္ကြံချောင်း (၃) ရေဝန်းချောင်း (၄) သောတာပန်
 ချောင်း (၅) ဥပါလိချောင်း (၆) သရက်ချောင်း (၇)
 မန်ကျည်းချောင်း (၈) ကင်ပွန်းချောင်း (၉) ပုပ္ဖားချောင်း
 တို့ဖြစ်ကြ၍-၇ ဇလုံးမှာ (၁-၂-၃-၄-၅) ဂူနီငါးလုံး
 (၆) ဆည်းလည်များ (၇) လက်ဝဲ (၈) ရွှေဂူကြီး
 (၉) ပုပ္ဖာရုံ-တို့ဖြစ်ကြလေသည်။ နတ်ကြီးကိုးပါးမှာ
 ကား (၁) ကုန္ဒန် (၂) ရက္ခိုက် (၃) တာနော (၄)
 ဥဿရော (၅) အောင်စွာ (၆) ဝတ်ရုံ (၇) ငါးစီးရှင်
 (၈) သုဗ္ဗတီး (၉) တပင်တိုင် နတ်ကြီးတို့ ဖြစ်ကြ
 သတည်း။

အခြားမှတ်သားဘူးသော ၇ ဇလုံးမှာ (၁) မြို့တွင်း
 ရွှေဂူ (၂) ရွှေဂူကြီး (၃) ဂူနီ (၄) လမ်းထွေ (၅)
 သောတာပန် (၆) တောင်ဘီလူး (၇) ဂုဏ် ၅၅
 (၈) ဆည်းလည် (၉) ဝတ်တော်ရုံ-ဟူ၍
 လည်း တနည်းရှိ၏။

စစ်ကိုင်းမြို့ ဇူ ပါး ဇူ လီမ္မာတပါး။
 သိကြားဇူ ဆူ တီ ဂ တီ-တည်ဇူ တည်။
 ရုံဂုံသရိုင်းဘွဲ့ တေးတစ်-ဂဝ-ပေါ်။

သိကြား ဇူ ဆူခေါ်သရိုင်းမှာ၊ နံကိုင်းယင်းရဲ ပျားစွဲ
 မှန်၊ ဝါနိဋ္ဌာနုဂုနိဝံ တယ်၊စစ်သား ဆုန်းကျ မာဗဝ။
 ဆည်းလည်းများနှင့် ရွှေဂုပျော်တယ်၊ မုဋ္ဌောရှင်တော်
 ရင်ချမ်းဝါသဝ။ ပတ္တမြားသစ္စရှစ်ထောင့်ညီတယ်၊ သုံး
 တီရှင်တော်ထိန်ထိန်ပ။ ကိုးတည်ခေါ်သည် ဝေါဟာ
 ရမှာ၊ ဆန်၊ ဆား၊နှမ်းက၊ဝါ၊နွား၊လူ၊ထွေနှင့်၊လက်ဖက်၊
 ထန်းထွက်၊ပေါင်းစာဟောင်း သရိုင်းမော်ကွန်းရေးလို
 ထူးရုံသုံးရုံလွယ်တကူလျှင်၊ မှတ်လိုသူမှတ်သားတော့၊
 နဂါးရုံ၊ ပုဗ္ဗာရုံ၊ ဝတ်တော်ခေါ်တဲ ရုံ၊ ထွေထွေထူးအံ့
 သွယ်ရုံသည်။ဇေယျာသု ရွှေကိုင်းတဲ လေး။

အထက်ပါတေးထပ်ကို အဓိပ္ပာယ်
 ဘော်ပြချက်။

သိကြား ဇူ ဆူသရုပ်မှာ (၁) နံကိုင်းသိကြား (၂)
 ယင်းရဲသိကြား (၃) ပျားစွဲသိကြား (၄) ဝါနိသိကြား
 (၅) ဂုနိသိကြား (၆) စစ်သားသိကြား (၇) ဆည်း

လည်းများသိကြား (ဂ) ရွှေဂူသိကြား (ဇ) မုဒ်ရွာရင်
 ချမ်းသိကြား-တို့ဖြစ်ကြသတည်း။ တီသုံးတီမှာကား။
 (၁) ပတ္တမြားစေတီ (၂) သစ္စာစေတီ (၃) ရှစ်
 ထောင့်စေတီ-တို့တည်း။ တည်ကိုးတည်ဟူသည်မှာ
 (၁) ဆန် (၂) ဆား (၃) နှမ်း (၄) ဝါ (၅) နွား
 (၆) လူ (၇) ငွေ (ဂ) လဘက် (ဇ) ထန်းလျက်
 တို့ဟူသတည်း။ ရုံသုံးရုံမှာ (၁) နဂါးရုံ (၂) ပုပ္ဖာရုံ
 (၃) ဝတ်တော်ရုံ၊ ဟူသည်တို့တည်း။ — အခြားမှတ်
 သားဘူးသောသိကြား ၉ မျိုးတနည်းမှာကား (၁) ရွှေဂူ
 သိကြား (၂) ရန်အောင်မြင်သိကြား (၃) တံခွန်တိုင်
 မော်သိကြား (၄) သစ္စာသိကြား (၅) ဆည်းလည်း
 သိကြား (၆) ဂူကြီးသိကြား (၇) ဂူနီသိကြား (ဂ)
 နံကိုင်းသိကြား (ဇ) ယင်းရဲသိကြား-ဟူသတည်း။
 အခြားတနည်း တီ ၃ တီမှာ (၁) ပုညရှင်စေတီ
 (၂) ပတ္တမြားစေတီ (၃) သစ္စာစေတီ-တို့ဖြစ်သ
 တည်း။ အထက်တီ ၃ တီစာရင်းမှာ၊ ရှစ်ထောင့်စေတီ
 ဟူရာ၌ အဘယ်စေတီကိုဆိုလိုသည်ဟု မရှင်းလင်း
 ပေ ရှစ်ထောင့်စေတီဟူ၍လည်း မကြားဘူးပေ-သို့ရာ
 တွင် ရှစ်ထောင့်တည်ထားသော ဘုရားမှာ-လေးကျွန်း
 မာရ်အောင်စေတီတော်ဖြစ်သတည်း။

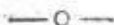
စစ်ကိုင်းအရပ်ညောင်-ဇ-မျိုးကား။

(၁)ညောင်စဉ် (၂)ညောင်ကုက္ကား (၃)ညောင်နိုး၊
(၄)ညောင်ထွ (၅)ညောင်ကျုံးခန့် (၆)ညောင်ပင်သာ၊
(၇)ညောင်-ဇ-ပင်(၈)ညောင်ပင်ကျည် (၉)ညောင်ပင်
စသ့်တို့ဖြစ်သတည်း။

စစ်ကိုင်းအရပ်အင်း ဇ၊အင်းကား။

(၁)ဝတ်ချက်အင်း (၂)သပြေအင်း (၃)ရွှေကြာအင်း
(၄)ဝုဏ္ဏားအင်း (၅)ရေခါးအင်း (၆)ရေမျက်ကြီးအင်း
(၇) စစ်ကုန်အင်း (၈)တန္တိအင်း (၉)ရွှေကျေးအင်းဟု
သည်တို့ဖြစ်ကြသတည်း။

**အင်းဝ မြို့လောကသယန္တူ ဘုရား
သမိုင်းဘွဲ့တေးထပ်။**

မြစ်ရေကမ်းဦးမှာ၊ ပျံ့ပျူးထဲနက်သန်၊ မြေထုမ္မိ
မြတ်ကြန့်ဝယ်၊ ဓာတ်မွေစံပျော်ပါး၊ ထောင့်တရာရှစ် ပွင့်
တော်မူတယ်၊ လောကသယန္တူ သုံးထု ထွန်ထား၊
တိနပ်ချင်းရွှေထွေ၊ နှစ်ရက်ပေါ်စွန်းပွား၊ အဝန်းမှာသုံး

ဖြန့်ထားတယ်။ ကြာဗလားသင်္ချာ၊ အရပ်တော် အောင်
စည်ထွ်တယ်။ သဲသိပ်ဆိပ်ထက်ဝန်းကြေငြာ၊ တည်
ခဲ့ရင်းဒါယကာမှာ၊ သုန်းသဘာပျံ့မွှေးတံ၊ ကြာသပ
တေးမင်းဘုရင်၊ ပြီးမသတ်ခင်၊ တနင်္ဂနွေမင်းထပ်ပြုပြင်
သည်၊ ပြီးစီးအောင်မြင်သပ္ပာယ်စွာထွေးလေး။

.....

အထက်မဂ်တေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် တော်ပြချက်။

အင်းဝမြို့-ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းနဖူး၊ ဘူမိနက်သန်၊ မြေ
ကြန် ကောင်းမွန်သော အရပ်ဌာနဝယ်။ တိနပ် အချင်း
(ရွှေစွေဘိ) ၈၄ တောင် ၂ မိုက်၊ လုံး ဝန်း တော်
(ကြာဗလား) ၂၅၄ တောင်၊ အရပ်တော် (အောင်စည်
ထွ်) ၁၃၄ တောင်ရှိသော၊ လောကသယန္တူမည်သော
စေတီတော်ကြီးကို၊ ဓာတ်ပွေတော်များ ဌာပနာ၍၊ ကြာ
သပတေးမင်းတည်တော်မူသည်။ အပြီးမသတ်။ ကြွင်း
ကျန်နေသည်ကို၊ တနင်္ဂနွေမင်းထပ်ပြုပြီးစီးအောင်၊ တည်
တော်မူခဲ့သည်ဟုဆိုလိုသည်။

အထက်ပါတေးထပ်ကို ရှင်းလင်း ပြဆိုချက်

တေးထပ်အတိုင်းဆိုလျှင်၊ ပဋ္ဌမ ကြာသပတေးမင်း တည်သည်အပြီးမသတ်ရှိနေသည်ကို၊ တနင်္ဂနွေမင်းက အပြီးသတ်တည်ရသည်ဟုဆိုသည်။ ထိုစကားမှား၏။ အမှန်မှာ၊ တနင်္ဂနွေမင်းတည်၍ အပြီးမသတ်သည်ကိုသာ၊ ကြာသပတေးမင်းက အပြီးသတ်၍ တည်တော်မူသည်။ တနင်္ဂနွေမင်းသည်၊ ၁၀၇၆-ခုတွင်မင်းဖြစ်၍၊ ၁၀၉၅ ခုမှာနတ်ရွာစံသည်။ ကြာသပတေးမင်း (သို့မဟုတ်၊ ဟံသာဝတီရောက်မင်း) မှာ၊ ၁၀၉၅-ခုမှာ မင်းဖြစ်၍၊ ၁၁၁၃-ခုတွင်နန်းကျတော်မူသည်။ ဘုရားတည်သမိုင်း တေးထပ်မှာ၊ ၁၁၀၈-ပွင့်တော်မူသည်ဟု၊ အဆိုနှင့်စပ် ဟပ်၍၊ အမှန်ကိုမှတ်လေ၊ သမိုင်းဆရာ ပမာဒလေခဖြစ် သွားဟန် လက္ခဏာ ရှိသည်ဟုလည်း မှတ်ထင်ဘွယ် တည်း။

အင်းဝ တံတားဦး မင်္ဂလာစေတီ
ဘုရားသမိုင်း၌ တေးထပ်
၈၀-ပေါ်

မြန်မာ့ရေခဲခွေတယ်၊ စတုနာပူရရွှေဝပြည်၊ ရှစ်ရာ့ လေးဆူလေးခုတည်သည်၊ မြင့်ရှည်သာသနာတော်အ

ကျိုး၊ ဒုတိယမင်းခေါင် ခါယကာခံတယ်၊ ဘဝဂ်ပိုလျှံ
 ခြောက်ပါးရောင်ကွန်မြို့၊ မင်္ဂလာစေတီရွှေဘွဲ့တော်၊ ရှိ
 မျှထင်ပေါ် ဂုဏ်ထူးနိမိတ်၊ ပူဇော်သဏ္ဍာဘယ်မညှိုး၊ တန်
 နိုးတော်မြတ်ထင်ရှားပေါ်၊ ရေစက်သွန်းခါထိုကာလမှာ
 ပုဏ္ဏားရုပ်ကသာဒုလူလိုခေါ်၊ ကြားကြားသမျှ အံ့ဘွယ်
 တော်ကို၊ မြေပေါ် ရေပေါ် ဘဝဂ်လျှမ်းမျှ၊ ချီးမွမ်းသာဒု
 လူနတ်များစွာ၊ ကြွေးကြော်ထောမနာ၊ ဓာတ်ပေါင်းမွေ
 မြတ်ကိန်းဝပ်လာတယ်၊ မကြာမကြာ ဖူးရှောင်ကြရလေး။

.....

အထက်ပါစေးထပ်ကို အဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်။

သက္ကရာဇ် ၈၄၂-ခုတွင်၊ ရတနာပူရအဝမြို့၌၊ ဒုတိ
 ယမင်းခေါင်သည်၊ (သီရိသုဓမ္မရာဇာဓိပတိ) အမည်
 တော်ခံ၍မင်းဖြစ်တော်မူပြီးနောက်၊ ၈၄၄-ခုတွင်၊ အင်း
 ဝမြို့သောင်တံတားဦးအရပ်၌၊ မင်္ဂလာစေတီတူရားကို
 တည်တော်မူသည်၊ ရေစက် သွန်းတော်မူသော အခါ၊
 ပုဏ္ဏားရုပ်က၊ လူကဲ့သို့သာဒုခေါ်သည်၊ ထိုတူရားကား၊
 ပွတ်စေတီတူရားတည်း၊ ရာဇဝင်မှာမူ၊ ၈၄၂-ခု၊
 နန်းတက်သောနှစ်မှာပင်၊ တူရားကိုစ၍ တည်တော် မူ
 သည်၊ ၈၅၁-ခုတွင်မှအပြီးသတ်သည်မှာ၊ ဓါတ်မွေတော်
 များကိုရှာနေရသဖြင့်၊ ကြာမြင့်လေသည်ဟု၊ ကျောက်စာ
 ပါသက္ကရာဇ်ကိုညွှန်း၍ ဆိုသတည်း၊ ထိုစေတီတော်

မော်ကွန်းကိုလည်း၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ စပ်ဆိုတော်မူခဲ့
သည်။

စက်တော်ရာပါဒစေတီတော်ဘုရား သရိုင်းဘွဲ့ တေးထပ်-၈၀-ပေါ်၊

ကိုးဂုဏ်ပရမေစိန္တေယျ။ဝါတော်အဋ္ဌမြောက်သော
ခါ၊မြဲမန်းသွယ်ခရေယဉ်ဖြာသည်။မြစ်နမ္ပဒါကမ်းစနား။
နဂါးပန်ဘူဇဂိန်သည်၊ ရှိခိုးဦးနှိုက်လျှောက်တောင်းပန်ခ
ငြားတရုရှင်ကွက်။စက်ရတနာကို၊ မြသေလာမှာချခဲ့
ထား၊သစ္စဗ္ဗရသေ အားလည်း။သနားထောက်မ ကယ်
ဆယ်ယူ။ထိုတောင်ပေါ်မှာ တဆူနှိုပ်တယ်၊ ဓမ္မိထာရ
ပါဒစက်တဆူလူနတ်ပြုလို၊ တုမတူသည်။ မြဇမ္ဗုမှာ
နှစ်ဆ။ငွန်းလို။သုံးဆူ ဦးစွန်းပါဒမြတ်စွာ၊ ဝဲဘက်စက်
တော်ဆူ၊တထောင်တစ်မှ၊သစ်လင်းဖြာသည်။ သာလွန်
ရာဇာလက်ထက်တော်ကလေး။

အထက်ပါ တေးထပ်ကိုအဓိပ္ပာယ် ဘော်ပြချက်၊

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသခင်သည်။ ရှစ်ဝါမြောက်
ရောက်သောအခါ။ဘုနာပရန္တတိုင်းသို့ ဣရောက်တော်

မူလာ၍၊ နမ္မဒါညေသော မန်းမြစ်၏ကန္တားတင်း၊ နမ္မဒါ
 နဂါးမင်း တောင်းပန်သောကြောင့်။ လက်ဝဲအောက်ခြေ
 တော်ရာတဆ။ ဆန္ဒပစ္စရသေ တောင်းပန်သောကြောင့်။
 သစ္စဗန်တောင်ပေါ်၌။ လက်ဝဲခြေတော်ရာတဆ။ ဤ ၂
 ဆ။ သော ပါဒနက်သန် ၁၀၈-ကွက်။ စက်လက္ခဏာ
 တော်များနှင့်တကွ။ ခြေတော်ရာများကို။ သတ္တဝါ အ
 ပေါင်းတို့ ကိုးကွယ်ရစ်ကြစေရန်၊ ချထားတော် မူခဲ့ရာ။
 ကာလရှည်မြင့်တိမ်မြောက်နေပြီးမှ။ သက္ကရာဇ် ၁၀၀၁ ခု
 သာလွန်မင်းစာရေးကြီးလက်ထက်တော်မှာမှ ပြန်လည်
 တွေ့ရှိဖူးချော့ကြရသတည်းဟူ။ အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။

အရှင်မဟာဝရဋ္ဌသဘရ၏ပါဒနက်သံ ဘုရားရှိခိုး။

အတိုင်းမသိ၊ ကျေးဇူးရှိသား၊ မုနိသကျ၊ ဂေါတမ၏။
 ပါဒမြတ်ကျော်၊ ဘဝါးတော်၌၊ ထွန်းပေါ်ကျစ်လစ်၊
 စာရာရှစ်ကို၊ စင်စစ်ကောင်းထွေ၊ ထုည့်လည်ရေပိတ်၊ ၊
 ချိုထွေအစ၊ ထွံ့မအိမ်မွန်၊ မကျန်ပွင့်ချစ်။ ဇလပ်ပျံ့မွှေး။
 လည်ရေးသုံးဆင့်၊ ထုတင့်နှုန်းနှုန်း၊ ဦးဆောက်ပန်းက။
 စသည်မတွဲ၊ ထမင်းပွဲတည်ဟန်၊ ရွှေသလွန်ချွန်းတောင်း။
 ရောင်မောင်းပြသန်၊ အထွတ်မြင့်ခိုင်၊ တံခါးတိုင်နှင့်၊
 အပြိုင်ထီးဖြူ၊ နှစ်ဆူသံလျက်၊ တန်းရွက်ယပ်ဝန်း၊ တခန်း
 တကြောင်း၊ ဥဒေါင်းမြီးယပ်၊ သင်းကျပ်တခြား၊ ပဋ္ဌ ဖြား

ရောင်မိတ်။ သပိတ်ပန်းဆိုင်။ တုနှိုင်းမရ၊ ပွင့်ထွားထွား
 ငါးပါးကြွေမျိုး။ ရေအိုးဘလား။ ထူးခြားသမုဒ္ဒရာ။ စကြာ
 ဝဋ္ဋာသဏ္ဍာန်။ ဟိမဝန်မြင့်မိုရ်။ ထိုထိုနေလ။ နက္ခတ်
 စသား။ ဒီပလေးချ။ ဇမ္ဗူဒီပ။ ပြုဗ္ဗာဥက္ကရာ။ အပရဂေါယီ။
 တလီအံဘွယ်။ ကျန်းငယ်နှစ်ထောင်။ ဘုန်းခေါင်စကြာ
 မင်း။ ခရုသင်းဖြူဆွတ်။ ငါးကြင်းပွတ်စကြာ။ သိတာချနစ်
 တန်။ သတ္တရဘန်တောင်စဉ်ချနစ်ထပ်။ ကြပ်ကြပ်မြိုင်။
 ခုနစ်အိုင်တသို။ ဂဠုန်တကြောင်း။ ပိက္ခောင်းရေသား။
 ကုက္ကားထံခွန်။ မင်းတန်ထံလျင်း။ ကြွင်းတသီး။ သားမြီး
 လေသား။ ကေလာသဘ။ သီဟကျားမင်း။ ဆင်မင်းမြတ်
 စွာ။ ရတနာယာဉ်ပွန်။ ဆဒ္ဒန်တခြား။ နဂါးဝမ်းဘဲ။ မက္ခ
 တုက္က။ ဥဿဘမကျန်။ ရောဝဏ်မကန်း။ ထူးဆန်းအံ
 ဘွယ်။ တင့်တယ်ထွေထွေ။ ရွှေထွေလျှံဝါ။ မျက်နှာလေးပါး
 နွားသားမိစစ်။ အဖြစ်များစွာ။ ကိန္နရာကိန္နရီ။ တုပြီကရ
 ပိတ်။ ငြိတ်ငြိတ် ညောင်းညောင်း။ ဥဒေါင်းကြိုးကြာ။
 သံသာစက္ကဝက်။ ဌက်၏အမျိုး။ ဇီဝပိုးအချ်ခြောက်ဘု
 နတ်ရွာ။ ဆကာမာနှင့်။ ဗြဟ္မာနတ်ရပ်။ ဆဲခြောက်ထပ်
 က။ စေ့စပ်မကြွင်း။ ခပင်းများစွာ။ ရံအကာနှင့်။ စကြာခြေ
 ပွန်။ တင့်တယ်ဟန်ကို။ ထက်စွန်မိုးပျား။ သိကြားဗြဟ္မာ။
 ထုရေးရှာလည်း။ ဘယ်မှာအမျှ။ အတုရလိမ့်။ အသမ
 အသမာ။ သုံးလူ့ချာ၏။ ရတနာထွန်းလင်း။ နိဆင်းသန်
 သန်။ အကန်တထောင်။ ရွှေရောင်ခြယ်ကာ။ တရာရှစ်
 ကွက်။ ခြေတော်စက်ကို။ ဝံမက်မြတ်နိုး။ ရှိလျှင်ခိုးသည်။
 ကောင်းကျိုးလျှင်ဆောရောက်စေသော်။

ဤတွင်ညောင်ပင်သာ သရိုင်းတေးထပ်အရ၊ ဘုရား
 သခင် ဝါတော်ရှစ်ဝါအရ၊ သာသနာ လင်္ကာရအလို
 ဝါတော် ၂၀-အရ၊ မှန်နန်းရာဇဝင်အဆိုဝါတော် ၅ဝါ
 အရတွင်သုနာပရန္တတိုင်းထုတ်ကဿ်မည်သောဝါဏိဇ္ဇာ၊
 ဂါမသို့၊ ဓူဠပုဏ်-မဟာပုဏ်တို့ ပင့်ဈောက်ချက်အရ၊
 စန္ဒကူးနံ့သာ ကျောင်းတော်ကိုအသွေ၊ စံတော်မူရင်းကြွ
 လာတော်မူရာ၊ သစ္စဗန္ဓ မူဆိုးကရသေ့ပြု၍ နေသော
 သစ္စဗန်တောင်နှင့် နမ္မဒါနဂါးမင်းတို့ နေရာ နမ္မဒါမည်
 သော မန်းမြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့ကံ - ၎င်းတို့တောင်း
 ပန်ချက်အရ ခြေတော်ရာများကို ချထားတော်မူသည်။
 ဘုရားခြေတော်ရာဟူသည် တမင်မိဋ္ဌာန်တော်မူခြင်းမရှိ
 ကမည်သည့်နေရာမှာမှ ခြေတော်ရာထင်မြဲမဟုတ် ဖြစ်
 သတည်း။

မန္တလေးမြို့ရှိ။

မဟာမြတ်မုနိဘုရားကြီးသရိုင်းချုပ်။

ဂေါတမဘုရားရှင်၊ သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်
 ကပင်။ ဧညဝတီ ရခိုင်ပြည်ကြီးရှင်။ ဒါယကာတော်
 သူရိယစန္ဒာမင်း။ ဈောကံထား တောင်းပန်ချက် အရ၊
 ကိုယ်တော်ငွေ ခုနစ်လက်ပေ သွင်း၍သွန်းလုပ်တော်မူခဲ့
 သည်၊ ထက်ဝယ်တော်အတိုင်း၊ ၇တောင် ၂မိတ် ၂သစ်၊
 ထက်ဝယ်တော်အချင်း ၆ တောင်တမိတ်ရှိသည်။ ကော

ဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၄၆ ခုတွင်၊ အမရပူရမြို့တည် နန်း
 တည်၊ ဆန္ဒနိဆင်မင်းသခင်၊ ဘိုးတော် မင်းတရားကြီး
 ဘုရားသည်၊ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကိုစေလွှတ်၍၊ ရာဇ
 ဝင်သက် ၅၃၂၆ နှစ်၊ မင်းဆက် ၂၂၄ ဆက်၊ စိုးစံ
 တော်မူခဲ့သော၊ ဝညဝတီ ရခိုင်ပြည်ကို၊ တိုက်ယိုင်း
 တော်မူပြီးနောက်၊ မဟာဗုဒ္ဓိရုပ်ရှင်တော်ကို၊ အမရပူရသို့
 ပင့်ဆောင်တော်မူသည်။

**ဘုရားရှင်၌ ကြောသားတော်နှင့်
 ပေါင်သားတော် မပါဟူသောစကား**

ဘိုးတော်ဘုရားသည်၊ မဟာဗုဒ္ဓိ ရုပ်ရှင်တော်ဝယ်၊
 ကြောသားတော်နှင့်-ပေါင်သားတော်များ မပါမရှိသည်
 ကို၊ အဖြစ်အပျက်နှင့်တကွ ဖြေဆိုတော်မူရန်၊ မောင်း
 ထောင် သာသနာပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဈေးကွက်
 ချ၊ အောက်ပါကောက်နှုတ်ချက်များကို၊ ဖြေဆိုတော်မူ
 သည်။ ။ ကြေးမိုင် ရခိုင်ဆပ်ပလေကုန်မင်း၊ ကြက်ဘ
 ကြီးတောင်ညို၊ ပြည်ထဲသာစေလို၊ ရှင်အိုရောက်ပြီ သာ
 ဇာဇာ၊ စသည်သိုက်နိမိတ်တိတ်နှင့်ညီစွာ။ သာသနာဒါယ
 ကာ၊ မဟာဓမ္မရာဇ်၏၊ ဘုန်းကံပါရမီတော်ကိုအဖို့ပြု၍၊
 သံသရာဝဋ်ကြွေးကင်းလွတ်ကြောင်း၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်
 များကြသဖြင့်၊ အမရပူရရာဇဌာနီ နေပြည်တော်ကြီးစ
 သော၊ အရပ်ရပ်လူအပေါင်းတို့၊ စီးပွားချမ်းသာ၊ တက်

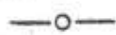
ပွားကာဖြစ်၍၊ သာသနာစည်ပင်တော့မည်ဟူ၍၊ ပညာရှိ၊ အပေါင်းတို့၊ အံ့ဩမကုန်နိုင်ရှိသည်။ ။ ရခိုင်ချောင်းတွင်း၊ မဟာမုနိ၊ ရှိသည်ဟု၊ ဆင်းရှပ်ထုကို၊ ဝိသုကမ္မ၊ သိကြားမ၍၊ ပဉ္စလောဟာ၊ ရတနာဖြင့်၊ သွန်းခါမဖြစ်၊ ခုနစ်လက်ခွေ၊ ကိုယ်ငွေတော်ယူ၊ တည်တော်မူမှ၊ တုန်းတုန်းစည်၊ ညီနည်းတုရား၊ ကိုယ်တော်စားဟု၊ စပ်ဆိုလေသည်။ ။ ယင်းသည် မဟာမုနိတုရားရှင်ကို၊ ရွှေလက်ထက်တော်စီရင်သွန်းလုပ်ရင်းကမ္မာ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်၊ ညီညွတ် တင့်တယ်စွာပင်ဖြစ်သည်၊ ရှေးဇာတ်တော်က၊ မာရ်အောင်ကျွန်းတွင် မင်းဖြစ်၍၊ တောင်သူ၊ ခြေတို့ကို၊ ပေါင်လက် ဖဲ့ ခဲ့ဘူးသောဝိပါက်၊ မင်းသားငါးယောက်တို့ကို၊ နောက်ကြောနှုတ်ခဲ့ဘူးသောဝိပါက်၊ သည်ဝိပါက် ၂ပါးကို၊ ငါ့ကိုယ်စားခံရပ်ပေဟု၊ ဗျာဓိတ်ထားတော်မူခဲ့သည်နှင့်အညီ၊ ရခိုင်မင်းရိုးမင်းဘီလူးကို၊ အမတ်သင်္ခယာပုန်စားလျှင်၊ မြန်မာရပ်ခွင်သို့၊ သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းရဲဘဟပြေးလာ၍၊ အလောင်းစည်သူ မင်းဝယ် ခ စားသည်တွင်၊ မြင်သောလက်ျာမင်းနံကို၊ ရခိုင်မှာ နန်းတင်သောအခါ၊ ပါသောပြုတလှိုင်းတို့သည်၊ သိရိဂုတ်တောင်ဝယ်၊ မဟာမုနိတုရားရှင်ကို၊ ဖိုကျင့်တထောင် ထိုး၍၊ နောက်ကြောသားတော်၊ ပေါင် လက်တော်တို့ကို ယူဆောင်လေသည်၊ ထိုတွင်မှ၊ အထက်ကိုယ်တော်ပမာဏသား၊ ဟုအမြင်အတိုင်းရှိလေသည်ကို၊ ရာဇဝင်တွင်ဆိုသည်။ ။ ချောင်းတွင်လည်း၊ တလှိုင်းနှင့်ပြု၊ နှစ်ပြည်သူတို့သုံးလူ ထွတ်ချာ၊ မဟာမုနိ၊ တရိနာထော်၊ ရှပ်ရှင်ကျော်

ကိုပေါင်တော်ကြောသား။ ယူသောအားဖြင့်ဟူ၍ စင်ဆိုလေသည်။ ။ ချွတ်ယွင်းခြင်းများကို၊ ဘိုးတော်ဘုရား ပြင်ဆင်တော်မူသည်။

မောင်းတောင် ဦးကျော်လှ၏ မဟာမုနိသမိုင်း သံချို ၄ ချီး။

သမိုင်းအစဉ်။ တိုင်းစဉ်ပွင့်မှ။ ပဉ္စလောဟာကြေးတို့။
ဂေါတမာအသွေးဘူ။ တွေးယူထိလို။ သူရိယာစန္ဒာမင်း
က။ ကန္တာချဉ်းအောင်သာသနာထွန်းစေတို့။ ကိုယ်စား
တော်ကျိုဏှော်သွန်းသည်ဟု။ မော်ကွန်းစာညွှန်းကာနှိပ်
ခဲ့။ ကျွန်းညာထိပ်တောင်ဖွဲ့။ ။ မိန္ဒေရှင်ရွှေရင်ငွေနှင့်။
တင်၍ယုံပွေ့ယူထိသို့။ တုဏှိတာဝါဖြင့်။ သာသနာ
အရှည်ခေတ်ထိ။ နေရစ်ပါငါ့ညီဘွားငဲ့။ ကိုယ်စားတော်
ထက်ဝယ်ဖွဲ့လို။ ထားခဲ့တော်မူ။ ။ ကျမ်းသင်္ဂါယနာ
တင်တဲ့။ ပါအဝင်စာတွင်မတွေ့ပြီဘု။ အိမ်ရှေ့စံပြေရခိုင်
က။ ရွှေညာတိုင်ဒေဇာပင့်ခဲ့။ ရာမင့်နောင်ပြောင်ဖြူရတဲ့။
မူလပဌမံဖြင့်။ ပုရစံမန္တတ်မျိုးက။ မြတ်နိုးဘွယ်ကိုးကွယ်
လိုထားခဲ့။ ဘုရားမဟာမြတ်မန်သယက္ခ။ မြန်ဖွဲ့ပြန်
ထိုင်း။ ။ ပြည်တကာသည်မှာဆိုကြ။ တည်ရတနာပုံ။
အမည်ဘဂဝါမန်သို့။ ရှိဦးတင်ဝိနည်းကယ်နှင့်။ လက်
အုပ်ပြင်မုတ်လိုက်သို့တွားမိရင်။ နှစ်ဖျားတော် သွားပေါ်
မလောက်ပြုံးသည်ဟု။ နှလုံးတွင်တွင်ပီတိနှင့်။ ထင်မိ

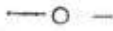
ဆင်ယောင်မှားကြ။ အများပင်လူပူဇော်တော့၊ တရား
တော်သင်မဟောရစ်နှင့်၊ ရှင်ဂေါတမာဩဇာနှင့် ပိတ်ခဲ့
လို့၊ ဗျာဒိတ်တော်ထုတ်ဘော်မကြွေးရှာသတံ၊ အစိန္တိ
တံကို၊ အနိဗ္ဗိသံလို့ ရေးကွဲ၊ ထုရားပုံစံ၊ နုသုန္ဒရံဖြင့် တွေး
ကြတော့၊ ရှေးကသမိုင်း။

**မန္တလေးမြို့ရှိ မဟာဝသကျသီဟ
ရုပ်ရှင်တော်အကြောင်း။**

ရတနာပူရ အင်းဝမြို့တော်ကြီးကို စတုတ္ထအကြိမ်
မြောက် ဘန်ဆင်းတည်ထောင်တော်မူသော၊ မဟာဝိဇ္ဇာ
ယရံသီစေတီတော်ဒါယကာ၊ ဘကြီးတော်မင်းတရား
သည်၊ သက္ကရာဇ်-၁၁၈၈-ခုနှစ်တွင် သွန်းလုပ်ကိုးကွယ်
တော်မူသည်။ အမြင့်ပမာဏတော်၊ ၉ တောင် ၂ မိုက်။
ထက်ဝယ် အချင်းပမာဏတော် ၇ တောင် တမိုက်
၄ သစ်၊ စမ္မခန့်နေရာတော် အချင်း ၈ တောင် ၁ မိုက်
၄ သစ်၊ အမြင့် ၂ မိုက် ၄ သစ်၊ မောင်းတော် လုံးပတ်
၃ တောင် ၂ မိုက်၊ ၄ သစ်။ ကြေးနီ၊ သံ၊ သတ္တုကြေး
စင်ဗိုသာ တသောင်းခြောက်ထောင် (၁၆၀၀၀) ငွေ
သပြာ(၁၀၀၀၀)ရွှေသပြာ(၁၀၀၀)ဗုရပဉ္စလောဟာ
ချိန်ဝန်ဗိုသာ (၁၆၁၁၀)ကို သွန်းသည်။ အမရပူရသို့
ထီးနန်း ပြောင်းရွှေ့သောအခါ၊ အိမ်တော်ရာ မဟာ
လောကရံသီ စေတီတော်ဒါယကာ (ပုဂံ)မင်းတရား

လက်ထက် သက္ကရာဇ်-၁၂၀၉--ခုတွင် အင်းဝမှပင့်၍ အမရပူရမှာ ကိုးကွယ်တော်မူသည်။ မန္တလေးသို့ ထီးနန်းပြောင်းရွှေ့ ပြန်သောအခါ၊ သက္ကရာဇ်-၁၂၄၆ ခုတွင် မန္တလေးတနာပုံမြို့တည်နန်းတည်ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်မင်းတရားကြီးဘုရားမင်းအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူမူပီ။ စံနေတော်မူဘူးသည်။ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင်အောင်နန်းရိပ်သာရပ်သို့ မန္တလေး ရတနာပုံ ဒုတိယနန်းစံမင်းတရား လက်ထက်ပြောင်းရွှေ့ ကိုးကွယ်တော်မူသည်။

အိမ်တော်ရာ ဘုရားအကြောင်း။

ခမည်းတော် ရွှေထိုမင်းနတ်ရွာစံတော်မူသောအခါ သားတော် ဝုဂံမင်းသည် ခမည်းတော်၏ အရိုက်အရာတော်ကို ဆက်စံတော်မူလျက်။ ခမည်းတော်နှင့်အတူ ခေတ္တစံနေတော်မူဘူးသော။ မင်းတဲဒေဝန်းရပ်ရှိ အိမ်တော်နေရာတွင် တိနပ်အချင်း ၅၆ တောင် ၂ မိုက် အရပ်သံတောင် ၆၁ တောင် ၂ မိုက် ၅ သစ်ရှိသောစေတီတော်ကို ၁၂၀၉-ခု နတ်တော်ရွှန်း ၁၁ ရက်နေ့တွင် တည်တော်မူ၍၊ မဟာလောကရံသီ ကမ္ဘည်းတပ်တော် မှူးပြီးလျှင်၊ ရေစက်သွန်းတော်မူသည်။ သူပုန်မှနှင့် ချုပ်ထားရှိသော။ စကြာခေါင်တူးခေါ် သူပုန် ၉ ညွှာနှင့် ပုန်ကန်ရာ ပါသည့် လူ ၂၈ အိမ်ထောင်သား တို့ကိုလည်း၊ လုပ်မြေနေမြေပေးပြီးလျှင် ကျွန်သီးတော်အဖြစ်

ထွူတောင်မူ၏။ ဆန္ဒနှင့်ဆင်မင်းငွေဖောင်နှင့် ဆင်တံတား
ကိုလည်း ခင်းထွူတောင်မူသည်။ တောင်တွင်းကြီးမြို့ဝန်
မင်းရဲ မင်းခေါင် ကျော်ကလည်း။ ကုသိုလ်တောင်ပွား။
မိကျောင်း တံတားကြီးကို ပြုလုပ်ဆက်သ ထွူတောင်မူ
သည်။

**ကျောက်တော်ကြီး၊ ဓန္ဒာမုနိနှင့်၊
ကုသိုလ်တော် ဘုရား၃ ဆူအကြောင်း**

မဟာလောကမာရဇိန် ဘွဲ့တော်ရှိသော စေတီ
တော်ကြီးကို မန္တလေးရတနာပုံမြို့တည်နန်းတည် ပဉ္စမ
သင်္ဂါယနာတင် အသျှင်ဘဝရှင် မင်းတရားကြီးဘုရား
သည် မန္တလေးတောင်အနီးမှာတည်တော်မူ၍၊ ပိနည်း
ငါးကျမ်းပါဠိတော်ကျောက်ချပ်ရေ ၁၁၀။ အဘိဓမ္မာ
နစ်ကျမ်း ကျောက်ချပ်ရေ ၂၀၀။ သုတ်သုံးကျမ်းပါဠိ
တော်ကျောက်ချပ်ရေ ၄၁၀ များကို ကုသိုလ်တော်မဟာ
လောက မာရဇိန်ဘုရား။ ပဌမမဟာရံအတွင်းတတိုင်း
နားပတ်သည်အုတ်ပြိသန်ဂူတည်လုပ်၍ ကျောက်ချပ်ရေ
၄၂။ ဒုတိယမဟာရံအတွင်းဂူပြိသန်တည်လုပ်၍ ကျော်
ချပ်ရေ ၁၆၀။ တတိယမဟာရံအတွင်းဂူပြိသန်တည်
လုပ်၍ ကျောက်ချပ်ရေ ၅၁၉။ ပိဋကတ်ထုလုပ်သည့်အ
ကြောင်းအရာ ကျောက်စာဂူတစ်၊ စုရကျောက်ချပ်ရေ
၇၃၀ များကို ပြိသန်တရုလျှင် ကျောက်ချပ်တစ်စီသွင်း
ထားကိုးကွယ်တော်မူသည်။

ကျောက်တောင်ကြီးဘုရား၊

မဟာသကျမာရဇိန်ညွှတ်တော်ရှိသော ကျောက်တောင်ကြီးဘုရားကို။ ၁၂၂၆-ခုတွင်။ ပဉ္စမ သင်္ဂါယနာတင်မင်းတရားကြီးဘုရားသည်။ စကျင်တောင်မှ။ ကျောက်တောင်ကြီးကိုယူဆောင်စေ၍။ မန္တလေးတောင် အနီးမှာ ဘုရားထုလုပ်ကိုးကွယ်တော်မူသည်။

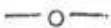

စန္ဒာမုနိဘုရား၊

ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတရားကြီး ဘုရားသည်။ အမရပူရ ပဌမမြို့တည် နန်းတည်။ ဘိုးတော်မင်းတရားကြီးဘုရား။ သွန်းလုပ်တည်ထားတော်မူခဲ့သော၊ သံအချိန် ဗိသု ၁၁၃၆ ဂ-ရှိသော၊ စန္ဒာမုနိ ရုပ်ရှင် တော်ကို။ မန္တလေးသို့ ပင့်ဆောင်တော်မူ၍။ ၁၂၂၈-ခုနှစ်၊ အရေးတော်တွင်။ နတ်ရွာ စံလွန်တော် မူကြရကုန်သော။ ညီတော်ဒိမ်ရှေ့ ဘုရားနှင့်။ သားတော် မလွန်မင်းသား။ ပြင်စည်မင်းသား။ စကုမင်းသားတို့၏ အလောင်းတော်များကို။ စံနန်းတော် ဆောင်မတော် နေရာတွင်။ အုတ်တိုက်ဂူတည်၍။ သင်္ဂြိုဟ်တော်မူရာ၊ စန္ဒာမုနိ ဘုရားရှင်ကိုလည်း။ ဂူများနှင့်စပ်ယှဉ်လျက်၊ အုတ်ရိုး စေတီနှင့် ၁၂၂၆-ခုနှစ်တွင်။ တည်ထားကိုးကွယ်တော်မူသည်။

ဝါခင်းကုန်းဘုရား၊

ခမည်းတော် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတရားကြီး
 ထုရား၊ နတ်ရွာစံလွန်တော်မူလျှင်၊ သားတော် သီဘောမြို့
 စားမင်းသားသည်၊ ခမည်းတော်၏အငိုက်အရာကို၊ ဆက်
 ခံတော်မူပြီးနောက်၊ ၁၂၄၁-ခုနှစ်တွင်၊ မန္တလေး၌ မြို့
 တော်အရှေ့၊ မဟာသီရိဟေမဝန် ဥယျာဉ်တော်တွင်း
 ဝယ်၊ ထိုနှစ်တော် ၅၅ တောင်၊ အရပ်တော် ၅၆ တောင်
 ရှိသော စေတီတော်ကို တည်တော်မူ၍ (မာရ်အောင်
 ရတနာ) သရိုက်တော်မူပြီးလျှင်၊ ရေစက်သွန်းချ ဝှံ၊ ဒါနိုး
 ကိုးကွယ်တော်မူသည်။

ပုဂံမင်းရှင်စောကောင်းမူတော်ဗျား

အရိမဒ္ဒနာ၊ ပုဂံရာမပြည်ကြီးဝယ်၊ သက္ကရာဇ် ၄၅၄
 ခုတွင်၊ နန်းတက်တော်မူသော၊ အလောင်းစည်သူမင်းကြီး
 သည်၊ နော်ရထာမင်းစော၏မြေးတော်အထွေး၊ ရတနာပုံ
 မည်သော၊ တောင်ဒိဏ္ဍရာခေါင်ကြီးမှ ဘွားမြင်တော်မူ
 သော၊ သားတော်မဟာဥပရာဇာမင်းရှင်စောကို၊ အမျက်
 တော်ရှိ၍၊ ပုဂံပြည်မှ နှင်ထုတ်တော်မူလိုက်ရာ၊ အောင်
 ပင်လယ်အရပ်သို့၊ ဒိုဏ်တသိန်းနှင့် ထွက်တော် မူခဲ့ပြီး
 လျှင်၊ မြို့ရာသစ်မြောက်ကုန်းတွင်မြို့တည်၍ နေတော်မူ
 သည်။ ထိုအရပ်တွင်၊ ဆင်မြင်းအခင်းမသာ၍၊ မြစ်နားသို့
 ပြောင်း၍တည်ပြန်သည်။ ထိုမြို့သည်၊ မြို့သစ်မြို့ဟု တွင်

သည်။ မြစ်ယော်ကွေ့ ကိုဝိတ်၍တည်သည်။ ထိုတွင် သင်္က
 တော်ရတုရားကိုတည်တော်မူ၏။ မြို့ဟောင်းကား။ ပြင်
 သာမြို့ဟုတွင်သည်။ ထိုမြို့မှပြောင်း၍၊ မြစ်ယော်တောင်
 ဘက်တွင်နေသည်။ ထိုမှပြောင်းပြန်၍၊ ဒိုလ်တက်မှာနေ
 သည်။ ထိုတောင်ဘက်မြို့သည်။ တပြက်သာမြို့ဟု တွင်
 သည်။ မြောက်အရပ်ကား- ဒိုလ်တက်မြို့ဟုတွင်သည်။ ထို
 မြို့တွင်နေ၍။ ကျန်းထွဆည်တော်၊ တမုတ်ဆိုးဆည်တော်၊
 အောင်ပင်လယ်ကန်ကြီးများကို၊ ထာဝရ တည်အောင်
 ဆည်ထား ပြုရတော်မူသည်။ သက္ကရာဇ် ၅၁၀ တွင်၊
 အောင်ပင်လယ်ကန်ကြီး ဆည်ဖို့ အောင်မြင်တော် မူ၍။
 လယ်ပယ် ၃၀၀၀၀ ကိုပြုရတော်မူသည်။

မန္တလေးအရှေ့-ရန်ကင်းတောင်။

တန့်ရောအခါ၊ အောင်ပင်လယ် တလျှောက် တွင်
 မိဗ်းခေါင်၍။ ကန်တော်ဆည်တော်များမှာ။ ရေရှားပါး
 ရှိရာ၊ အရိယာသစ်တော်များကိုပင်၍။ ငါးရဲ့မင်း ပ
 ရိတ်တော်များကိုရွတ်ဘတ်သရဏ္ဍာယ်သည်ကိုနာတော်
 မူပြီးလျှင်၊ ကျောက်ငါးရဲ့ရုပ်ကြီးများ ထုလုပ်၍၊ အောင်
 ပင်လယ်ကန်ထပ်ကရှိသောတောင်ပေါ်တွင်။ သယံဇာ
 တဖြစ်ပေါ်၍နေသော၊ ကျောက်တွင်းကြီး အတွင်းမှာ။
 ဘုရားလောင်းငါးရဲ့မင်းကို၊ ရည်စူးကိုးကွယ်၍ ထား
 တော်မူရာတွင်မှ။ မိဗ်းကြီးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းပြီး

ထျှင်၊ကန်တော်ကြီးများ ပြည်ထွက်၍၊ လယ်ပယ်များ
ကောင်းမွန်ဝပြောသာယာရှိသတည်း။

မန္တလေးမြို့ရှိ ရွှေကျီးမြင်ဘုရား။

မင်းရှင်စောသည် မန္တလေး တောင်၌ တပျောက်
ထည့်တော်မူလာရာ၊တောအုတ်အတွင်း၌ ဥဒေါင်းပမာဏ
ရှိသော၊ ရွှေကျီးကို မြင်တော်မူသဖြင့် လိုက်လံဖမ်း
ဆီးစေသော်ရွှေကျီးတွယ်ပျောက်၍ရှေးသီရိဗွေသော
ကမင်းကြီးတည်ဟောင်း စေတီတော်ငယ်တခုကို တွေ့
ကြရာ၊သဒ္ဓါတော်မူသဖြင့် ထပ်မံတိုးချဲ့၍ စေတီတော်
ကြီးကို တည်တော်မူခဲ့သည်။ ရွှေကျီးကိုမြင်တွေ့သည်
ကဲ့အကြောင်းပြု၍ ယခုတိုင်(ရွှေကျီးမြင်ဘုရား)ဟုထင်
လျားစွာသတည်း ရွာ တိုင်း ဈေး အနီးရှိ ဒဗာတ်တော
ထုရားအရှေ့အနောက်အရဟန်းသိမ်တော်များအနောက်
အရဟန်းသိမ်၏မြောက်ဘက်က၊ မင်းရှင်စောဂူဟု ယခု
တိုင်ခေါ်ဝေါ် ကြံသော ဂူနီကြီး၊ ၎င်းမှအရှေ့တဝှမ်းဂူ
ပေါင်းများစွာတို့နှင့်ပတ်လည်လက်မ ၇၀ကျော်ရှိသော
အုတ်ချပ်ကြီးများမှာ မင်းရှင်စော လက်ထက်တော်က
တွင်းကျန်သော အစအနများဟု သက်ကြီးတို့ပြောစဉ်
ဖြစ်ရစ်သတည်း။

အမရပူရမြို့ရှိ-မုထိုးတော်ကြီး ။

ဘကြီးတော်မင်းတရားသည် သက္ကရာဇ် ၁၁၈၁-ခုတွင် အမရပူရမြို့၌ဘိုးတော်ဘုရား အရိုက်အရာတော်ကိုဆက်ခံ၍ မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောနှစ်မှာပင်၊ အချင်းထိန်ပင်တောင် ၁၂၀။ အရပ်ပမာဏသံတောင်-၁၂၀-ရှိသောမုထိုးတော်ကြီးကိုတည်တော်မူ၍၊ မဟာဝိဇယရံထိ သမုတ်တော်မူသည်။ သက္ကရာဇ်-၁၁၈၉-ခုတွင်လည်း။ အချင်းသံ ၅တောင် အမြင့်သံ ၅တောင် ၂ရိုက်။ ပုဇွန်ထုပ်ခြင်္သေ့ရှပ်များနှင့်၊ ခေါင်းလောင်းတော်ကြီးကို၊ ကြေးချိုသပြာတသိန်းငါးသောင်း (၁၅၀၀၀၀)နှင့် သွန်းထုပ်တော်မူ၍ (မဟာမေရုမကုဗုဗဏ္ဍရာဇာ) ကမ္ဘည်းတပ်၍၊ မဟာဝိဇယရံထိဘုရားထံတိုင်းအတွင်း၊ အရှေ့မျက်နှာက၊ ဖိရင်ဆွဲထားတင်သူတော်မူသည်။

.....

အမရပူရမြို့ ။ တောင်မင်းကြီးဘုရား ။

အမရပူရမြို့တော်တောင်၊ တောင်သမန် အင်းကြီး၏ အနောက်ဘက် ကမ်းထိပ်တွင်၊ တောင်မင်းကြီးဘုရားရှိတော်မူ၏။ အရှေ့ရိုးဆင်းထရပ်ပွားတော်ကြီးဖြစ်သတည်း အများအခေါ်မှာ၊ တန်ဆောင်းမရှိဘဲနေပူထဲတွင်ကာလကြာမြင့်စွာ တည်နေတော်မူခဲ့ရ၍။ နေပူခံဘုရားကြီးဟုခေါ်စမှတ်ပြုကြသည်။ ယခင်ကင်းဘုရားကြီးကို တန်

ဆောင်းပြုလုပ်လျှင် သေကြေတတ်သည်ဟုမပြင်ဆင်စံ၊
 ကြသော်လည်း ယခုမှာမူ ပြည်သူ့ ပြည်သားများနှင့်
 အမရပူရမှလူကြီးလူကောင်းတို့ကပြင်ဆင် ပြုလုပ်ထား
 ကြသဖြင့် တန်ဆောင်းတော်ကြီးနှင့် သာယာစွာတွေ့မြင်
 ကြရပေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ဘုရားကြီး၏အမြင့်ပမာဏ
 တော်မှာ ၃၁တောင် ၁မီက်၊ တင်ပြင်ခွေလုံးပတ်တော်
 အတောင် ၄၀၊ နှစ်ဘက်စူးစွန်းအကျယ် ၂၁တောင်၊
 မာကိုစိုတော်အရပ် ၈ တောင် ၂ မီက် ၄ သစ်ရှိသည်။

နာဂိသဒရသံ ဝိဇ္ဇာကြီး အကြောင်း။

၎င်းတောင် မင်းကြီးဘုရားမှာ ကာလမကြာသေး
 စေကာမူ-မူလရင်း ဘုရားဒါယကာကို ရှင်းလင်းသေ
 ခြာစွာရှာဖွေမတွေ့ရ ဖြစ်သော်လည်း။ တောင်မင်းကြီး
 အမည်ရှိသော-အမတ်ကြီးတပါးတည်ထား ခဲ့သည်ကို
 မူကား သိကြရသေးသည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထောက်ထား
 ချက်များကိုရှာရသမျှရေးသားရမည်ဆိုသော်၊ သဗ္ဗဝေတု
 ကဝိဇ္ဇာဝရပကာသနီကျမ်းတွင်။ အမရပူရမြို့၌ နောင်
 တော်ကြီးဆက်ခံ၍။ ခေတ္တစံတော်မူစဉ်၊ ၎င်းမြို့အရှေ့
 တောင်ယွန်း။ တောင်သမန်ရွာ၏အနီး။ နွားခို ရွာကြီး
 ၌။ အရှင်နာဂိန္ဒသာရမည်သော၊ ဘုန်းတော်ကြီးသည်။
 ခတီရနုလောဟမည်သောသံကိုစီမံ၍။ အပြီးရောက်သ
 ပြင့်၊ ရွှေငွေကို လုပ်ကိုင်ပြီးလျှင်၊ အမရပူရဆင်ဖြူဝန်မင်း
 ၏အထက်၊ ၎င်းရွှေငွေကိုအပ်နှင်းလျက်။ တောင်သမန်

အင်းအနောက်ဘက်ကမ်းထိပ်တွင်။ နောက်သားနောင်
 လာသူတော်စွာတို့၊ ငါ့သို့တမူ အကြံထူလျှင်၊ သုံးစေအံ့
 ဟု။ မိန့်ကြား ပုဂိုက်ကို၊ ကြေးအုပ် နှင့် ထည့်၍။
 ၎င်းထည်ထား အပ်သော ရုပ်ပွားတော်ကြီး၏ အနီး။
 စောထုရားပင်ကြီးအောက်တွင်၊ ၎င်းမိန့်ကြားပုဂိုက်
 ၌။ ထွက်ရပ်သိန္ဓုလမ်းကြီးကို။ ပြီးဆုံးတိုင်အောင်၊ ရေး
 သား မှာထားလျက်ပြုပြီးမှ။ ၎င်းပုဂိုက်နှင့် ထိုက်တန်
 သူပါရမီရှင်မှန်လျှင်။ လွယ်လင့်တမူ။ မတူးမထွတ်နှင့်။
 ၎င်းစောထုရားပင်အောက်တွင်။ ဥလတန်သည် ငှက်တန်
 သည်။ သီလသတင်းဖြင့်နေထိုင်ပါမူကား ဩသမိဒေဝ
 မည်သောနတ်တို့သည် ယူဆောင်၍။ ကောင်းစွာပေးလာ
 ထိပ်မည်ဟုမှတ်ရာ၏။ ၎င်းပုဂိုက်ကိုရရှိပါက။ အရှင်
 နာဂိဿရမည်သောသံဝိဇ္ဇာကြီးနှင့်။ အတူတကွနေထိုင်
 ရ၍။ နောင်အမိမေတ္တယူတဆင့်၊ တုရားအပွင့်မှ။ အသင့်
 ပူဇော် ရလတ္တံ့ သော။ နာဂိဿရ သံဝိဇ္ဇာကြီးလည်း
 တရပ်ဟု - အဆိုရှိသတည်း။

အခြားမှတ်သားချက်တခုမှာ။ အမရပူရမြို့ဝန်၊ မဟာ
 သီဟသူရဘွဲ့ခံ၊ ဦးရောက်ကြီးမှာ၊ မြန်မာ ပညာရှိကြီး
 တဦးဖြစ်၍။ (၁) ဥဒေါင်းမင်းပျို (၂) စန္ဒကိန္နရီပျို (၃) ဣ
 သိသိန်ပျို (၄) နှမတော် ပုဂံမင်းသွီးဇောင်း (၅) ရှေ့ရုံး
 စာတမ်း (၆) ညောင်ရမ်းမင်းဇောင်း (၇) သွီးတော်ပုထုရား
 ဇောင်း (၈) ရတနာပူရနန်းဘွဲ့မော်ကွန်း (၉) ရတနာပူရ
 မြို့တည်မော်ကွန်း (၁၀) ရတနာပူရ မြို့တော်လာမော်
 ကွန်း (၁၁) မင်းကွန်းစေတီတော်တည်မော်ကွန်း (၁၂)

မဟာဝိဇယရံသီစည်းခုံတော်မော်ကွန်း(၁၃)ပုထိုးရိက
ဆင်တော်မော်ကွန်းစသည်များကို။ ရေးသားဆက်သွင်း
နှိုင်းသောပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတည်း။ ၎င်း၏အဘမှာလည်း။ ဘိုး
တော်ဘုရား လက်ထက်တွင်။ မြို့ရွာကံကျွေးနှင့်။ အမှု
တော်ကိုထမ်းရွက်ရသောအမတ်ကြီးပင်ဖြစ်၍။ အဘိုး
မှာမူကား။ အလောင်းမင်းတရားကြီးလက်ထက်တွင်။ အ
မတ်တဦးဖြစ်၍။ နောင်တော်ကြီး လက်ထက်နှင့်။ ညီ
တော်ဆင်ဖြူရှင်လက်ထက်များမှာ။ မြို့ဝန် မြို့ကွပ်ခန့်
အပ်တော်မူသည်။ အမရပူရ ပဌမမြို့တည် နန်းတည်။
ဆန္ဒန့်ဆင်မင်းသခင်။ ဘိုးတော် မင်းတရားကြီး လက်
ထက်မှာ။ အဂ္ဂမဟာသေနာပတိ ဝန်ကြီး ခန့်တော်မူ၍။
(တောင်မင်းကြီး)ဟုထင်ရှားတော်မူသတည်း။ ဤကား
တောင်မင်းကြီးဘုရားနှင့်စပ်သော၊ မှတ်သား ထားချက်
တို့ကို။ နှိုင်းချိန်ရန်။ ဘော်ပြချက်တို့တည်း။

.....

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊

သာသနအကျိုးဆောင်အသင်းကြီး

များ။

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးတလျှောက်ရှိ၊ ရဟန်းသင်္ဃာ-သူ
တော်-သီလရှင်စသော၊ သာသနဝန်ထမ်း ပုဂ္ဂိုလ်များ
ကို။ ကူညီထောက်ပံ့ဖြူမြင်ရေး၊ လျက်ရှိကြသော၊ ခိုင်ခန့်

သော အသင်းကြီးများမှာ။ (၁) ရေစက်အသင်းကြီး၊
 (၂) ဆွမ်းလောင်းအသင်းကြီး (၃) မန္တလေးမြို့ မလ္လာန်
 ဆန်ထုတ်အသင်းကြီးများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ထိုအသင်း
 ကြီးများပေါ်ပေါက်ရှိနေမှုကြောင့်။ ရှေ့နှင့် ဆွမ်း ကွမ်း
 အတွက်။ ချောင်ပေါင်းများစွာတို့မှာ။ များစွာအကျိုးခံ
 စားရ၍။ ပရိယတ်ပရိပတ်များကိုအားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့်
 ဤခဲသို့သောအသင်းကြီးများကိုအားပေးချီးမြှောက်သင့်
 ကြသည့်အတိုင်းဖြစ်မှာပြည်။ ရှမ်းပြည်များမကုန်။ ကု
 သိုသ်ပါဝင်ထုဒါန်းနေကြသည်မှာ။ များစွာ သာဓုအနု
 မောဒနာခေါ် ထိုက်ထုပေကြောင်း။ နောင်ကိုလည်း။ အ
 စဉ်ဋ္ဌာဝရ။ ခိုင်မြဲသည်ထက် တိုးတက် ခိုင်မြဲ စေရန်၊
 သဒ္ဓါပသန္နတရား။ တိုးပွားရင့်သန်စွာ။ တိုင်းပြည်၏အကျ
 အညီကိုရရှိပါစေသောဟု။ ဆုတောင်းအပ်ပါကြောင်း။

**ရေစက်သင်းကြီးနှင့် ဆွမ်းလောင်း
 သင်းကြီး။**

ရေစက်သင်းကြီးနှင့်-ဆွမ်းလောင်းသင်းကြီးမှာ။ သီး
 ခြားတသင်းစီ ဆိုရသော်လည်း။ ရွက်ဆောင်ကြသော
 လူကြီးမင်း များမှာ။ စစ်ကိုင်းမြို့မှ-အောက် အမည်ပါ
 လူကြီးများသည်။ ၁၉၃၄-ခု။ ၆-လချုပ် စာရင်းအရ။
 နှစ်သင်းစလုံး၏အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်လူကြီးများ ဖြစ်ပေ
 ကြောင်း။

ပတ္တလေးမြို့မတွင် ရေးဆွဲရုံ အပြုအမည်

ပတ္တလေးမြို့မတွင် ရေးဆွဲရုံ အပြုအမည် ပြုစုရာတွင် အထူးအရေးကြီးသော အချက်များကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ (၂၀၀၀)

- ၁။ ပြီးစံမင်း A.T.M. ဥက္ကဋ္ဌချုပ်နှင့်တွေ့ထိမ်းလူကြီး၊
- ၂။ ပြီးတိုးထွန်း A.T.M. အငြိမ်းစား ဝန်ထောက်မင်း ဥက္ကဋ္ဌလူကြီး၊
- ၃။ ပြီးဘဦးအငြိမ်းစားမြို့အုပ်မင်း၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌလူကြီး
- ၄။ ပြီးမြစ်အငြိမ်းစားရုံးချုပ်စာရေးကြီး၊ ငွေစာရင်းစစ်လူကြီး၊
- ၅။ ပြီးတိုးသစ်၊ ဒုတိယတန်းရှေ့နေ၊ အကျိုးဆောင် စက္ကရီတေရီ၊
- ၆။ ပြီးထွ ဒုတိယတန်းရှေ့နေ၊ အကျိုးဆောင်ထွဲဘက် စက္ကရီတေရီ၊

မန္တလေးမြို့ ။

မလွန်ဆန်လှူ အသင်းကြီး ။

မန္တလေးမြို့ရှိ မလွန်ဆန်လှူအသင်းကြီးမှာ၊ နှစ်စဉ် တော်သလင်းလပြည့်နေ့တိုင်း၊ စစ်ကိုင်း ရှင်ဖြူ ရှင်ထွ ဆိပ်ကမ်းတွင်၊ ဆရာတော်ကြီးများနှင့် ရေစက်သွန်းချ၍ တောင်ရိုးကြီး တလျှောက်နှင့် နီးစပ်သော၊ တောပိုင်း ရဟန်းကျောင်းအချို့ပါ၊ တခန်းတနား ထူဒါန်း ခဲ့ကြသည်မှာ၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာရှည်ထွမြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ ခိုင်မြဲသည်ထက် တိုးတက်ခိုင်မြဲစွာ တည်ရှိပေကြောင်း၊ အထက်အောက်မြန်မာပြည်ကြီးနှင့်တကွ၊ ရှမ်းပြည်မကျန်၊ စိတ်အားထက်သန်စွာ၊ ပူဇော်ထွူဒါန်းခဲ့ကြ

ကြောင်း။ ထာမည့်နှစ်များအတွက်လည်း။ ဆယက်တစ်
တိုးထက်လွန်ပြီးပူဇော်နိုင်ကြပါစေသောဟု၊ ဆုတောင်း
ပါကြောင်း။ ၁၂၉၆ - ခုနှစ်၊ စာရင်းအရ အမှုဆောင်လူ
ကြီးများမှာ အောက်စာရင်းပါအတိုင်းဖြစ်ပေကြောင်း။

- ၁။ ကျိုဝန်စာရေးမင်းဦးသင်၊ ဥက္ကဋ္ဌလူကြီး။
 - ၂။ ပွဲစားကြီး ဦးစံခွန်း၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌလူကြီး။
 - ၃။ ပွဲစားကြီးဦးပေါ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌလူကြီး။
 - ၄။ ကုန်သည်ကြီးဦးတေ၊ ငွေထိမ်းလူကြီး။
 - ၅။ ပွဲစားကြီး-ဦးမောင်ကြီး။
 - ၆။ ပွဲစားကြီး-ဦးဆိုင်။
 - ၇။ စာတိုက်ရှင်ဦးတင်မောင်။
- } အကျိုးဆောင်
စက္ကရီတေရီများ။

အထက်ပါ ဆန်ထူသင်းကြီးမှာ ထူးခြားနိုး နေသော
ချောင်စာရင်းများကိုလည်း။ ဆက်လက်တော်ပြုလိုက်
ပါကြောင်း။ သို့ရာတွင်ချောင်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်မှာ
သင်္ဘာမရှိသည့်ပြင်၊ အချို့ သိလရှင်ချောင်များမှာ - အ
လွန်ရန်စာရင်းမသွင်းကြံကြောင်း။

ခပ်ကုဏ်းတောင်ရိုးရှိ၊ ချောင်များ

ခဘရင်း၊

အရှေ့မှန်ကျောင်းချောင်	အောက်မင်းဘူးချောင်
အမိဏ်တ္တချောင်	အောက်သရက်ကန်ချောင်
အတိသုဒ္ဓါရုံချောင်	အောင်မြေရတနာရာမချောင်
အနန္တသုရိယချောင်	အံတော်ချောင်
အရိယာဝံသချောင်	အိမ်ဖြူတောရတိုက်
အနိုးစခန်းချောင်	အသောကာရာမချောင်
အနုရုဒ္ဓါချောင်	အာကာသကျချောင်
အတိသာရချောင်	အထက်လေးထပ်ချောင်
အရှေ့မေဗဝန်ချောင်	အတိသုခချောင်
အနောက်မေဗဝန်ချောင်	အထက်အုန္တသယချောင်
အရှေ့မော်လမြိုင်ချောင်	အရိယမဂ္ဂင်ချောင်
အနောက်မော်လမြိုင်ချောင်	အတိသီတာရုံချောင်
အဘယသုခချောင်	အနောက်မှန်ကျောင်း
အရှေ့အုန္တသယကျောက်စိမ်းတိုက်	အဘယသာစည်ချောင်
အရှေ့အုန္တသယလောကမှန်ကူတိုက်	အောက်ပရက္ကမချောင်
အရှေ့လေးထောင့်ကန်ချောင်	အနောက်ရွှေကူချောင်
အနော်ပုထောင့်ကန်ချောင်	အောင်မြင်ချောင်
အရှေ့ပရက္ကမချောင်	အုပ္ပိကျောင်းချောင်
အထက်မင်းဘူးချောင်	အနောက်အုန္တသယချောင်
အထက်သရက်ကန်ချောင်	အလည်ပရက္ကမချောင်
အောင်မြေသာစည်ချောင်	အလည်တောရချောင်
အောင်ဖေယျချောင်	အနောက်အလည်တောရချောင်

၁၅၂ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးရှိ-ချောင်အမည်စာရင်း။

အရှေ့ဥရုဝေဠုချောင်
 အနောက်ဥရုဝေဠုချောင်
 အောက်မဂ္ဂင်ချောင်
 အထက်မဂ္ဂင်ချောင်
 အထက်ရွှေဂူချောင်
 အုတ်ချပ်ရေကန်ချောင်
 အဘယရွှေဂူချောင်
 ကျောက်ပုခိုင်ချောင်
 ကျောက်တံခါးချောင်
 ကျောက်တာကန်ကြီးချောင်
 ကျော်တာအနော်ကျောင်း
 ကျော်တာကန်ဦးကျောင်း
 ကျော်တာအလည်ကျောင်း
 ကျော်တာအရှေ့ကျောင်း
 ကျောက်အိုးချောင်
 မြောက်ကျေးဥချောင်
 တောင်ကျေးဥချောင်
 ကျိုက်လပ်ချောင်
 ကြံစင်းချောင်
 ကြည့်မြင်တိုင်ချောင်
 ကြာနီကန်တောရ
 ကြွယ်လူးတောရ
 ကောင်းမှုတော်တောရ
 ကျစွာချောင်

ကင်းရွှေထူးသာချောင်
 ကထူးချောင်
 ကြက်ထောင့်ချောင်
 ကြက်ထောင့်မြောက်ချောင်
 ကန္တရာရာမချောင်
 ကင်းတောရကြီး
 ကန္တာယံချောင်
 ကိန္နရာချောင်
 ကောဏ္ဍညချောင်
 ကျီးမနိုးချောင်
 ကျားကူးချောင်
 ချမ်းဇေချောင်
 ချမ်းသာကြီးချောင်
 ခေမာသီစံချောင်
 ခန္တီဗလသုခချောင်
 ခြေတော်ရာ မန်ကျည်းကုန်းကျောင်း
 ခိုတောင်ကျောင်း
 ခိုတောင်ချမ်းသာကျောင်း
 ခန္တီသောမဒချောင်သစ်
 ချမ်းသာရင်းမြို့ဝန်ကျောင်း
 ခန္တီဗလချောင်
 ခန္တီသောမအောက်ချောင်
 ချမ်းသာရချောင်
 ခြင်္သေ့သုံးဆယ်ချောင်

ခမ်းမြသာစည်ခေါ် ဟံသာဝတီချောင်း
 ခန္တီသောမချောင်း
 ဂိရိကန္တရချောင်း
 ဂုဏဝါချောင်း
 ဂူအောင်းချောင်း
 ဂေါဝိတာဝန်ချောင်း
 ဂုံးကျောင်း
 ငလက်တောရအရှေ့တိုက်
 ငလက်တောရအနောက်တိုက်
 ငွေသံကြားချောင်း
 ငွေတောင်တောရချောင်း
 ငွေကျချောင်း
 ငွေတောင်တောရတောင်တိုက်
 ငွေတောင်တောရမြောက်တိုက်
 ငွေတောင်တောရ
 စင်္ကြံသိမ်ကျောင်းတိုက်
 စိန္တာမက်ချောင်း
 စင်္ကြံဂူကျောင်း
 စင်္ကြံတိုက်သစ်
 စင်္ကြံတိုက်ဟောင်း
 စန္ဒဝံချောင်း
 စကျင်ချောင်း
 စာရေးပြုသာဒိကျောင်း
 စာရေးသိမ်တော်ကျောင်း

စစ်ကိုင်းမဂ္ဂင်ချောင်း
 စကြိုတိုက်-သမဝါယမချောင်း
 စေတီထွာအထက်ချောင်း
 စစ်ကိုင်း ရတနာရုံသီအထက်ချောင်း
 စစ်ကိုင်း ရတနာရုံသီအောက်ချောင်း
 စာမရီချောင်း
 စေတီဝံချောင်း
 စေတီထွာအောက်ချောင်း
 စက်တော်ရာချောင်း
 ဆင်မီးထွခေါ်-မလွန်ချောင်း
 ဆားတောင်ချောင်း
 ဆုတောင်းမြည်ဘုရားချောင်း
 ဇမ္ဗုမင်္ဂလချောင်း
 ဇမ္ဗုပတိချောင်း
 ဇမ္ဗုကြေးမုံချောင်း
 ဇေတဝန်အထက်တိုက်
 ဇေတဝန်အလည်တိုက်
 ဇေတဝန်စိန္တာမထချောင်း
 ဇေတဝန်ဟံသာဂိရိချောင်း
 ဇေယျာဝံသချောင်း
 ဇေယျမင်္ဂလာချောင်း
 ဇေယျာဘုမ္မိတောင်တိုက်
 ဇေယျာဘုမ္မိမြောက်တိုက်
 ဇေယျာသီရိချောင်း

၁၅၄ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၌-ချောင်းတမည်စာရင်း။

ဇောတိကာရုံချောင်	တာဝတိံသာချောင်
ဇလပ်ချောင်	တောလယ်ချောင်
ဇေယျာဿုမြင့်ချောင်	တောင်ညိုရွှေထုံသာချောင်
ဇမ္ဗုသိင်္ဂီချောင်	တောင်ညိုရွှေရင်းမာဇေတီချောင်
ဇိဝိတဒါနချောင်	တောင်ညိုကျက်သွန်ခင်းရွှေကျောင်း တိုက်
ဇေယျာသိရိအရှေ့တိုက်	တောလေးထပ်ဦးကျွန်းကျောင်း
ဇေတဝန်သိမ်ကြီးချောင်	တောင်တွင်းကြီးတိုက်
ဇောတိကချောင်	တောတောင်တိလူးချောင်
ဈေးချိုချောင်	တောင်ဘီလာ ဗုဒ္ဓာသယချောင်
ညောင်ထေးပင်ချောင်	တောင်ပလူချောင်
တမာပင်ချောင်	တောင်တွင်းတိုက်ဘောင်တော်ဦး ချောင်
တိလောကဂရုချောင်	တောင်ဘီလာချောင်
တုသိတာချောင်	တောင်ညိုတောရချောင်
တောဝါဆိုချောင်	ထူပါရုံချောင်
တောလေးထပ်အော်တိုက်	ထွန်တင်မာရ်အောင်ချောင်
တော ၄ ထပ်အထက်တိုက်	ထိန်ငူချောင်
တောကျက်တောင်ချောင်	ထွန်ခေါင်ချောင်
တပဲ့သာချောင်	ဒဟတ်ချောင်
တမ္ဗဒိပချောင်	ဒက္ခိဏသာခါချောင်
တောရအုတ်ကျောင်း	ဒုတိယအရှေ့ဂန္ဓာရုံချောင်
တောင်စည်ပါချောင်	ဒုရင်ကျော်ချောင်
တောင်ရန်းချောင်	ဒေးဝန်းသေလာချောင်
တောင်ဂန္ဓာရုံအထက်တိုက်	ဒေါင်းရိုးချောင်
တောင်ထိပ်ပေါ်ဘုရားကျောင်း	ဒုမာသိရိချောင်

ဒိတ်ရိုးလမ်းချောင်
 ဓမ္မပါမောက္ခချောင်
 ဓမ္မသုခချောင်
 ဓမ္မရက္ခိတချောင်
 ဓမ္မဒိဟချောင်
 ဓနုဖြူချောင်
 ဓမ္မာရုံချောင်
 ဓမ္မသာရချောင်
 ဓမ္မသာမိချောင်
 ဓမ္မိကဝံသအနောက်ချောင်
 ဓမ္မိကဝံသအရှေ့ချောင်
 ဓမ္မသာမိတ္တဂူချောင်
 ဓမ္မောဝါဒချောင်
 ဓမ္မသဒ္ဓိချောင်
 ဓမ္မပါလချောင်
 ဓမ္မိကဝံသအလည်ချောင်
 ဓမ္မနာဒချောင်
 ဓမ္မပီယချောင်
 ဓမ္မသမေဓုချောင်
 နံသာချောင်
 နဒိဝနုချောင်
 နန္ဒမူအနောက်ချောင်
 နန္ဒောဘာသချောင်
 နာဂဝေဘူလချောင်

နဂါးပတ်ချောင်
 နယားချောင်
 နိုဂြောဓချောင်
 နိဗ္ဗာန်သိပ်ဦးချောင်
 နံကိုင်း တံသာဝတ်ချောင်
 နန္ဒဝံသချောင်
 နန္ဒမူချောင်
 နွားကျွေးချောင်
 နှစ်ကျိုင်းရှစ်ဆူချောင်
 ပထမစေတဝန်ချောင်
 ပထမဂန္ဓာရုံချောင်
 ပထမအတ္တိယသယချောင်
 ပတာချောင်
 ပတ္တမြားစေတီအောင်ချောင်
 ပတ္တမြားစေတီအထက်ချောင်
 ပတိဂူပချောင်
 ပါမုလိချောင်
 ပိတောက်ချောင်
 ပုထိုးချောင်
 ပုထိုးညွန့်ချောင်
 ပံသုကုလိကချောင်
 ဝဲခူးချောင်
 ဝဲစားချောင်
 ပင်းသာချောင်

ပန်းချီတောရချောင်
 ပထမအုန္တောသယချောင်
 ဝုဗ္ဗာရုံချောင်
 ပန္နိမဝံသချောင်
 ပန်းတောချောင်
 ပတ္တမြားချောင်
 ဖြည့်မြှိုချောင်
 ပန်းရိုင်တောရချောင်
 ပြုဗ္ဗါဝန်တိုက်သစ်
 ပြန်ကလေးဂူချောင်
 ပျာပုံချောင်
 ဗိုလ်ကလေးချောင်
 ဗောဓိချောင်
 ဗုဒ္ဓဒက္ခိဏချောင်
 ဗန်းမော်ချောင်
 ဗောဇ္ဈင်ချောင်
 ဗုဒ္ဓကံရချောင်
 ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ချောင်
 ဗောဓိပိုင်းချောင်
 ဆန်းကြိုးကန်တောရ
 တောင်တော်ဦးချောင်
 တပေါရဂူချောင်
 တေးမဲ့ချောင်
 တောင်တော်သီချောင်

တုရားသုံးဆူချောင်
 တုပျံချောင်
 တောင်ဝန်မင်းတိုက်
 တုံသာဝေယံချောင်
 မတ္တရာဝန်ကတော်ကြီးချောင်
 မဟာသိမ်ချောင်
 မဟာသုခချောင်
 မဟာဇေကြီးချောင်
 မဟာဓမ္မဂီရိချောင်
 မင်္ဂလာတုခံချောင်
 မက္ခေသီရိချောင်
 မင်းကွန်းရွှေကျချောင်
 မင်းသမီးချောင်
 မင်းကွန်းလူဒေဝီရုံ
 မြတောင်ချောင်
 မိုးဇာဆရာတော်တိုက်
 မဟာဂန္ဓာရုံကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်
 မဂ္ဂင်ချောင်အောက်တိုက်
 မဟာဂန္ဓာရုံဒေါသိမ်ကျောင်း
 မဟာဓမ္မသုခတိုက်
 မန္တလာဝံသချောင်
 မဟာဝန်ချောင်
 မန္တလာရာချောင်
 မဟာကေတုမတီချောင်
 မဟာမေဃဝန်ချောင်

မက္ခရာဝံသချောင်
 မင်္ဂလာစေတီဆရာတော်ကြီးချောင်
 မန္တလေးချောင်
 မင်္ဂလာရတနာဂိရိချောင်
 မိုးတားချောင်
 ဝဲအိုးချောင်
 မှော်ဝန်းသုံးခွချောင်
 မင်းကွန်းမြဲသိန်းတန်တိုက်ဆစ်
 မင်းကွန်းနဂါးပတ်ချောင်
 မြောက်ဗောဓိချောင်
 မင်းကွန်းအနောက်ဗုဒ္ဓာသယချောင်
 မိုးကုတ်ချောင်
 မြင်းမွေးတအူတောရ
 မင်းကွန်းရတနာရံသီချောင်
 မင်းအိုချောင်
 မင်းကွန်းသာစည်ချောင်
 မင်းထဲချောင်
 မီးတောင်ကြီးချောင်
 မဟာကေတုမတီချောင်
 မဟာစေတီဒက္ခိဏချောင်
 မန်းကျောင်းတောရ
 မဟာမြိုင်ချောင်
 မဟာဂန္ဓာရုံချောင်
 မဟာသီဝချောင်
 ဓမ္မလမြိုင်ကွန်းခွန်းတဘက်ချောင်

မဟာဗောဓိချောင်
 မပိုးရိမ်ချောင်
 မင်္ဂလာရတနာချောင်
 မဟာရွှေဂူကြီးချောင်
 မိုးညှင်းတိုက်သစ်
 မင်္ဂလာမုန်ကုချောင်
 မဟာသမုတိချောင်
 မဟာမြေကြီးချောင်
 မဟာသမယချောင်
 မဟာစေတီချောင်
 မဒူချောင်
 မင်္ဂလာဂူချောင်
 မဟာဓမ္မိကချောင်
 မဟာရတနာထူးစံချောင်
 မဟာသင်္ကပ္ပချောင်
 မဟာသစ်ဝင်ချောင်
 မင်္ဂလာရာမချောင်
 မင်္ဂလာသုခချောင်
 မင်းဝံ့ဂိရိချောင်
 မဏ္ဍလချောင်
 မန်ကျည်းတောချောင်
 မန်ကျည်းတောတိုက်သစ်
 မင်္ဂလာစေတီအော်ချောင်
 မင်္ဂလာစေတီအထက်ချောင်

၁၅၈ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးကြီးချောင်းစေမည်စာရင်း။

မင်းကင်းချောင်
မင်္ဂလာထုံပျံချောင်
ဒေဝသိပ္ပချောင်
မဟာအတုလရံသီချောင်
မင်္ဂလာထွန်ခေါင်ကန်ကြီးချောင်
မန်ကျည်းချောင်
မေဃဝန္တာချောင်
မိုးညှင်းချောင်
မိဂဒါဂုန်ချောင်

မြန်အောင်ချောင်အောက်တိုက်
မြန်အောင်ချောင်အထက်တိုက်
မြင်းမွှေးတောရ
မြေတူးချောင်
မြောက်ရေဦး
မြေတိုင်းချောင်
မြောက်မန်ကျည်းချောင်
မြဲထိန်းတန်ချောင်
ယုန်ပြူချောင်
ယိုးဒယားချောင်
ယွန်းကျောင်း
ရတနာသိဒ္ဓိမဟာရွှေကျွန်းလေးချောင်
ရှင်ဖြူရှင်လှရတနာသရမဟာ
ရွှေကျွန်းလေးချောင်
ရှင်သီလာသချောင်အထက်တိုက်
ရှင်သီလာဝသရွှေကျွန်းလေးချောင်

ရုက္ခမူလတိုက်သစ်
ရေငူချောင်အောက်တိုက်
ရွှေဝါချောင်အောက်တိုက်
ရွှေထုန်းပွင့်ချောင်
ရွှေမြင်တင်ချောင်
ရတနာထုံမြင့်ချောင်
ရေထွက်ချောင်
ရေသဖန်းချောင်
ရေအိုးစင်ချောင်
ရွှေညောင်ပင်တောရ
ရတနာရန်အောင်မြင်ချောင်
ရတနာဝှံချောင်
ရတနာပုံထွင်းတက်ချောင်
ရခိုင်ပြန်ချောင်
ရတနာဒိပ်ချောင်
ရဟန္တာဂူချောင်
ရတနာမာရ်အောင်ချောင်
ရတနာထုမြို့ချောင်
ရတနာထွန်ခေါင်ချောင်
ရတနာဗာရချောင်
ရေဝန်းကျောင်းတိုက်
ရေဦးတိုက်သစ်
ရေဦးတိုက်ဟောင်းအရှေ့တိုက်
ရေဦးတိုက်ဟောင်းအနောက်တိုက်

ရတနာရွှေဂူချောင်း
 ရေလယ်တောရ
 ရေငုံ အထက်တိုက်
 ရေငုံ တိုက်သစ်
 ရေခါးရေပိုင်းကျောင်း
 ရေခါးကျောင်း
 ရေမျက်တိုးခေါင်တောရ
 ရန်ကုန်ချောင်စရပ်ဖြူအနီး
 ရေစက်ရုံချောင်
 ရန်အောင်မင်္ဂလာချောင်
 ရန်ကုန်ချောင်
 ဂူကွမူချောင်
 ရွှေပြည်ချောင်
 ရွှေဟင်္သာချောင်
 ရွှာတောင်ဘီလူး
 ရွှာလေးထပ်တိုက်
 ရွှေတောင်ဦးမော်ကျောင်း
 ရှင်ပင်နံကိုင်းချောင်
 ရွှေရင်မျှော်ချောင်
 ရှင်ဖြူရှင်ထွရွှေကျောင်း
 ရွှေကျက်အိပ်ချောင်
 ရွှေဝါအထက်ချောင်
 ရွှေဘုံသာချောင်
 ရှစ်မျက်နှာချောင်

ရှင်သီလဝံသာချောင်
 လင်းလွန်းတောင်ချောင်
 လင်းလွန်းမြောက်ချောင်
 လက္ခတ်ချောင်
 လက်ပန်ပင်ဂူကျောင်း
 လေးမျက်နှာချောင်
 လေးကျွန်းသာယာချောင်
 လောကမှန်ကင်းချောင်
 လက်ချပ်ပင်ချောင်
 လင်းကျောင်းချောင်
 လျှော်ဖြူကျောင်း
 လေးကျွန်းချမ်းသာချောင်
 လေးထပ်ဘုံပျံချောင်
 လင့်ကျောင်းတောရမင်းကျောင်း
 လောကမှန်ကင်းတောင်ချောင်
 လောကမှန်ကင်းမြောက်ချောင်
 လောကမှန်ကင်းအောက်ချောင်
 လက်ဝဲချောင်
 ပိသုဒ္ဓါရုံရန်ကင်းချောင်
 ဝေယံဘုံမြင့်ချောင်
 ဝက်ချက်မင်းကျောင်း
 ဝါဆိုချောင်
 ဝါဆိုချောင်အောက်တိုက်
 ပိဇ္ဇာမဂ္ဂင်ချောင်
 ပိဝေကချောင်

ဝိပဿနာချောင်
ဝိနယရက္ခိတချောင်
ဝေဠုဝန်ချောင်
ဝေပုလ္လချောင်
ဝေဠုချောင်
ဝါးတောမချောင်
ဝင်္ကပါချောင်အေဝံတိုက်
ဝင်္ကပါချောင်အထက်တိုက်
ဝတ်နွက်အနောက်ကျောင်း
သနပ်ခါးချောင်
သပြေပင်တောရ
သဖန်းချောင်
သရက်တောချောင်
သမ္ဗုဒ္ဓရာမချောင်
သမ္ဗုဒ္ဓိဗ္ဗိချောင်
သင်္ဂီတချောင်
သက်ကယ်သောင်ချောင်
သမ္ဗာသမာဓိချောင်
သမ္ဗာသတိချောင်
သာယာဝတီချောင်
သိပ်တေဋ္ဌချောင်
သိကြားရေတွင်းချောင်
သာဓုနရချောင်
သစ်ချိုချောင်

သိင်္ဂီတ္ထရချောင်
သိပ်ကြီးချောင်
သီရိမင်္ဂလာမှန်ကျောင်းတိုက်
သီလက္ခန္ဓချောင်
သီတာမုခချောင်
သီတောချောင်
သီရိပဗ္ဗတချောင်
သီရိသုမနာရာမချောင်
သုသာန်ချောင်
သုခေသကချောင်
သေလာဂီရိချောင်
သီစာနာထချောင်
သံတိုချောင်
သုန္ဒရာသိဝံသချောင်
သုခမာဏာရင်ခတ်ချောင်
သုဇာတာရာမချောင်
သိပ်ဦးကျောင်း
သုပေသလချောင်
သုဓမ္မာချောင်
သာယာမဇ္ဈချောင်
သမုန်းချုပ်ချောင်
သာယာမြိုင်နန်းချောင်
သုဒဿနချောင်
သုံးထပ်ရေကန်ကြီး

စစ်ကိုင်းတောင်ဒိုးရှို-ချောင်အမည်စာရင်း။ ၁၆၁

ဆထုံစေတဝန်တောရတိုက်	ဥသျှစ်ကန်တွင်းချောင်
သုဝဏ္ဏဗေဒမိဇ္ဇာသိန်ချောင်	ဥနဲ့ပင်ချောင်
သေလာဂန္ထဝိရချောင်	ဥမှင်မြောက်ဆယ်ချောင်
သုံးထုချောင်	ဥမှင်သုံးဆယ်ချောင်
သန္တောသမ္ပေါင်း	ဥတ္တရဗေဒမိ အောက်ချောင်
သုသာန်ဇေချောင်	ဥတ္တရဗေဒမိအထက်ချောင်
ဟင်းသတချောင်သစ်အေခံတိုက်	ဦးမင်္ဂလာချောင်
ဟံဆံတချောင်သစ်အထက်တိုက်	ဦးပုကြီးတောရ
ဟေမဝတီချောင်	ဇေရီးချောင်
ဟင်းသာတချောင်	ကေစာရီချောင်
ဟံသာဂီရီချောင်	မြေသုခချောင်
ဟံသာဝတီချောင်	ဣန္ဒာသာလချောင်
ဥရုဝေလချောင်	ဣသိပဗ္ဗတချောင်
ဥတ္တမသုခချောင်	ဣန္ဒကဏ္ဍာဏီချောင်

သီလရှင်တို့ချောင်စာရင်း။

ကျစွာချောင်	ချမ်းမြသာစည်ချောင်
ကျိုက်လပ်ချောင်	ချပ်သင်းချောင်
ကျိုက်ထူးရိုးချောင်	ခန္တိသောမချောင်
ကြည့်မြင်တိုင်ချောင်	ဂူကလေးအလယ်ချောင်
ကျောက်စာခင်လေးချောင်	ဂူကလေးအရှေ့ခြားချောင်
စမည်းတော်ချောင်	ဂုနီချောင်
ခေမေသကချောင်	ဂူတလုံးအထက်တိုက်

၁၆၂ စစ်ကိုင်းတောင်စိုး၍-ချောင်အမည်စာရင်း။

ဂူထလုံးအနောက်တိုက်	ဓမ္မသာမိရွှေဂူချောင်
ဂူထလုံးအရှေ့တိုက်	နာဂဝံသချောင်
ဂူထလုံးတောင်ပေါ်ချောင်	နိဗ္ဗာန်ချောင်
ဂူကလေးတောင်တိုက်	နံ့သာချောင်
စရိတဩဝါဒချောင်	နန္ဒာသီရိချောင်
စိတ္တသုခချောင်	ပထမဂန္ဓာရုံချောင်
စိတ္တပိဝေကချောင်	ပညာလင်္ကာရချောင်
စစ်ကွင်းချောင်	ပခုက္ကူချောင်
စိတ္တရာဇာဓိဓမ္မသာရချောင်	ပီတိသုခချောင်
ဖိုးတောချောင်	ပုသိမ်ချောင်
ဇေတဝန်ချောင်	ပုညကာရီချောင်
ဇရပ်ဖြူသုံးဆူချောင်	ဗျာပုံမယ်တော်ကြီးချောင်
ဖိုးတောအလယ်ချောင်	ပေါင်တော်သီချောင်
ဇိပိတဒါနဆေးတိုက်ချောင်	ဖြူငွေချောင်
ညောင်တူးချောင်	ဗိုလ်ကလေးချောင်
တောင်ဘီလီတောရချောင်	ဗျာဒိတ်ပေးချောင်
တိုက်ရုချောင်	ဗျန်းကြီးလူအိုရုံ
ထွန်ခေါင်ချောင်	ဗောဓိပက္ခိယချောင်
ထွန်ခေါင်ချောင်သစ်၊	ဗျန်းကြီးတောင်ပိုင်း
ဒက္ခိဏဂေဟချောင်	ဘယသုခချောင်
မနုဖြူချောင်	တုသားခင်လေးချောင်
မန္တိကချောင်အထက်တိုက်	မတ္တရာဝန်ကတော်ကြီးချောင်
ဓမ္မသာမိချောင်	မဂ္ဂင်ချောင်
ဓမ္မသာရချောင်	

*ဟာဂနွံရုံပိပဿနာတိုက်
 မအူပင်ချောင်
 မိတ္ထီလာချောင်
 မာဗာချောင်
 မောက္ခသီပေါချောင်
 မြန်အောင်ချောင်
 မင်းကွန်းရတနာသီပေါချောင်
 မင်းကွန်းဗုဒ္ဓဘာသာလူအိုရုံ
 မင်းကွန်းရန်ကင်းချောင်
 မင်းကွန်းပုံတော်ချောင်
 မင်းကွန်းမြသိန်းတန်ချောင်
 မင်းကွန်းညောင်တူးချောင်
 မခါတောင်ချောင်
 မယ်ဓမ္မစာရီချောင်
 မင်းကွန်းမဂ္ဂင်ချောင်
 မင်းကွန်းစက်တော်ရာချောင်
 မင်္ဂလာမြေချောင်
 မင်းကွန်းဂူကလေးရန်ကုန်ချောင်
 မင်းတုန်းမင်းသီးချောင်
 မင်းကွန်းရွှေဂူချောင်
 မန်ကျည်းချောင်
 *ဟာမြဝတီနယားတိုက်သစ် }
 ရှင်မြရှင်လှချောင် }
 ရတနာရန်အောင်ချောင်

ရတနာရွှေဂူချောင်
 ရတနာထိပ်ချောင်
 ရေနံချောင်းချောင်
 ရုက္ခမူမယ်တော်ကြီးချောင်
 ရေခါးချောင်
 ရွှေစာလီချောင်
 ရွှေစာထံတိုက်သစ်
 ရွှေကျင်တိုက်ချောင်
 ရွှေစင်စံထောင် }
 ဂူကလေးအနောက်တိုက် }
 ဝေရီကွယ်ချောင်
 သရိုက်ချောင်
 သမိဇွေချောင်
 သဒ္ဓမ္မနန္ဒီချောင်
 သစ်ဆိမ့်ချောင်
 သီတာဇေချောင်
 သီတာဂီရီချောင်
 သီဝင်္ဂါမိချောင်
 သုစိတ္တာရာမချောင်
 သိမ့်အမကြီးချောင်
 သုခေသီတာချောင်
 သီလရက္ခီတာချောင်
 သဲဖြူချောင်
 သီပေါဂဝေသီချောင်

၁၆၄ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးရှိ-ဈေးဝင်အမည်စာရင်း။

သုခချောင်	အနောက်ဂန္ဓာရုံချောင်
သီလရှင်တိုက်သစ်	အုတ္တါသယအရိယမဂ္ဂင်ချောင်
သီတင်းသည်တိုက်သစ်ချောင်	အုန္ဒာသာလချောင်
သမုတိချောင်	အုန္ဒာသာရချောင်
သဒ္ဓမ္မရုံသီချောင်	ဥာဏဂဝေသီချောင်
အလည်တောရချောင်	ဦးဝုကြီးခေါ်ဒလချောင်
အဘယရွှေဂူချောင်	ဇေယျဝင်းချောင်
အနောက်အလည်တောရချေးအိုးစင်ချောင်	ဇေယျီချောင်
	သေဝီတာချောင်
အသောကာရုံချောင်	ဇေယျချောင်

ရဟန်းတော်ဝိနည်းကျောင်းတိုက်ချောင်ပေါင်း (၅၀၇)
 သီလရှင်ဝိနည်းကျောင်းပေါင်း (၁၂၆)
 နှစ်စုပေါင်း (၆၃၃)

ဤကာား ၁၂၉၆-ခုနှစ်စာရင်းအရဖြစ်သည်။ တိုး
 ပွားဆဲလည်း ရှိပေ ဦးမည်။ ထိုနှစ်မှာ။ ရဟန်းတော်
 (၁၀၅၁)သာမဏေ(၉၅၅)အိုးသူတော်(၃၀)သီလရှင်
 (၁၇၀၄) အသီးအသီး သဘင်း သုံးလျက် ရှိကြ ပေ
 ကြောင်း။

ရွှေပြည်-ဦးဘတင်။
 ၁၂၉၇-ခု၊ တန်ခူးလ